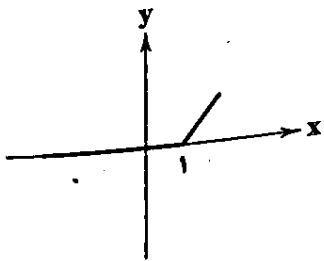

- ۱- جملات دوم و سوم از یک دنباله حسابی به ترتیب ۲۱ و ۱۸ و مجموع چهار جمله اول از دنباله هندسی با مجموع چهار جمله اول دنباله حسابی برابرند. اگر اختلاف مشترک دنباله حسابی و نسبت مشترک دنباله هندسی برابر باشند، جمله اول دنباله هندسی کدام است؟
- ۲- در دنباله حسابی $a, b, 8, 12, \dots$ مجموع جملاتی که دو رقمی هستند، کدام است؟
- ۳- در جعبه A، ۲ مهره سفید و ۳ مهره سیاه و در جعبه B، ۳ مهره سفید و ۴ مهره سیاه قرار دارد. از هر یک از دو جعبه یک مهره بیرون می‌کشیم. احتمال آن که هم‌رنگ باشند، کدام است؟
- ۴- اگر $P(n, 2) - C(n, 2) = 26$ باشد، آن‌گاه به چند طریق می‌توان نمونه‌های n تایی از ۱۲ عضو یک جامعه آماری انتخاب کرد؟
- ۵- اگر $f(x) = (2a+5)x + a$ تابعی ثابت باشد و نمودار آن محور تقارن تابع $g(x) = \frac{1}{3}x^2 - 3x + k$ را بر روی خود منحنی قطع کند، نمودار تابع $g(x)$ محور Y ها را با کدام عرض قطع می‌کند؟
- ۶- در تابع خطی f داریم $f(2) = -1$ ، $f(-1) = 5$ ، نمودار تابع f ، نمودار تابع $g(x) = \frac{|x|}{x}$ را در نقطه‌ای با کدام طول قطع می‌کند؟
- ۷- اگر α و β ریشه‌های معادله درجه دوم $2x^2 - x + m = 0$ باشند به طوری که $\alpha + 2\beta = 3$ ، آن‌گاه ریشه‌های کدام معادله اعداد $\alpha + 1$ و $\beta - \frac{1}{3}$ هستند؟
- ۸- نمودار کدام یک از توابع زیر، به صورت شکل مقابل است؟
- ۹- اگر $f(x) = [x+2] + [-x]$ حاصل $\frac{f(-\sqrt{3}) + 2f(\sqrt{12})}{5f(-\sqrt{23})}$ کدام است؟ ([] نماد جزء صحیح است.)
- ۱۰- اگر x ریشه معادله $3^2x - 4 - 9 \times 3^x + 2 = 0$ باشد، آن‌گاه ریشه چهارم عدد $x+8$ کدام است؟
- محل انجام محاسبات

۱۱- اگر p و q به ترتیب گزاره‌های درست و نادرست و r گزاره‌ای دلخواه باشد، هم‌ارز منطقی گزاره $(p \Rightarrow r) \Rightarrow (r \Rightarrow q)$ کدام است؟

- (۱) همواره درست (۲) همواره نادرست (۳) r (۴) $\sim r$

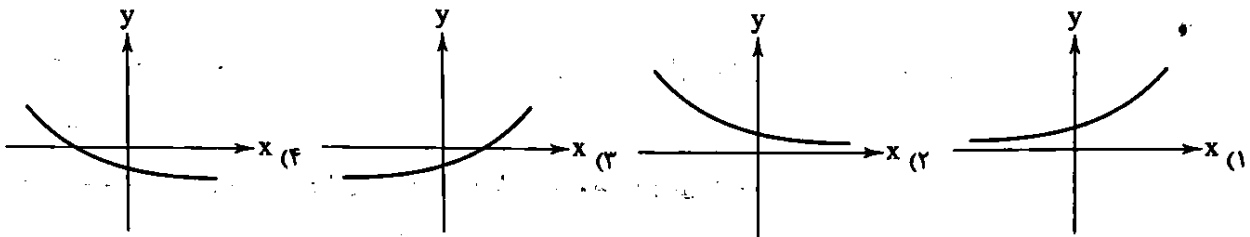
۱۲- دو مشاهده آماری موجود است. در مشاهده اول ۲۵ داده و در مشاهده دوم ۲۰ داده وجود دارند. میانگین هر دو گروه با هم برابر است. دو

داده از گروه اول را با دو داده از گروه دوم جابه‌جا می‌کنیم به طوری که میانگین دو گروه جدید باز هم برابر هستند. اگر انحراف معیار داده‌های

گروه اول قبل از جابه‌جایی $1/5$ باشد، انحراف معیار گروه اول بعد از جابه‌جایی کدام است؟

- (۱) $1/5$ (۲) $2/25$ (۳) 3 (۴) $4/5$

۱۳- نمودار تابع $f(x) = \frac{x+1}{x+1/2}$ کدام است؟

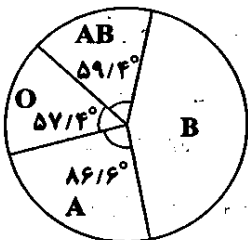
۱۴- در مورد معادله $\frac{x}{x+4} - \frac{x}{4-x} = \frac{18}{5}$ کدام صحیح است؟

- (۱) دو ریشه مثبت دارد. (۲) دو ریشه مثبت و منفی دارد.
(۳) یک ریشه دارد. (۴) ریشه ندارد.

۱۵- ارقام ۲، ۳، ۴، ۵، ۸ را به تصادف کنار هم قرار می‌دهیم، با کدام احتمال عدد حاصل زوج است؟

- (۱) $0/6$ (۲) $0/5$ (۳) $0/4$ (۴) $0/3$

۱۶- نمودار دایره‌ای زیر مربوط به گروه خونی ۴۰۰ نفر از افراد مورد بررسی است. چه تعداد از آن‌ها گروه خونی B دارند؟

- (۱) ۱۷۴
(۲) ۱۷۵
(۳) ۱۷۶
(۴) ۱۷۷

۱۷- کدام متغیر زیر می‌تواند به عنوان متغیر سوم نمودار حسابی قرار گیرد؟

- (۱) درصد درس ریاضی (۲) رنگ چشم (۳) اندازه قد (۴) دمای هوا

۱۸- در یک شهر جمعیت کل افراد طبق آخرین سرشماری ۴۱۰ هزار نفر است که ۷۰ هزار نفر آن‌ها کم‌تر از ۱۶ سال سن دارند. اگر تعداد افراد

شاغل این شهر ۳۰۰ هزار نفر باشد، چه تعداد شغل ایجاد شود تا نرخ بیکاری به ۵ درصد برسد؟

- (۱) ۲۱۰۰۰ (۲) ۲۲۰۰۰ (۳) ۲۳۰۰۰ (۴) ۲۴۰۰۰

۱۹- جمله نهم دنباله ...، ۳۳، ۱۷، ۹، ۵، ۳ کدام است؟

- (۱) ۵۱۲ (۲) ۵۱۳ (۳) ۵۱۴ (۴) ۵۱۵

۲۰- اعضای دامنه و برد تابع $f = \{(-2, 2), (2, -2), (a+2b, 0), (\sqrt{4}, a-2)\}$ با هم برابرند. حاصل $a^2 + b^2$ کدام است؟

- (۱) $1/25$ (۲) $1/75$ (۳) $2/25$ (۴) $2/75$

محل انجام محاسبات

۲۱- کدام عبارت از لحاظ «تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی» درست است؟

- (۱) در سده‌های پنجم و ششم هجری از دید سبک نثر فارسی به شیوه دیگری از نثر می‌رسیم که می‌توان آن را نثر موزون نامید و ویژگی اصلی آن به کارگیری موازنه است.
- (۲) خواجه عبدالله انصاری نثر موزون را به کمال رساند؛ آن‌چنان که می‌توان آثار وی را سرآمد همه نثرهای موزون فارسی شمرد.
- (۳) منظور از نثر فنی، آوردن آرایه‌های ادبی فراوان، امثال و اشعار گوناگون از عربی و پارسی و اصطلاحات علمی است. دوره رواج این‌گونه نثر، قرن هفتم هجری است.
- (۴) در سده ششم هجری، تحوّل روحی و معنوی عطار نیشابوری آغازی برای دگرگونی عمیق در شعر فارسی گردید؛ آن‌چنان که به پیروی از وی بسیاری از شاعران به تصوّف و عرفان روی آوردند.

۲۲- کدام عبارت فاقد ویژگی‌های زبانی موجود در «چهارمقاله نظامی عروضی» است؟

- (۱) دبیری صنعتی است مشتمل بر قیاسات خطایی و بلاغی، منتفع در مخاطباتی که در میان مردم است بر سبیل محاورات.
- (۲) اما حواش باطن، بعضی آنند که صور محسوسات را دریابند، و بعضی آنند که معانی محسوسات را دریابند.
- (۳) اسکافی دبیری بود از جمله دبیران آل سامان - رحمهم الله - و آن صنعت نیکو آموخته بود و بر شواهد نیکو رفتی و از مضایق نیکو بیرون آمدی.
- (۴) اما سخن دبیر بدین درجه نرسد تا از هر علم بهره‌ای ندارد و از هر استاد نکته‌ای یاد نگیرد و از هر حکیم لطیفه‌ای نشنود.

۲۳- کدام عبارت از نظر «تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی» درست نیست؟

- (۱) وجود سخنورانی چون رودکی، فردوسی، فیض کاشانی و بسیاری از شاعران فارسی‌گوی دیگر، بیانگر اهمیت قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم است.
- (۲) شعر حکمی و اندرزی هم در قرن چهارم و اوایل قرن پنجم به وجود آمد، ولی در دوره سلجوقیان به پختگی رسید.
- (۳) ابوعلی بلعمی مأموریت یافت که تاریخ مفصلی را که محمدبن جریر طبری آن را تحت عنوان «تاریخ الرسل و الملوک» به زبان عربی نوشته بود، به فارسی برگرداند.
- (۴) آثار ادبی منثور و منظوم زبان پهلوی، از میان رفته است، ولی ترجمه عربی بعضی از آن‌ها مانند «کلیله و دمنه» و «هزار و یک‌شب» در دست است.

۲۴- کدام عبارت از دیدگاه تاریخ ادبیات «کامل» درست است؟

- (۱) کتاب «مجالس المؤمنین» اثر شیخ بهایی در زندگی‌نامه و مربوط به سبک هندی است.
- (۲) «علی‌بن حسین واعظ کاشفی» کتاب «رشحات عین‌الحیات» را در فقه در ایران نوشت.
- (۳) از ویژگی‌های عمده شعر بیدل، مضمون‌های ساده و استعاره‌های رنگین و خیال‌انگیز و سرشار از تخیل و رمزآمیز شاعرانه است.
- (۴) کلیم کاشانی در ابداع معانی و خیال‌های رنگین مشهور است. وی با به کار بردن مضمون‌های ابداعی فراوان «خلاق المعانی ثانی» لقب گرفت.

۲۵- در کدام گزینه ویژگی‌های سه‌گانه «زبانی - ادبی - فکری» شعر سبک‌های «عراقی - هندی» به ترتیب «کامل» درست است؟

- (۱) برخی اندیشه‌ها، از جمله بی‌اعتباری دنیا رواج می‌یابد. - شاعران این سبک، مطالب فلسفی، عرفانی و غنایی خود را به شیوه گذشتگان می‌سرایند.
- (۲) در شعر کاربرد قصیده بیشتر و جایگاه تخلص در انتهای آن تثبیت شد. - شاعر این سبک تک‌بیت‌گو است، یعنی قالب حقیقی شعرش مفردات است.
- (۳) «در» به جای «اندر» در شعر این دوره در حال جایگزین شدن است. - در شعر این دوره بی‌توجهی به زبان، بی‌دقتی در کاربرد جمله‌ها و ترکیب‌ها کاملاً مشهود است.
- (۴) به کارگیری حرف نشانه «مر» در کنار مفعول بیشتر شده است. - کاربرد لغات عربی در این دوره زیاد شد و از طرفی رواج لغات ترکی باعث ضعف زبان فارسی گردید.

- ۲۶- هر یک از موارد زیر، در مورد ویژگی‌های کلامی و آثار کدام شاعر یا نویسنده آمده است؟
- ۱۱۰- شعرهای او به زبان ساده و طنزآمیز در راه مبارزه با استبداد و عشق به وطن بود. (۱) کتاب «شهری چون بهشت» از آثار اوست. (۲) وی تحت تأثیر شاعران گذشته، به ویژه مسعود سعد و سعدی بود. (۳) او با تغییر سبک نگارش، تکلف را در نثر از بین برد.
- ۱۱۱- (۱) محمد تقی بهار - سیمین دانشور - فرخی یزدی - سید محمدعلی جمالزاده
(۲) سید اشرف‌الدین گیلانی - هوشنگ گلشیری - میرزاده عشقی - جلال آل‌احمد
(۳) ادیب‌الممالک فراهانی - جلال آل‌احمد - میرزاده عشقی - علامه علی‌اکبر دهخدا
(۴) نسیم شمال - سیمین دانشور - فرخی یزدی - قائم‌مقام فراهانی
- ۲۷- با توجه به این‌که اشعار هر گزینه از ابتدای یکی از اشعار پروین اعتصامی برگزیده شده است؛ اوج سخن شاعری او در کدام گزینه دیده می‌شود؟
- ۱) ز سوری، موی پیچیدی رویید
۲) که چرا در صیف ما بنشین
۳) به دامن گلستانی شبانگاه
۴) که ای امیر بدبخش دوستداران
۵) حاصل عمر تو افسوس شد و حرمان
۶) وقت ضایع نکنید هیچ هنرپیشه
۷) گفت تیری با کمان، روز نبرد
۸) تیرها بودت قرین، ای بوالهوس
- ۱۱۲- (۱) ز سوری، موی پیچیدی رویید
(۲) که چرا در صیف ما بنشین
(۳) به دامن گلستانی شبانگاه
(۴) که ای امیر بدبخش دوستداران
(۵) حاصل عمر تو افسوس شد و حرمان
(۶) وقت ضایع نکنید هیچ هنرپیشه
(۷) گفت تیری با کمان، روز نبرد
(۸) تیرها بودت قرین، ای بوالهوس
- ۲۸- از دیدگاه «تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی» چند مورد از موارد زیر نادرست هستند؟
- الف) از جمله شاعران گروه سوم، شاخه جوان ادبیات بعد از انقلاب می‌توان از «حسین منزوی» نام برد.
ب) «تقی مدرسی، محمود دولت‌آبادی، غلام‌حسین ساعدی»، از دیگر چهره‌های «سبک تلفیقی» هستند.
ج) نخستین رمان تاریخی نثر معاصر را «محمدباقر میرزا خسروی» با نام «شمس و طغرا» نوشت.
د) در نثر دوره معاصر، اولین نمایشنامه با عنوان «جعفرخان از فرنگ برگشته» به قلم «مرتضی مشفق کاظمی» در ۱۳۰۱ نوشته شد.
ه) از ویژگی‌های نثر دوره مقاومت، روی آوردن به داستان بلند، ترجمه آثار داستانی آمریکای لاتین و همدردی یا ستم‌کشیدگان دنیا، آشکار است.
و) نثر داستانی معاصر با مجموعه داستان کوتاه «یکی بود، یکی نبود» از «سید محمدعلی جمالزاده» در سال ۱۳۰۱ آغاز شد.
ز) پس از وقایع سیاسی ۱۳۴۲ ه.ش. جریان سمبولیسم اجتماعی یا شعر نو حماسی رواج یافت. شاعران این جریان بیشتر به مسائل سیاسی و اجتماعی و مشکلات و آرمان‌های مردم توجه دارند.
- ۲۹- کدام بیت فاقد مجاز است؟
- ۱) چهار (۲) پنج (۳) شش (۴) هفت
- ۱) در حوصله لفظ، نکتجد دگر این حرف
۲) اضطرابی به دل افتاد خریفان، بی‌شک
۳) اردوی ستم خسته و عاجز شد و برگشت
۴) نخل قد تو به باغی که خرامان گردد
- ۳۰- بیت زیر فاقد آرایه‌های کدام گزینه است؟
- «بانش سلطان گل در بارجای شاخ بین
کو ز بهر بار دادن چتر سلطان کرده باز»
- ۱) تکرار - تناقض (۲) تشخیص - تشبیه (۳) استعاره - نغمه حروف (۴) ایهام - تناسب - جناس

۳۱- آرایه‌های بیت زیر کدام هستند؟

- «عنان عمر شد از کف؛ رکاب می به کف آر
(۱) استعاره - ایهام تناسب - تشخیص - مجاز
(۲) مراعات نظیر - تضاد - تشخیص - حس آمیزی

۳۲- آرایه‌های «جناس همسان - لف و نشر - حس آمیزی - تشبیه - اسلوب معادله» به ترتیب، در کدام ابیات آمده است؟

- الف) در مصر عشق طوطی شیرین سخن منم
ب) یعقوب داشت بیت حزن بهر خود یکی
ج) از درون سوزناک و چشم تر
د) عاشقان را تا فنا از شادی و غم چاره نیست
ه) ز خوی نازکت ترسم وگر نی تا سحر هر شب
(۱) ب - ج - ه - الف - د (۲) ب - ه - الف - د - ج
(۳) الف - ج - ه - ب - د (۴) ب - د - الف - ج - ه

۳۳- آرایه‌های مقابل همه ابیات «کاملأ» درست هستند؛ به جز.....

- (۱) رخسار یارگونه آتش از آن گرفت
(۲) حال و استقبال دنیا انفعالی بیش نیست
(۳) از طاق و قصر دنیا کز خاک و خشت چیدند
(۴) همین که رأی تو دیدم، پی تو گردیدم

۳۴- آرایه‌های ابیات زیر به ترتیب، در کدام گزینه آمده است؟

- الف) چشم ز دوری تو دور از تو خون فشانند
ب) وه کاین چه عیش باشد، نه زنده و نه مرده؟
ج) مقصود دل ز خوبان معنی بود، نه صورت
د) این دیده می‌تواند غرقه شدن به دریا
(۱) استعاره - مجاز - تشبیه - لف و نشر
(۲) جناس - موازنه - تشبیه - ایهام تناسب

۳۵- همه آرایه‌های «اغراق - جناس همسان - ایهام تناسب - تکرار - استعاره» در کدام بیت یافت می‌شوند؟

- (۱) چندی تو بر دوام چه سازی تو وام
(۲) به دور چشم مست او جهان پرفتنه می‌بینم
(۳) از تو بریدن صنما روی نیست
(۴) می‌تراود سخن عشق ز لب‌های خموش

۳۶- کدام بیت دارای هر دو آرایه «تلمیح - موازنه» است؟

- (۱) ز اخوان راضیم تا دیدم انصاف خریداران
(۲) صبح برآمد ز کوه، چون مه نخشب ز چاه
(۳) بلبل از سیمای گل، چون قمری از بالای سرو
(۴) وطن تو از که جویم که تو در وطن نگنجی

۳۷- وزن مقابل کدام سروده نادرست است؟

- (۱) چون آخرین شب‌های شهر یور صفا داشت: (مستفعلن مستفعلن مستفعلن فع)
 (۲) گاه منقاری به بال خسته خود می‌زنم چون بط: (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فع)
 (۳) و چرا در قفس هیچ‌کسی کرکس نیست: (فعلاتن فعلاتن فع لن)
 (۴) شید و شفق را چون صدف در آب دیدم: (مستفعلن مستفعلن مستفعلن فع)

۳۸- وزن عروضی کدام سروده با شعر زیر یکسان است؟

«ز پیش حادثه باید که پای پس نکشیم»

- (۱) برسان سلام و خدمت تو عقیق بی‌بها را
 (۳) شکسته بال و پرانیم جای آن دارد
 ۳۹- به ترتیب، چند مصراع در بحر «هزج مثنی‌سالم» سروده شده و چند مصراع را می‌توان به دو صورت برش آوایی زد؟
 (الف) گل در بر و می در کف و معشوق به کام است.
 (ب) هر آن کو خاطری مجموع و یاری نازنین دارد.
 (ج) نظر کردن به درویشان منافی بزرگی نیست.
 (د) مجمع خوبی و لطف است، عذار چو مهش

- (ه) از دور قمر زستی، بالای قمر زفتی
 (۱) سه - دو (۲) سه - سه (۳) دو - دو (۴) دو - سه

۴۰- در کدام بیت از «یک اختیار شاعری وزنی»، سه بار استفاده شده است؟

- (۱) نافه آهو شده‌ست نواف زمین از صبا
 (۲) چرخ، درین کوی چیست؟ حلقه درگاه راز
 (۳) خیز که استاده‌اند راه‌روان ازل
 (۴) در سرم افگند چرخ، با که سپارم عنان؟
 (۱) عقده دو پیکر شده‌ست پیکر باغ از هوا
 (۲) عقل درین خطه کیست؟ شحنه راه فنا
 (۳) بر سر راهی که نیست تا ابدش منتها
 (۴) بر لبم آورد جان، با که گزارم غنا؟

۴۱- در همه ابیات هر سه اختیار شاعری «آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن - ابدال - تغییر کمیت مصوت‌ها» وجود دارد؛ به جز.....

- (۱) یک زمان پرده از آن روی دل‌آرا بردار
 (۲) حسن در هر نگهی، عالم دیگر دارد
 (۳) چون به گلزار روی خواب خمارآلوده
 (۴) خواب هر کس ز خیال تو پریشان گردد
 (۱) تا سیه‌خانه این دشت سویدا گردد
 (۲) به نسیمی ورق لاله و گل برگردد
 (۳) گل ز خمیازه آغوش پریشان گردد
 (۴) زلف شب در نظرش سنبل و ریحان گردد

۴۲- در چند بیت از ابیات زیر، «اختیار وزنی قلب» دیده می‌شود؟

- (الف) هر که رساند به من شعر تو چونان بود
 (ب) تحفه فرستی ز شعر سوی عراق اینت جهل
 (ج) نظم گهرگیر تو گفته خود سر به سر
 (د) به مسجد اندر سگان هیچ خردمند بست؟
 (ه) مگر به شهر تو شعر هیچ نخواندست کس
 (و) سنت ابر است این که گیرد از بحر آب
 (الف) که بوی پیراهنی به پیر کنعان برد
 (ب) هیچ‌کس از زیرکی زیره به کرمان برد؟
 (ج) کس گهر از بهر سود باز به عمان برد
 (د) به کعبه اندر بتان هیچ مسلمان برد؟
 (ه) که هر کس از نظم تو دفتر و دیوان برد
 (و) پس به سوی بحر باز قطره باران برد

- (۱) شش (۲) پنج (۳) چهار (۴) سه

۴۳- در همه ابیات قافیه نادرست است؛ به جز:.....

- (۱) فسونگر کرده بر خود چشم خود را
 (۲) شهریار اندر پی او اسب تاخت
 (۳) ای عاشقان ای عاشقان، دیوانه‌ام کو سلسله
 (۴) چه دید آیا اجل زان خیل کافر
 (۱) زبان بسته به افسون چشم بد را
 (۲) تا کعبه او را در بیابانی بیافست
 (۳) ای سلسله جنیان جان عالم ز تو پر غلغله
 (۴) که مهلت دادشان تا سال دیگر

۴۴- از میان ابیات زیر، به ترتیب، کدام بیت «ذوقافیتین»، کدام بیت دارای «قافیه درونی» و قافیه کدام بیت نادرست است؟

- (الف) گر تو لاف از عقل و از لب می‌زنی
 - (ب) ای برادر، عاشقی را درد باید، درد کو؟
 - (ج) ای مطرب عشق، ساز بنواز
 - (د) دست از دل بی‌قرار شستم
 - (ه) دزدان شب‌رو در طلب، از شمع ترسند ای عجب
- (۱) ب - ه - الف (۲) ب - د - الف
(۳) د - ه - ب (۴) د - الف - ج

۴۵- با توجه به بیت زیر، کدام مورد نادرست است؟

- «دی شد و بهمن گذشت فصل بهاران رسید
(۱) قافیه بیت دارای حروف الحاقی و قاعده (۲) است.
(۲) وزن شعر همنان دولختی است و چهار بار از اختیار شاعری بلند بودن هجای پایانی استفاده شده است.
(۳) این بیت با شعر «شکر آیزد که به اقبال کله‌گوشه گل / نخوت باد دی و شوکت خار آخر شد» تناسب تصویری دارد.
(۴) در بیت آرایه‌های «تناسب - تضاد - لف و نشر - تشبیه» وجود دارد.

۴۶- بیت زیر با همه گزینه‌ها تناسب مفهومی دارد؛ به جز:

- «سر من مست جمالت، دل من دام خیالت
(۱) بی‌دوست اگر خلق به جان می‌زید و سر
(۲) عاشق که بر مشاهده دوست دست یافت
(۳) نشان ز غیر ندید آن‌که آشنای تو شد
(۴) سود جهان به مردم عاقل بده، که من
کدام بیت، با بیت زیر، قرابت مفهومی دارد؟

- «از لعل تو گر یابم انگشتری زنهار
(۱) جان من تنها نه خوبان را صباحت لازم است
(۲) حدیث عشق تو را بر پر سخن بندم
(۳) بر سر خار مغیلان بروم با تو چنان
(۴) خواهی که گیرد از تو سپهر برین حساب

۴۸- همه گزینه‌ها با بیت زیر قرابت مفهومی دارند؛ به جز:

- «لاله و گل زخمی خمیازه‌انگند
(۱) گیتی تو را ز حادثه ایمن کجا کند؟
(۲) آسودگی مجوی که کس را به زیر چرخ
(۳) از آن پس کاین جهان آزمودی گر خردمندی
(۴) به قدر سعی، از مقصود هر کس بهره‌ای دارد

۴۹- بیت زیر با کدام گزینه قرابت معنایی دارد؟

- «آزاده را جفای فلک پیش می‌رسد
(۱) عاشقان در سایه بترق بلا آسوده‌اند
(۲) صدق کیشان را فلک در خاک بنشانند چو تیر
(۳) دور فلک بر دلم کرد ز جور آن چه کند
(۴) بلا بر اهل غفلت از در و دیوار می‌بارد
- اول بلا به عاقبت اندیش می‌رسد
ایرو از تیغ است چشم خون‌فشان زخم را
سرو این گلشن به جرم راستی پا در گل است
خوی تو نیز از جفا یاری او می‌کنند
ز هر بخاری خطر چون تیر باشد صید غافل را

۵۰- بیت زیر با همه ابیات تناسب مفهومی دارد؛ به جز:

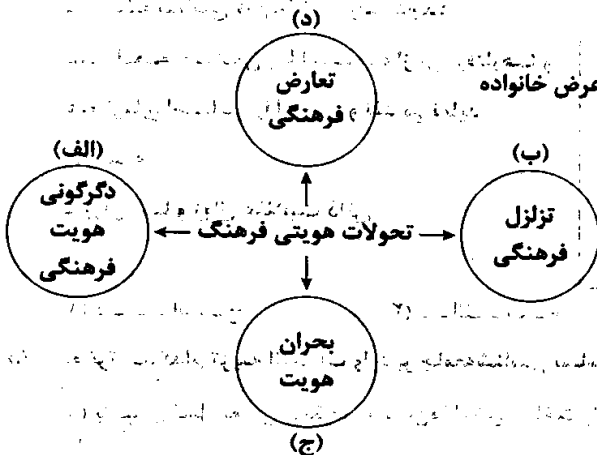
- ۱) «نبرد حسرت آن چاه زنگندان از دل جهان بر دشمنان بفروش و عشق دوستان بستان»
- ۲) «عرضه کردم؛ دو جهان پر دل کار افتاده»
- ۳) «عشق رخت دولتی است، باقی و باقی فنا»
- ۴) «شاهی به کوی عشق مکن بعد از این قرار»

تشنه را، آب مجال است که از یاد رود»
 که مقصود از جهان عشق است و باقی سربه‌بازی
 به جز از عشق تو باقی همه فانی دانست
 خاک درت شربتی است، صافی و عالم سراب
 کاین دل به گوشه‌های جنون می‌کشد مرا

۵۱- عبارت‌های زیر به ترتیب با کدام قسمت نمودار زیر مرتبط‌اند؟

- شیوع رقیب‌ها و بدیل‌های زندگی خانوادگی همانند زندگی با حیوانات، هم‌عرض خانواده
- فراتر رفتن تغییرات اجتماعی از محدوده تغییرات درون جهان اجتماعی
- تأخیر در ازدواج و افزایش طلاق
- ترویج زندگی مجردی بر زندگی خانوادگی

- ۱) ج - الف - ب - د
- ۲) ج - الف - د - ب
- ۳) ج - ب - الف - د
- ۴) ب - ج - د - الف

۵۲- به ترتیب مفاهیم جامعه‌شناسی در متن زیر کدام است؟

«استاد فرشچیان؛ هنر نقاشی ایرانی، هنری است که از این فرهنگ و آب و خاک نشئت گرفته است، هنری است که توان بیان اندیشه‌ها و افکار را به نحو احسن دارد.»

- ۱) متغیر، اکتسابی، اجتماعی، اجتماعی، انتسابی، متغیر - پیامد اجتماعی - جهان اجتماعی - عینی و کلان - ذهنی و خرد
- ۲) اکتسابی، اجتماعی، ثابت، اجتماعی، متغیر، اکتسابی، کنش اجتماعی - انتسابی، ثابت، اجتماعی - ذهنی و کلان کنش درونی
- ۳) اجتماعی، متغیر، اکتسابی - ثابت، انتسابی، اجتماعی - پدیده اجتماعی - اکتسابی، اجتماعی، متغیر - کلان و عینی - ذهنی و کلان
- ۴) اجتماعی، متغیر، اکتسابی - اجتماعی، ثابت، انتسابی - پدیده اجتماعی - انتسابی، ثابت، اجتماعی - کلان و ذهنی - کنش درونی

۵۳- به ترتیب هر عبارت «علت - علت - پیامد - علت» کدام گزینه است؟

«فرهنگ عمومی کشوری، دینی است. بی‌توجهی به ساختارهای اجتماعی و نادیده گرفتن آن‌ها

مقاومت در برابر صهیونیسم از موضع اعتقاد اسلامی و با تکیه بر ایمان به خداوند و قدرت الهی آغاز شد.
 شناخت تفاوت پدیده‌های اعتقادی و پدیده‌های تکوینی، از سوی متفکران مسلمان

- ۱) قدرت نامشروع نمی‌تواند مقبولیت داشته باشد - چشم‌پوشی از آثار و پیامدهای مخرب آن‌ها - انقلاب اسلامی با بازگشت به اسلام و اتکا به فقه سیاسی و اجتماعی شیعی - علوم اجتماعی را شبیه علوم طبیعی نمی‌دانند.
- ۲) قدرت نامشروع نمی‌تواند مقبولیت داشته باشد - امکان کنترل آثار مخرب آن‌ها از دست می‌رود - طرح مسئله اسرائیل به عنوان مسئله جهان اسلام - علوم اجتماعی آنان از نوع تبیینی نیست.
- ۳) اقتدار غیرمشروع شکل می‌گیرد - انتقاد از ساختارهای اجتماعی را ناممکن می‌سازد - مشروعیت قرارداد کمپ‌دیوید را در باور مسلمانان مخدوش کرد - تفسیر و تبیین در تقابل با هم قرار نمی‌گیرند.
- ۴) قدرت مقبولیت ندارد - چشم‌پوشی از آثار و پیامدهای مخرب آن‌ها - انقلاب اسلامی با بازگشت به اسلام و اتکا به فقه سیاسی و اجتماعی شیعی - علوم اجتماعی را شبیه علوم طبیعی نمی‌دانند.

۵۴- کدام گزینه، به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را به درستی نشان می‌دهد؟
 الف) امروزه یکی از مهم‌ترین عوامل تمایز جامعه ایران از جوامع غربی، نهاد اقتصاد است که نقش مهمی در هویت‌یابی افراد و جامعه ایران دارد.
 ب) اشتراک استبداد ایلی و قومی و استبداد استعماری، هویت غیراسلامی آنان و افتراق آن‌ها در برنامه راهبردی‌شان بود.
 ج) امروزه جهانی شدن و توسعه ارتباطات، زمینه شکل‌گیری جهانی بدون مرز را ایجاد کرده است که در آن فرهنگ‌ها کاملاً خالص و ثابت‌اند و هویت آنان حفظ شده است.

د) خودباختگی فرهنگی سبب می‌شود جامعه، حالت فعال و خلاق خود را در گزینش عناصر فرهنگی دیگر از دست بدهد.

۱) ص - غ - غ - غ ۲) غ - ص - ص - غ ۳) غ - ص - غ - ص ۴) ص - غ - غ - ص

۵۵- عبارتهای زیر به ترتیب با کدام قسمت جدول زیر مرتبط هستند؟

- اندیشه سیاسی قوم‌گرایانه غرب متجدد

- جامعه اسلامی با استفاده از آن، رفتارها و

هنجارهای اجتماعی را ارزیابی و نقد می‌نماید.

- فلسفه

- زوال معنا و زوال عقلانیت ذاتی

ناسیونالیسم	(ب)	فقه اسلامی	(ج)
(د)	تلاشی است برای بسط دیدگاهی جامع نسبت به انسان و جهان.	(الف)	داوری درباره ارزش‌ها و آرمان‌های بشری، به تمایلات افراد و گروه‌های متفرق سپرده می‌شود.

۱) د - ب - الف - ج ۲) د - الف - ب - ج ۳) د - الف - ج - ب ۴) ج - الف - ب - د

۵۶- به ترتیب، کدام گزینه انتقادات وارد بر جامعه‌شناسی پسامدرن است ولی از انتقادات وارد بر جامعه‌شناسی انتقادی نیست؟

۱) پایبندی کامل به این رویکرد، به انسان‌ها امکان شناخت واقعی را می‌دهد و قطعاً رویکردی که از درون علم به تشخیص و افشای سلطه می‌پردازد، می‌تواند میان شناخت‌های مختلف داوری کند - ظرفیت انتقاد از تمامی کنش‌های ناپسند فردی و اجتماعی را ندارد.

۲) گاهی تأکید بر تنوع و تکثر هویت‌ها و اصالت بخشیدن به آن، به معنای انکار اشتراک و وحدت انسان‌هاست و فرصت گفت‌وگو و معارفه انسان‌ها و فرهنگ‌ها را از بین می‌برد - برای دفاع از اراده افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌ها معتقد است نباید اراده فرد یا گروه دیگری تحمیل شود و بر آن اعمال سلطه کند.

۳) همواره درگیر سیاست هویت هستید و پیوسته برخی را تحسین و برخی دیگر را تحقیر می‌کنید و از چشم فرهنگی و هویتی به فرهنگ‌ها و هویت‌ها می‌نگرید نه از منظری جهان‌شمول که به همه هویت‌ها و فرهنگ‌ها با یک چشم نگاه می‌کند - به ساختارهای اجتماعی و تأثیر این ساختارها بر زندگی افراد، آثار و پیامدهای مخرب آن‌ها بی‌توجه است.

۴) هیچ‌گونه حقیقت یا فضیلتی را کشف نمی‌کند تا براساس این حقایق و فضایل به نقد کنش‌ها و روابط میان انسان‌ها و جوامع بپردازد - نمی‌خواهد به این وضعیت تن دهد که داوری ارزش‌ها، بیرون از دایره علم صورت گیرد زیرا در آن صورت سرنوشت ارزش‌ها به مناسبات قدرت و ثروت سپرده می‌شود.

۵۷- به ترتیب کدام گزینه به سوالات زیر پاسخ درست می‌دهد؟

- در علم مدنی فارابی، «جوامع» و «کنش‌ها و ساختارهای جوامع» با کدام رویکرد مطالعه می‌شود؟ (به ترتیب)

- چالش بلوک شرق و بلوک غرب از چه نوعی است؟

- اشتراک آرمان‌هایی مانند «ناپسند بودن اسراف و تبذیر» و «ساده‌زیستی» چیست؟

- اعمال قدرت اقناعی نیازمند چیست؟

۱) «انتقادی» و «تفسیری» - چالش درون فرهنگی و کلان و مقطعی و جهانی - بیرون از قلمرو واقعی - وجود سازمان

۲) «انتقادی» و «تفهیمی» - چالش مقطعی و جهانی و کلان و درون فرهنگی - درون قلمرو واقعی - وجود سازمان

۳) «تفسیری» و «انتقادی» - چالش درون فرهنگی و کلان و مستمر و جهانی - درون قلمرو آرمانی - انسجام اجتماعی

۴) «انتقادی» و «تفسیری» - چالش کلان و مستمر و جهانی و بین فرهنگی - بیرون از قلمرو واقعی - وجود سازمان

۵۸- به ترتیب هر عبارت دیدگاه کدام اندیشمند را نشان می‌دهد؟

- با توجه به دو انقلابی که طی یک قرن یعنی قرن بیستم در ایران واقع شده است، مقاله‌ای با این عنوان نوشته است: «چرا ایران کشوری انقلابی است؟»
- می‌خواهد بنیادی نظری، برای بیداری دینی فراهم کند و چارچوبی طراحی کند که به تعمیق ایمان دینی و گسترش اخلاق و تحقق نوگرایی اسلامی منتهی گردد.

- با رشد علوم تجربی و صنعت، ثروت از طریق غلبه بر طبیعت به دست می‌آید و بعد از انقلاب صنعتی، جنگ از زندگی بشر رخت برمی‌بندد.
- در جوامع مکانیکی، تقسیم کار اجتماعی شکل نگرفته است یا در حد ساده و ابتدایی است مانند تقسیم کار سنی و جنسی ولی در جوامع ارگانیکی، تقسیم کار گسترده وجود دارد.

- برای تحقیق دربارهٔ بیمارستان روانی به عنوان یک نهاد اجتماعی و اثر آن بر بیماران، ماه‌ها به عنوان کارمند در یک بیمارستان روانی مشغول به کار شد و از طریق مشاهده مشارکتی به تحقیق پرداخت.

(۱) سوفیا کوتلاکی - علامه طباطبایی - کنت - وبر - دورکیم

(۲) نیکی کدی - طه عبدالرحمن - کنت - دورکیم - گافمن

(۳) نیکی کدی - محمد عبدالجباری - کنت - دورکیم - گافمن

(۴) نیکی کدی - طه عبدالرحمن - وبر - دورکیم - پاول کله

۵۹- به ترتیب هر یک از عبارت‌های زیر با کدام مفهوم یا موضوع مرتبط‌اند؟

- افتراق رویکرد جامعه‌شناختی تبیینی با تفسیری

- افتراق ارسطو و فارابی

- افتراق دیدگاه ابن‌خلدون با فارابی

- اشتراک آتاتورک و امان‌الله‌خان و رضاخان

(۱) تمرکز بر آنچه مشاهده می‌شود - ملاک دسته‌بندی نظام‌های سیاسی - استفاده از روش عقلی و حسی - قدرت آن‌ها ریشه در اعتقادات و پیشینهٔ تاریخی کشورشان داشت.

(۲) ظرفیت مطالعهٔ ارزش‌های سیاسی در قلمرو قدرت - دسته‌بندی نظام‌های سیاسی - استفادهٔ بیشتر از روش حسی و تجربی - ساختارهای اجتماعی پیشین را حذف و ساختارهای اجتماعی جدیدی ایجاد کردند.

(۳) توان شناختن ارزش‌های سیاسی مانند قدرت - دسته‌بندی نظام‌های سیاسی - عدم توجه به روش عقلی - قدرت آن‌ها وابسته به قدرت جهانی استعمار بود و مظاهر دینی و اسلامی را از بین بردند.

(۴) ظرفیت مطالعهٔ قلمرو واقعی - ملاک دسته‌بندی نظام‌های سیاسی - رویکرد محافظه‌کارانه - قدرت‌های سکولار که آرمان‌های منورالفکران غربزده را با حمایت دولت‌های غربی دنبال می‌کردند.

۶۰- هر یک از عبارت‌های زیر به ترتیب مبین کدام نوع جهان اجتماعی، هویت، فرهنگ و دورهٔ تاریخی است؟

- نهضت گستردهٔ ترجمه به راه افتاد و کتب و رساله‌های یونانی، سریانی، هندی و ایرانی ترجمه شدند.

- از نظر قانونی و اجتماعی، از هیچ اهمیت و اعتباری برخوردار نبود؛ ولی به علت فواید و کارکردهایی که داشت، تحمل می‌شد.

- انسان نمی‌تواند آینده‌اش را براساس اراده و عمل خود بسازد و محکوم به سرنوشتی محتوم است.

- هویت‌ها موضوعی برای نزاع و درگیری می‌شوند و هویت ملی و وحدت و ثبات و استمرار همراه با آن، نامطلوب پنداشته شد.

(۱) جهان اسلام - طبقهٔ سوم - فرهنگ جبرگرا - پسامدرن

(۲) جامعهٔ اسلامی - طبقهٔ متوسط - فرهنگ غیرمستول - مدرن

(۳) جهان اسلام - رعیت - فرهنگ اساطیری - پسامدرن

(۴) جامعهٔ اسلامی - فئودال - فرهنگ جبرگرا - پسامدرن

۶۱- به ترتیب علت هر عبارت کدام است؟

- ارزیابی سیاست با آرمان پیروزی، موفقیت و تسلط
- هیچ فرهنگ و هویتی نمی‌پسندد که موضوع نظریه‌هایی باشد که در زمینه فرهنگی و تاریخی دیگری شکل گرفته‌اند.
- در نظام سیاسی، لیبرال دموکراسی نمی‌تواند از مشروعیت حقیقی سخن گفت.

- از بین رفتن فرصت گفت‌وگو و معارفه انسان‌ها و فرهنگ‌ها

- (۱) برخی، همه سیاست را قدرت می‌دانند و برخی، بخش عمده‌ای از سیاست را قدرت می‌دانند - هر فرهنگ و هویتی می‌تواند نظریه‌های متناسب با خود را تولید کند - رویکردی سکولار و دنیوی به جهان هستی دارد که در آن نه می‌توان از مقبولیت قدرت حرف زد و نه می‌توان از مشروعیت حقیقی سخن گفت - تأکید بر تنوع و تکثر هویت‌ها و اصالت بخشیدن به آن‌ها
- (۲) قدرت، صرف‌نظر از این‌که وسیله تحقق اهداف و غایات اخلاقی باشد، مستقلاً دارای اهمیت شده است - هر نظریه‌ای درون فرهنگ و تاریخ خود تولید می‌شود - هیچ حقیقت و فضیلتی را که مستقل از خواست مردم باشد به رسمیت نمی‌شناسد - تأکید بر تنوع و تکثر هویت‌ها و اصالت بخشیدن به آن‌ها

- (۳) قدرت به مسئله اصلی سیاست و جوهر آن تبدیل شده است - هر گروه، جامعه و فرهنگی می‌خواهد از چشم خودش به خود بنگرد و نه از چشم دیگران - در این نوع نظام سیاسی، ثبات و رفاه و سلطه بر طبیعت، مهم‌ترین ارزش‌های اجتماعی هستند - انکار اشتراک و وحدت انسان‌ها
- (۴) قدرت به مسئله اصلی سیاست تبدیل شده و مستقلاً دارای اهمیت شده است - آن‌چه تا امروز به اسم علوم اجتماعی به مطالعه گروه‌ها، جوامع و فرهنگ‌ها می‌پرداخت، دانش جهان‌شمول نبود - با خواست و اراده اکثریت مردم شکل می‌گیرد - به خاشاک زدن و حذف هویت‌های انسانی و فرهنگی در رویکرد نسبی‌گرایی

۶۲- کدام گزینه به ترتیب جدول زیر را کامل می‌کند؟

(ب)	افتراق رویکرد انتقادی با رویکرد تفسیری	رویکرد جامعه‌شناسی پسامردن
(ج)	کشمکش میان فلامان‌ها و والون‌ها در بلژیک	فرو کاستن ارزش‌های سیاسی به پدیده‌های مادی و فاقد معنا

- (۱) توان شناخت و مطالعه ارزش‌های سیاسی در قلمرو واقعی - سیاست هویت - تمرکز بر ذهنیت‌ها - رقیب رویکرد انتقادی
- (۲) شناخت ارزش‌های سیاسی در قلمرو واقعی - الگوی تنازع هویت‌ها - رویکرد تبیینی - دانش‌ها تماماً محصول شرایط اجتماعی و فرهنگی است و پابندی کامل به این رویکرد، امکان شناخت واقعی را برای انسان‌ها فراهم می‌کند.
- (۳) توان مطالعه و شناخت ارزش‌های سیاسی در قلمرو واقعی - دوره پسامردن - رویکرد تبیینی - هر گروه، جامعه و فرهنگی، دانش خاص خود را تولید می‌کند و می‌توان براساس دانش علمی گفت که کدام دانش و شناختی، بهتر از شناخت دیگری است.
- (۴) توان مطالعه قلمرو واقعی - مدل تکثرگرا - محدود شدن علم به علم تجربی - علم، چراغی نیست که تاریکی‌ها را روشن کند و موانع را از پیش پای انسان‌ها بردارد و آن‌چه تا امروز به نام علم و دانش جهان‌شمول مطرح بود، صرفاً ابزار عده‌ای برای سرکوب عده دیگری بود.

۶۳- عبارتهای زیر به ترتیب با کدام قسمت جدول زیر مرتبط هستند؟

(الف)	شعار جمهوری فرانسه بر سر در یک کلیسا پس از قانون سال ۱۹۰۵م مبنی بر جدایی دین از سیاست	رویکرد نسبی‌گرایی
(ب)	موجب شد که دولتمردان انگلیسی از هر اقدامی برای مقابله با قحطی ایرلند خودداری کنند.	تفسیر و تبیین

- حاکمیت لیبرالیسم اقتصادی
- گم شدن در کثرت‌ها و تفاوت‌ها و عدم وجود ملاک برای داوری و تشخیص درست و غلط.
- تعامل و تأثیر نظام سیاسی بر نظام فرهنگی
- تفسیر و تبیین

(۱) الف - ج - د - ب (۲) الف - ج - ب - د (۳) د - الف - ب - ج (۴) الف - ب - د - ج

۶۶- به ترتیب هر عبارت «پیامد - علت - پیامد - علت» یا «معنای» کدام گزینه است؟
- علم مدرن زیر سؤال رفت.

- جهان اجتماعی نمی تواند از ارزش ها و هنجارهای نهاد خانواده دفاع کند.

- شکل گیری قطب بندی جدید فرهنگی در جهان

- تعداد کثیری از گروه های درگیر قومی نژادی در ارتباط با هم یک فرهنگ مختلط می سازند.

(۱) تردید درباره بنیان های هویتی فرهنگ غرب - تزلزل فرهنگی نهاد خانواده - انقلاب اسلامی ایران - مدل همانندسازی

(۲) در نیمه دوم قرن بیستم آشکار شد که علم تجربی غربی تنها تفسیر ممکن از جهان طبیعت نیست - بحران هویت نهاد خانواده - بیداری اسلامی
- دیگچه همانندسازی

(۳) علم تجربی دارای مبانی غیرتجربی است - بحران هویت نهاد خانواده - انقلاب اسلامی ایران - دیگچه همانندسازی

(۴) روشن شدن محدودیت های علم تجربی - تعارض های فرهنگی نهاد خانواده - بیداری اسلامی - مدل همانندسازی

۶۵- به ترتیب هر عبارت نشانگر کدام مفهوم است؟

- اشتراک رویکردهای جامعه شناختی انتقادی، تفسیری، تبیینی

- افتراق پیامدهای ارادی با پیامدهای غیرارادی کنش انسان

- افتراق انقلاب اسلامی ایران با انقلاب های آزادی بخش

- اشتراک رویکردهای جامعه شناختی تبیینی و انتقادی

(۱) ظرفیت مطالعه ارزش های سیاسی معانی و تدابیر سیاسی و قوانین - احتمالی اند - عدم تعلق به فلسفه ها و مکاتب سیاسی غرب - ظرفیت مطالعه ارزش های سیاسی قدرت و سیاست

(۲) عدم ظرفیت مطالعه ارزش های سیاسی فضیلت ها و ردیلت های سیاسی - خودشان کنش اند - جهت گیری ضد آمریکایی، ضد صهیونیستی و ضد مارکسیستی - مطالعه ارزش های سیاسی قدرت

(۳) عدم ظرفیت مطالعه ارزش های سیاسی در قلمرو حقیقی - به اراده افراد انسانی وابسته اند - عمل در جهت از بین بردن سیطره سیاسی کشورهای غربی - توان مطالعه ارزش های سیاسی تدابیر و معانی

(۴) ظرفیت مطالعه ارزش های سیاسی در قلمرو واقعی - خودشان کنش اند - انقلاب سیاسی - مطالعه ارزش های سیاسی قدرت

۶۶-

کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن هر یک از عبارات زیر را به درستی نشان می دهد؟

(الف) اگر محققى برای کنترل اضطراب اجتماعى پیشنهاد ارائه دهد، سومین هدف روان شناسى را رعایت کرده است.

(ب) عبارت تأییدشده «ورزش موجب افزایش سلامتی می شود.» یک فرضیه است.

(ج) نظام دار بودن، سومین مفهوم اصلی تعریف روش علمى است.

(۱) ص - ص - غ (۲) غ - غ - ص (۳) غ - غ - غ (۴) ص - ص - ص

۶۷- به ترتیب در هر یک از عبارات زیر، بهترین روش جمع آوری اطلاعات کدام است؟

- تعیین میزان خلاقیت دانش آموزان دبستانی

- اخذ سابقه و تاریخچه دوران کودکی از مراجع روان پزشکی

- اخذ نظر تعداد زیادی از مشتریان همراه اول در مکان عمومی

(۱) آزمون - مصاحبه - پرسش نامه (۲) پرسش نامه - مصاحبه - پرسش نامه (۳) آزمون - پرسش نامه - مصاحبه (۴) پرسش نامه - پرسش نامه - پرسش نامه

- ۶۸- در کدام گزینه به ترتیب به دوره سنی کودکی دوم، کودکی اول و نوجوانی، اشاره شده است؟
- (۱) انتخاب لباس براساس کیفیت - تمایل عرفان به بازی با رضا و محسن - فرزند آزاد باشد تا بازی باشد.
 (۲) تمایل به بازی انفرادی در سارا - عواطف صحیح او باید پرورش داده شود - تلاش برای تأدیب فرزند.
 (۳) تمایل عرفان به بازی با رضا و محسن - عواطف صحیح او باید پرورش داده شود - عضویت یاسین در گروه سرود مدرسه
 (۴) تمایل به بازی انفرادی در سارا - مشورت با علی در امور خانه - تلاش برای تأدیب فرزند
- ۶۹- به ترتیب، حرکات درشت، حرکات ظریف و حرکات درشت، در کدام گزینه به درستی به کار رفته است؟
- (۱) بستن بند کفش - سوزن نخ کردن - فنجان دست گرفتن
 (۲) دویدن - از مانع پریدن - از پله بالا رفتن
 (۳) مسواک زدن - فنجان در دست گرفتن - از پله بالا رفتن
 (۴) دویدن - گرفتن قلم در دست - از مانع پریدن
- ۷۰- اگر موقعیت ردیابی علامت غایب در یک آزمایش این باشد که کودک با شنیدن صدای مادر خود دستش را بالا ببرد، ردیابی علامت حاضر در این آزمایش کدام است؟
- (۱) صدای مادرش را بشنود و دستش را بالا نبرد.
 (۲) صدای خاله‌اش را بشنود و دستش را بالا نبرد.
 (۳) صدای خاله‌اش را بشنود و دستش را بالا ببرد.
 (۴) صدایی نشنود و دستش را بالا ببرد.
- ۷۱- کارایی توجه در کدام گزینه از همه کم‌تر است؟
- (۱) دبیر باتجربه‌ای که در حین صحیح کردن برگه‌های امتحانی، گوشی تلفن همراه خود را چک می‌کند.
 (۲) فردی که در حین آشپزی، سالاد درست می‌کند.
 (۳) فردی که همزمان با حل پازل ۵۰۰ تکه، مکعب روبیک را حل می‌کند.
 (۴) فردی که در هنگام نواختن گیتار، به نت‌های آن نگاه می‌کند.
- ۷۲- کدام گزینه درست است؟
- (۱) از نظر نوع رمزگردانی، حافظه حسی و بلندمدت شباهت دارند.
 (۲) گنجایش اندوزش اطلاعات حافظه کوتاه‌مدت و کاری به یک اندازه هستند.
 (۳) زمان بازیابی اطلاعات در حافظه حسی و کوتاه‌مدت به یک اندازه است.
 (۴) توجه باعث انتقال اطلاعات از حافظه حسی به کوتاه‌مدت و کاری می‌شود.
- ۷۳- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن هر یک از عبارتهای زیر را به درستی نشان می‌دهد؟
- الف) این‌که احمد ۴ ساعت بعد از یادگیری درس جغرافی به مرور مطالب می‌پردازد، به کنترل اثر تداخل اشاره دارد.
 ب) برای کنترل اثر گذشت زمان، باید از یادگیری با فاصله استفاده نمود.
 ج) بیان جواب‌ها و در صورت لزوم دوباره خوانی متن، به فن به خود پس دادن اشاره دارد.
 د) علت ضعیف بودن حافظه در بسیاری از موارد به مشکل توجه مربوط می‌شود.
- (۱) غ - ص - ص - ص - غ - غ
 (۲) ص - ص - ص - غ - غ - غ
 (۳) ص - غ - غ - ص - غ - غ
 (۴) غ - غ - ص - ص - غ - ص
- ۷۴- به ترتیب هر یک از عبارتهای زیر به کدام روش حل مسئله اشاره دارد؟
- علی به گمان خودش، پدرش لباس می‌خواهد، بنابراین برای تولد پدرش، لباس می‌خرد.
 - خانم احمدی معلم مدرسه از همه دانش‌آموزان می‌خواهد که در مورد موضوع تحقیق پایان‌ترم، پیشنهاد خود را ارائه دهند.
 - مادر ریحانه از آشپزخانه به اتاق ریحانه می‌رود تا ببیند علت صدای شکستن از اتاق او چیست.
 - مدیر مدرسه با توجه به کمبود دانش‌آموزان در زمینه ورزش صبحگاهی، هر روز صبح تایمی را برای ورزش دانش‌آموزان اختصاص می‌دهد.
- (۱) اکتشافی - اکتشافی - اکتشافی - تحلیلی
 (۲) اکتشافی - اکتشافی - اکتشافی - اکتشافی
 (۳) تحلیلی - تحلیلی - تحلیلی - اکتشافی
 (۴) تحلیلی - تحلیلی - تحلیلی - تحلیلی
- ۷۵- اگر فردی از روی کیک ساخته‌شده در مغازه شیرینی‌فروشی، اقدام به پخت شیرینی کند، کدام گزینه در مورد او صحیح است؟
- (۱) این روش زمان‌بر است.
 (۲) این روش باعث اطمینان صددرصدی او می‌شود.
 (۳) این روش به پردازش عمیق اطلاعات نیاز ندارد.
 (۴) این روش از قواعد مشخصی تبعیت می‌کند.

۷۶- جهت خرید اسباب بازی، مراحل پنجم، سوم و هفتم این تصمیم‌گیری، کدام است؟

- ۱) خرید اسباب بازی تولید کره - انتخاب اسباب بازی از بین چند اسباب بازی موجود - مطالعه دفترچه ضمانت‌نامه خرید
- ۲) خرید اسباب بازی تولید کره - بررسی ویژگی‌های هر اسباب بازی - ابراز رضایت از خرید
- ۳) خرید اسباب بازی - بررسی ویژگی‌های هر اسباب بازی - مطالعه دفترچه ضمانت‌نامه خرید
- ۴) خرید اسباب بازی - انتخاب اسباب بازی از بین چند اسباب بازی موجود - ابراز رضایت از خرید

۷۷- کدام عبارت زیر، نادرست است؟

- ۱) انتخاب بین دو دانشگاه که هر دو جذاب و دارای اسم و شهرت هستند ← تعارض گرایش - گرایش
- ۲) انتخاب بین سختی سربازی و یا نرفتن به آن که با محدودیت فراوان همراه است ← تعارض گرایش - اجتناب
- ۳) انتخاب ورزش بوکس به عنوان ورزش مورد علاقه همراه با دانستن مضرات آن ← تعارض گرایش - اجتناب
- ۴) انتخاب بین رشته پزشکی و پذیرفتن ساعات زیاد شب‌بیداری و شیفت پزشکی ← تعارض گرایش - اجتناب

۷۸- کدام گزینه از لحاظ تناقض باور و رفتار با بقیه متفاوت است؟

- ۱) علی عمه خود را دوست دارد، اما هر دو ماه یک بار او را می‌بیند.
- ۲) مهدی به اینترن اعتیاد دارد، اما معتقد است که این اعتیاد آن قدرها بد نیست.
- ۳) سعید چاق است و معتقد است چاقی، خیلی هم برای بدن ضرر ندارد.
- ۴) حسین ورزش نمی‌کند و معتقد است که باید زودتر ورزش را شروع کند.

۷۹- در هر یک از عبارت‌های زیر، نقش متغیر روان‌شناختی کدام است؟

- خانم رسولی در اثر استرس، دچار ریزش مو شده است.
- آقای محسنی سکتۀ مغزی کرده است که علت آن فشار عصبی می‌باشد.
- خانم غفاری در اثر بیماری روده به وسواس مبتلا شده است.

۲) پیامد روانی - عامل روانی - عامل روانی

۱) عامل روانی - پیامد روانی - پیامد روانی

۴) پیامد روانی - پیامد روانی - عامل روانی

۳) عامل روانی - عامل روانی - پیامد روانی

۸۰- علامت شناختی فشار روانی، در کدام گزینه به درستی به کار رفته است؟

- ۱) محسن در جلسه امتحان، ناخن‌های خود را می‌جود.
- ۲) قدرت استدلال زهرا در جلسه خواستگاری، مختل شده است.
- ۳) الهام به شدت در اثر استرس، دست‌هایش عرق کرده است.
- ۴) یاسر از شدت خشم، دندان‌هایش را به هم می‌فشارد.

تاریخ آزمون

جامع ۱

سوالات آزمون دفترچه شماره (۲) دوره دوم متوسطه پایه دوازدهم انسانی

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سوالاتی که باید پاسخ دهید: ۸۰	مدت پاسخگویی: ۷۵ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	عنوان	تعداد سوالات	مدت پاسخگویی (دقیقه)
۱	زبان عربی (اختصاصی) ریاضی	۲۱	۲۰ دقیقه
۲	تاریخ	۱۳	۲۰ دقیقه
۳	جغرافیا	۱۲	۲۰ دقیقه
۴	فلسفه و منطق	۲۰	۲۰ دقیقه
۵	اقتصاد	۱۵	۱۵ دقیقه

روزانه کنکور

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (٨٨ - ٨١):

۸۱- «يا أَيُّهَا الرِّسُولُ لَا يَحْزَنُكَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ» «ای پیامبر»

۱) کسانی که در کفر شتاب می‌ورزند، تو را ناراحت نمی‌کنند!

۲) آنانی که در کفر ورزیدن شتاب می‌کنند، نباید اندوهگینت نمایند!

۳) نباید از کسانی که در کفر شتاب می‌ورزند، ناراحت شوی!

۴) تو آنانی را که در کفر ورزیدن شتاب می‌کنند ناراحت نکن!

۸۲- «لَيْسَ مِنَ الْمَهْمِ جَدًّا أَنْ لَا يَبْلُغَ الْإِنْسَانُ أَهْدَافَهُ كَلِّهَا بَلْ بُلُوغًا كَامِلًا بَلِ الْأَهَمُّ هُوَ أَنْ يَسْعَى فِي حَيَاتِهِ دَوْبًا سَعِيًّا»:

۱) اصلاً مهم نیست که انسان به تمام اهداف خود برسد بلکه مهم این است که در زندگی‌اش با پشتکار قطعاً کوشش کند!

۲) خیلی مهم نیست که انسان کاملاً به تمامی اهدافش نرسد بلکه مهم‌تر این است که با پشتکار در زندگی خود حتماً سعی کند!

۳) جدّاً مهم نیست که انسان به اهدافش، تمام آن‌ها به طور کامل برسد، بلکه مهم‌تر آن است که در زندگی خود با پشتکار تلاش کند!

۴) زیاد مهم نیست که انسان به طور کامل به اهداف خود نرسد، بلکه مهم‌تر از آن این است که در زندگی‌اش مانند تلاشگران کوشش کند!

۸۳- «ما من مأموم في التاريخ إلا و كان له إمام أضاءه بنور علمه و إيمانه فعليكم أن تقطعوا طريق الحق مع شيخ يروشدكم!»:

۱) در هیچ جای تاریخ رهرویی نبوده جز این‌که پیشوایی داشته که او را با نور علمش و ایمانش روشنی بخشیده، پس شما باید راه حق را ببیمایید با پیشوایی تا هدایتان کند!

۲) در تاریخ رهرویی نیست جز این‌که یک پیشوا داشته که از نور علم و ایمان او روشنی می‌جسته، پس شما می‌بایست به همراه پیشوایی که ارشادتان می‌کند، راه حق را طی کنید!

۳) هیچ رهرویی در تاریخ نبوده مگر این‌که پیشوایی داشته و او را با نور دانش و ایمان خود روشنی بخشیده، بنابراین بر شماست که در کنار پیشوایی که راهنمایی‌تان می‌کند، راه حقیقت را طی کنید!

۴) هیچ رهرویی در تاریخ نیست مگر این‌که پیشوایی داشته که او را با نور علم و ایمانش روشنی بخشیده، بنابراین بر شماست که راه حق را ببیمایید همراه پیشوایی که ارشادتان می‌کند!

۸۴- «هؤلاء صيادون قاموا بصيد طائر يحزك جناحيه ثمانين مئة في الثانية الواحدة»:

۱) اینان شکارچی‌هایی هستند که اقدام به صید پرندۀ‌ای کردند که دو بالش را در یک ثانیه، هشتاد بار تکان می‌دهد!

۲) این شکارچیان به شکار پرندۀ‌ای پرداختند که دو بالش در یک ثانیه، هشتاد بار تکان می‌خورد!

۳) این شکارچی‌ها برخاستند برای صید پرندۀ‌ای که در ثانیه یک، هشتاد بار بال‌هایش را تکان می‌دهد!

۴) این‌ها شکارچیان‌اند که پرندۀ‌ای را شکار کردند که در ثانیه‌ای، هشتاد بار بالش تکان می‌خورد!

۸۵- «كَبْرَتْ خِيَانَةُ أَنْ يَنْسِيَ الْمَرْءُ رَحْمَةَ خَالِقِهِ وَ أَنْعَمَهُ وَ لَا يَسِيرُ فِي مَسِيرِ كَسْبِ رِضَاهَا»:

۱) عجب خیانت بزرگی است که آدمی رحمت و نعمت‌های خالقش را فراموش کند و در مسیر کسب خشنودی او حرکت نکند!

۲) خیانت بزرگی است این‌که انسان مهربانی خالقش و نعمت‌های او را فراموش نماید و در مسیر کسب خشنودی او حرکت نکند!

۳) خیانت بسیار بزرگی است که آدمی مهربانی خالق و نعمت‌های او را یادآور نشود و در مسیری که مورد رضایت اوست، حرکت نکند!

۴) خیانت بزرگی است که انسان رحمت آفریننده‌اش و نعمت او را یادآور نشود و در مسیر رضایت او حرکت نکند!

۸۶- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

۱) عصف إصغار شديد ففرق الناس من حول ساحة المدينة: بادهای شدیدی وزیدند پس مردم از پیرامون میدان شهر پراکنده شدند!

۲) لعلني أتعلم ألا أستشير الكذاب في أموري: کاش من یاد بگیرم که در کارهایم با بسیار دروغگو مشورت نکنم!

۳) عسى أن تعارضني كلامي و هو يكون خیر طریق حلّ لك: شاید با حرفم مخالفت کنی، در حالی‌که آن بهترین راه‌حل برایست!

۴) قد نقلت إلى الفارسية مفردات، تُسمى المفردات كلمات دخيلة: واژگانی به فارسی منتقل شده‌اند، این واژگان را کلمات دخیل می‌نامیم!

- ۸۷ عین الخطأ:

- (۱) لنعلم أن الإغراق في المدح والذم أكبر الحمق؛ باید بدانیم که زیاده‌روی در ستایش و نکوهش، بزرگ‌ترین نادانی است
 (۲) كاد تلوث الهواء يسبب نزول أمطار حمضية: چیزی نمانده بود که آلودگی هوا سبب بارش باران‌هایی اسیدی شود
 (۳) لن أخاف من حوادث الدهر فإني أستغيث بربي القدير؛ از حوادث روزگار نترسیدم؛ چرا که من از پروردگار بسیار توانایم یاری می‌جویم
 (۴) يقد الغراب بمنزلة جاسوس من جواسيس الغابة؛ کلاغ به منزله جاسوسی از جاسوس‌های جنگل به شمار می‌آید

- ۸۸ «جریان برق در چهار اتاق، قطع است!»؛ عین الصحيح:

- (۱) جریان البرق في الحجرة الرابعة قطعاً
 (۲) جریان الكهرباء في أربع غرفة قطعاً
 (۳) تيار البرق في رابع غرف مقطوعاً
 (۴) تيار الكهرباء في أربع حجرات مقطوعاً

■ إقرأ النص التالي بدقة ثم أجب عن الأسئلة التالية بما يناسب النص (۹۳ - ۸۹):

إنّ المياه تتبخّر و تتصاعد ثمّ تصير غيوماً فتسير فوق التلال و تواجه نسيمات لطيفة فتساقط باكية على الحقول و البحار
 حياة الغيوم فراق و لقاء، دمة و ابتسامة كذلك النفس تنفصل عن الروح العام و تسير في عالم المادة و تمرّ مرّ السحاب فتلتقي بنسيمات
 الموت فتراجع إلى حيث كانت

- ۸۹ عین الأنسب لمفهوم النص:

- (۱) الدهر يومان؛ يوم لك و يوم عليك
 (۲) «إنّ مع العسر يسراً»
 (۳) «إنّ الله لا يغيّر ما بقوم حتّى يغيّروا ما بأنفسهم»
 (۴) «إنّا لله و إنّا إليه راجعون»

- ۹۰ «نفسهم من النص أنّ»؛ عین الخطأ:

- (۱) الكاتب كان متشائماً
 (۲) حياة الإنسان في الدنيا عبارة فانية
 (۳) الموت ليس نهاية الطريق
 (۴) الحياة في الدنيا شُبّهت بنزول المطر

- ۹۱ عین الخطأ:

- (۱) الموت كالتبخّر و السحاب كالروح و المطر هو رجوعها إلى ما كانت
 (۲) يبتعد الماء أولاً عن موطنه ثم يعود إليه مطراً مرّة أخرى
 (۳) النفس تُقيم في الدنيا كالضيف ثمّ ترجع إلى أصلها
 (۴) الموت هو النسيم الذي يرجع المرء إلى مكانه الأصلي

■ عین الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي (۹۲ و ۹۳):

- ۹۲ «تبخّر - تصير - التلال - باكية»:

- (۱) تصير: فعل مضارع - مجرّد ثلاثي - للغائب / من الأفعال الناقصة مرادفه: تُصبِح
 (۲) باكية: اسم - مؤنث - معرب - نكرة / مفعول به و منصوب
 (۳) تبخّر: مضارع - معلوم - مزيد ثلاثي (مصدره على وزن «تفعل»، حروفه الأصلية: ب خ ر) / خبر للحرف المشبه بالفعل
 (۴) التلال: اسم - معرّف بأل - جمع مكسّر أو تكسير (مفرد مذكّر) / مضاف إليه و مجرور بالكسرة

- ۹۳ «الغيوم - تسير - مرّ - ترجع»:

- (۱) مرّ: اسم - مفرد - مذكّر - معرب / مفعول مطلق للنوع
 (۲) الغيوم: اسم - جمع تكسير - معرب / مضاف إليه و مجرور؛ مضافه: حياة
 (۳) تسير: فعل مضارع - مجرّد ثلاثي (= حروفه كلّها أصلية) - متعدّي - معلوم / مع فاعله جملة فعلية
 (۴) ترجع: مضارع - للغائبة - لازم / جملة فعلية

۹۴- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (۱) ثمانون في المئة من موجودات العالم حشرات!
- (۲) اِكْتَشَفَ الْعُلَمَاءُ أَنَّ هَذِهِ الْأَنْوَاءَ تَنْبَغِيثٌ مِنْ نَوْعٍ مِنَ الْبُكْتِيرِيَا الْمُضِيئَةِ!
- (۳) كَانَ وَالِدُهُ قَدْ أَقَامَ مَضْمَعًا لِصِنَاعَةِ مَادَّةٍ سَائِلَةٍ سَرِيعِ الْإِنْفِجَارِ!
- (۴) يَبْقَى الْمُخَسَّنُ حَيًّا وَإِنْ نُقِلَ إِلَى مَنَازِلِ الْأَمْوَاتِ!

۹۵- «رأيت النفس تُكره ما لديها و تطلب كل ممتنع عليها»: عین المناسب للمفهوم:

- (۲) گرم تر گردد همی از منع، مردا
- (۴) «إن النفس لأقمار بالسوء»

۹۶- عین الفعل اللازم:

- (۱) الإنسان جرم صغير انطوى فيه عالم أكبر!
- (۳) على عيني، سأصلح كل شيء بسرعة لكم!

۹۷- عین «الباء» ليست بمعنى «في»:

- (۱) وُلِدَ سَعْدِيٌّ بِمَدِينَةِ شِيرَازِ!
- (۳) نَتَنَاوَلُ طَعَامَ الْفَطُورِ بِالْفَنْدُقِ!

۹۸- عین ما فيه أسلوب الشرط:

- (۱) من يفكر قبل التكلم هو يسلم من الخطأ!
- (۳) ما تسقط ورقة من شجرة إلا و يعلمه الله!

۹۹- «إرضاء جميع الناس غاية مستحيلة فـ... لا تُدرَك» عین الخطأ للفراغ:

- (۲) لکنها

۱۰۰- عین الصحيح (عن النداء):

- (۱) يَا مَنْ بِيَدِهِ مَفَاتِيحُ الْغَيْبِ!
- (۳) يَا إِنْسَانَ افْتَحْزْ بِأَدْبِكَ لَا بِنَسْبِكَ!

(۴) إتيها

(۳) كآتها

(۲) أيتها زملاء لا زمان لنا للمطالعة!

(۴) يَا أَيَّتُهَا بِنْتُ لَا تَلْعَبِي وَحِيدَةً!

تاریخ

۱۰۱- «کبیسه» در گاه شماری اوستایی چگونه محاسبه می شد؟

- (۱) سال به ۱۲ ماه خورشیدی ۳۰ روزه تقسیم می شد و پنج روز اضافی را به نام «اندراگه» به آخر ماه دوازدهم می افزودند.
- (۲) هر چهار سال یک بار، یک شبانه روز به سال می افزودند.
- (۳) هر سه سال یک بار، یک ماه به دوازده ماه سال می افزودند.
- (۴) هر ۱۲۰ سال یک بار، سال را سیزده ماهه می گرفتند.

۱۰۲- ظهور و سقوط حکومت و تمدن ایلام تحت تاثیر کدام عامل بود؟

- (۱) حملات بی دربی آشوریان و توسعه طلبی نظامی آنها
- (۲) ورود اقوام آریایی به فلات ایران و پیشروی آنها به سمت مرکز و غرب این فلات
- (۳) نیاز ساکنان بین النهرین به منابع طبیعی و معدنی فلات ایران
- (۴) ورود آریایی ها به سرزمین ایران و مجادلات آنها با ساکنان بین النهرین

۱۰۳- منبع اطلاعاتی چه تعداد از عبارات‌های زیر از نوع «نوشتاری و ایرانی» است؟

- (الف) در دوره مادی، داستان‌های حماسی و عاشقانه‌ای وجود داشته که به صورت شفاهی نقل می‌شده است.
 (ب) شاهزاده‌ای از خاندان اشکانی برای نخستین بار، کتاب‌های بودایی را به زبان چینی ترجمه کرد.
 (ج) در دوران هخامنشی، قوانینی وجود داشته که قدرت و اختیارات پادشاه را محدود می‌کرده است.
 (د) اقوام آریایی مهاجر به ایران مانند آریایی‌های هند، خدایان متعددی را می‌پرستیدند و آن‌ها را «بغ»، «اهوره» و «امرتا» می‌خواندند.
 (ه) در عصر ساسانی، توجه خاصی به بازسازی و توسعه جاده‌ها می‌شده است.

(۱) ۴ (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) ۳

۱۰۴- چه تعداد از گزاره‌های داده‌شده، عبارت زیر را به نادرستی کامل نمی‌کند؟

- «عده‌ای از مورخان و پژوهشگران احتمال می‌دهند که»
 (الف) تمدن مینوسی در اثر کشمکش با اقوام مهاجر به یونان از میان رفته باشد.

- (ب) اقوام هند و اروپایی، نخست در علفزارهای شمال شرق فلات ایران و جنوب روسیه در حوالی دریاچه آرال می‌زیسته‌اند.
 (ج) زرتشت در قرن‌های هفتم و ششم پیش از میلاد می‌زیسته است.

- (د) برخی داستان‌های شاهنامه مانند داستان «بیژن و منیژه» اصل و ریشه اشکانی داشته باشند.
 (ه) حضرت یوسف (ع) و حضرت موسی (ع) در دوران امپراتوری جدید، مردم مصر را به پرستش خدای یگانه دعوت می‌کرده‌اند.

(۱) ۵ (۲) ۴ (۳) ۲ (۴) ۳

۱۰۵- چه تعداد از گزاره‌های داده‌شده با عبارت زیر مرتبط است؟

«مبارزات اسماعیلیان در این دوره موجب ضعف و زوال این حکومت شد.»

- (الف) راهبایی زبان فارسی به شبه‌قاره هند
 (ب) گسترش اقطاع به عنوان شکلی از زمین‌داری
 (ج) لشکرکشی به سوی بغداد به منظور مقابله با عباسیان
 (د) حمله چنگیزخان مغول به ایران

- (ه) ساخت نظامیه‌ها به منظور تدریس فقه شافعی
 (و) زوال موقعیت اقتصادی و اجتماعی دهقانان

(۱) ۶ (۲) ۴ (۳) ۵ (۴) ۳

۱۰۶- کدام گزینه درباره ملاصدرا نادرست است؟

- (۱) ضعف و زوال حکومت صفوی را مشاهده کرده بود.
 (۲) مکتب فلسفی اصفهان را دریافته بود.
 (۳) در تدوین نظام فلسفی خود، از فارابی تأثیر پذیرفته است.
 (۴) فلسفه او تلفیقی و فراتر از جهان‌بینی اسلامی بود.

۱۰۷- «یکی از کارهای مورخان در نقد روایت‌کننده، تعیین فاصله زمانی و مکانی بین راوی و خبر است.» با توجه به این عبارت، کدام گزاره‌ها صحیح هستند؟

- (الف) برای شناخت تحولات مربوط به دوره حکومت صفاریان، کتاب تاریخ سیستان نسبت به تاریخ بیهقی اعتبار بیشتری دارد.
 (ب) در مطالعه فتح قلعه‌های اسماعیلی به دست هولاکو، کتاب «تاریخ جهانگشا» معتبرتر از «تاریخ گزیده» است.

- (ج) کتاب «جامع‌التواریخ» در مطالعات مربوط به دوره حکومت تیموریان جایگاهی ندارد.

- (د) مطالب ذکرشده در کتاب «احسن‌التواریخ» نسبت به کتاب «ذوالقرنین» در شناخت عصر ناصری، قابل اعتمادتر است.

(۱) الف - د (۲) ب - ج (۳) الف - ب (۴) ج - د

۱۰۸- نخستین گام‌های اروپاییان برای استعمار سرزمین‌های دیگر توسط چه کسانی برداشته شد و کدام عبارت درباره آن‌ها صحیح است؟

- (۱) اسپانیایی‌ها - با دور زدن دماغه امیدنیک وارد اقیانوس هند شدند و تا سواحل جنوب شرقی هندوستان پیش رفتند.

- (۲) پرتغالی‌ها - تجارت برده از آمریکا به آفریقا را در انحصار خود گرفتند.

- (۳) اسپانیایی‌ها - طلا و نقره غارت‌شده بومیان آمریکا، آن‌ها را به یکی از نیرومندترین کشورهای اروپایی در قرون ۱۶ و ۱۷م تبدیل کرد.

- (۴) پرتغالی‌ها - دولت گورکانی به آن‌ها امتیازات تجاری و گمرکی قابل توجهی داد.

۱۰۹- با توجه به حوادث تاریخ اسلام، حوادث مطرح شده در کدام عبارت‌ها در یک سال مشترک روی داد؟

- (الف) ورود هیئت‌های نمایندگی قبایل مختلف عرب به مدینه و پذیرش اسلام
(ب) نامه‌نگاری پیامبر به امپراتوری‌ها و دولت‌های بزرگ و دعوت آن‌ها به اسلام
(ج) فتح مسالمت‌آمیز مکه و پاکسازی کعبه از بت‌ها
(د) ابلاغ سوره براءت و اعلام مکه و خانه خدا به عنوان حرم اسلامی

(۱) الف - د (۲) ج - د (۳) ب - د (۴) الف - ج

۱۱۰- درباره قطعیت کدام عبارت‌های زیر تردید وجود دارد؟

- (الف) پیروی هخامنشیان از دین زرتشتی
(ب) پیشرفت‌های علمی و فرهنگی ایران در عصر ساسانی نسبت به دوره‌های قبلی
(ج) توسعه زبان و ادبیات فارسی در عصر غزنوی
(د) افول شعر و ادبیات فارسی در عصر صفوی

(۱) ب - د (۲) ب - ج (۳) الف - د (۴) الف - ج

۱۱۱- به ترتیب هر یک از عبارت‌های زیر به کدام دوره از تاریخ کشورمان اشاره دارد؟

- (الف) در این دوره، مناسبات سیاسی و اقتصادی و ارتباطات فرهنگی ایران با کشورهای اروپایی چندان رونقی نداشت.
(ب) برخی از گزارش‌ها حکایت از چند برابر شدن تولید برخی اقلام کشاورزی چون ابریشم، تریاک، پنبه، تنباکو و برنج دارد.
(ج) در این دوره، نوعی از بناها با کاربرد تفریحی گسترش یافت که به «کلاه‌فرنگی» معروف بود.
(د) در این دوره، هنر اصیل فرش‌بافی از حالت روستایی و عشایری خارج شده و به صورت یک صنعت ملی درآمد.

- (۱) افشاریه - صفویه - زندیه - قاجار
(۲) افشاریه - قاجار - قاجار - زندیه
(۳) زندیه - قاجار - زندیه - صفویه
(۴) زندیه - صفویه - قاجار - صفویه

۱۱۲- از جمله کشورهایی که ایالت پروس برای اتحاد سرزمین‌های آلمانی با آن جنگید، بود؛ این کشور پس از جنگ جهانی اول،
(۱) اتریش مجارستان - دچار تغییر نظام سیاسی شد.
(۲) فرانسه - سرپرستی عراق و اردن را بر عهده گرفت.
(۳) انگلستان - بخشی از مستعمرات آلمان‌ها را تصاحب کرد.

۱۱۳- به ترتیب «قوم» و «اسدالله علم» در وقوع کدام حوادث تأثیرگذار بوده‌اند؟

- (۱) تصویب امتیاز نفت شمال - تغییر در قانون انجمن‌های ایالتی و ولایتی
(۲) خیزش عمومی مردم و قیام سی تیر - آغاز ورود علنی امام به صحنه فعالیت سیاسی و مبارزه
(۳) بازنگری در قرارداد نفت جنوب - آغاز نخستین مرحله برنامه‌های اصلاحی آمریکا در ایران
(۴) مخالفت با ملی شدن صنعت نفت ایران - قیام ۱۵ خرداد

جغرافیا

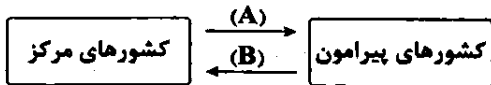
۱۱۴- با توجه به مراحل پژوهش در جغرافیا و عبارت‌های داده‌شده در بررسی «عوامل مؤثر در گسترش سیلاب‌دشت‌ها در استان‌های لرستان و ایلام» کدام گزینه صحیح است؟

- (الف) بین فعالیت‌های انسانی در حوضه رودهای زاگرس و گسترش سیلاب‌دشت‌ها در منطقه زاگرس ارتباط مستقیمی وجود دارد.
(ب) به نظر می‌رسد گسترش شهرها در کناره رودها موجب برهم خوردن تعادل جریان رودها و تحمیل سیلاب بر شهرها شده است.
(۱) چنانچه «الف» فرضیه و «ب» نتیجه‌گیری باشد، لازم است پیش از این دو مرحله، استخراج و طبقه‌بندی اطلاعات انجام شود.
(۲) اگر «الف» نتیجه‌گیری و «ب» فرضیه باشد، ضروری است پیش از «ب» تجزیه و تحلیل اطلاعات انجام شود.
(۳) چنانچه «ب» نتیجه‌گیری و «الف» فرضیه باشد، لازم است پس از «الف»، سابقه و پیشینه مسئله و نتایج پژوهش دیگران بررسی شود.
(۴) اگر «ب» فرضیه و «الف» نتیجه‌گیری باشد، ضروری است بین این دو مرحله، جمع‌آوری و پردازش اطلاعات صورت پذیرد.

۱۱۵- کدام گزینه ارتباط بیشتری با منطقه کوهستانی‌ای که رشته‌کوه «قره‌داغ» در آن واقع شده، دارد؟

- (۱) بخش اعظم چین خوردگی وسیع این منطقه، حاصل کوه‌زایی مواد رسوبی طی میلیون‌ها سال است.
- (۲) ناهمواری‌های این منطقه دو نوع است؛ کوه‌های چین‌خورده که به آن‌ها کوه‌های مرکزی می‌گویند و برخی توده‌های نفوذی آذرین که به آن‌ها کوه‌های منفرد مرکزی گفته می‌شود.
- (۳) با جهت شمالی - جنوبی، منطقه آذربایجان را از کناره‌های دریای خزر جدا کرده است.
- (۴) در قله یکی از آتشفشان‌های این منطقه، دریاچه کوچکی وجود دارد که آب آن از طریق ذوب برف‌ها تأمین می‌شود و مانند دریاچه فامور، دائمی است.

۱۱۶- در طرح‌واره زیر، «A» و «B» بیانگر نوعی حمل کالا است، با توجه به آن، کدام عبارت‌ها نادرست است؟

(الف) در مسیر «A» کشورهای صنعتی همچون انگلستان تولیدات کارخانه‌ای خود را به کشورهایی که اقتصاد آن‌ها مبتنی بر صدور منابع انرژی است، وارد می‌کند.

- (ب) در مسیر «B» کالاهایی همچون نفت و غلات به ترتیب از طریق خطوط لوله و کشتی‌های رو - رو به کشورهای اروپای غربی انتقال داده می‌شود.
- (ج) در مسیر «A» کالاهای حاصل از فعالیت‌های نوع سوم مانند تجهیزات الکترونیکی از سوی کشورهایی چون ژاپن و استرالیا به پرو صادر می‌شود.
- (د) در مسیر «B» منابع انرژی و معدنی به طور عمده به کشورهایی که اقتصاد آن‌ها مبتنی بر صدور کالاهای صنعتی است، صادر می‌شود.

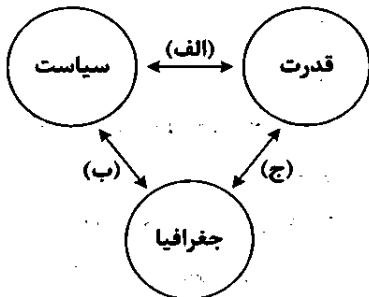
- (۱) الف - د (۲) ب - ج (۳) الف - ب (۴) ج - د

۱۱۷- کدام گزینه درباره عبارت‌های زیر صحیح است؟

- (الف) زیست‌بوم گرم و مرطوب (حاره‌ای) در اطراف خط استوا گسترش یافته است.
- (ب) در زمان تقسیم کره به دو کشور، آمریکا و شوروی سابق توافق کردند که مرز دو کشور روی مدار ۳۸ درجه تعیین شود.

- (۱) تعیین دقیق مرز نواحی «الف» دشوارتر از «ب» است.
- (۲) مرز «ب» به شکل تطبیقی و منطبق با مرزهای سیاسی و اداری است.
- (۳) مورد «ب» برخلاف مورد «الف» تحت مدیریت نهادهای سیاسی یا اداری قرار دارد.
- (۴) در تعیین مرز «ب» شرایط فرهنگی در نظر گرفته نشده است.

۱۱۸- با توجه به طرح‌واره زیر، کدام گزینه صحیح است؟

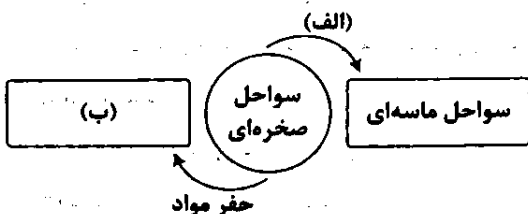
- (۱) رابطه «الف» و «ب» برخلاف «ج» در ژئوپلیتیک مورد بررسی قرار می‌گیرد.
- (۲) رابطه «ج» صرفاً در جغرافیای سیاسی و رابطه «ب» در ژئوپلیتیک قابل مطالعه است.
- (۳) هر سه رابطه «الف»، «ب» و «ج» در حوزه ژئوپلیتیک مطالعه می‌شود.
- (۴) از آن‌جا که رابطه «ب» جوهره ژئوپلیتیک را ندارد، فقط در حوزه علم جغرافیای سیاسی قرار می‌گیرد.

۱۱۹- کدام گزینه را می‌توان در طرح‌واره زیر قرار داد و به مفهومی درست دست یافت؟

- (۱) الف: فرآیند یکسان‌سازی فرهنگ‌ها ب: تغییر در الگوهای زبانی جهان
- (۲) الف: رشد و توسعه زبان‌های بومی و محلی ب: توسعه فرهنگ کشورهای سلطه‌گر
- (۳) الف: بخش فرهنگی غیرمستقیم ب: غلبه بیشتر برخی از زبان‌ها در جهان
- (۴) الف: رشد ارتباطات و فناوری اطلاعات ب: تغییر علایق، رفتارها و سبک زندگی مردم

۱۲۰- کدام گزینه به ترتیب در مورد «الف» و «ب» در طرح‌واره زیر صحیح است؟

- (۱) رسوب‌گذاری - آب‌سنگ‌ها
- (۲) فرسایش - جزایر مرجانی
- (۳) فرسایش - طاق دریایی
- (۴) رسوب‌گذاری - باتلاق دریایی

۱۲۱- چه تعداد از عبارات‌های زیر درباره «آبدهی رود و سیل» صحیح است؟

- (الف) گاهی در فصل گرما آبدهی رودهایی که در جنوب شرقی ایران قرار گرفته‌اند، افزایش می‌یابد.
 (ب) آبدهی رودها در کوهستان‌های نواحی غربی ایران نسبت به کوهستان‌های نواحی شمالی کشور بیشتر است.
 (ج) با ذوب برف و بارش‌های بیشتر در اوایل پاییز تا اواخر بهار، آبدهی رودها افزایش می‌یابد.
 (د) هر چه میانگین سالیانه آبدهی رود از حجم آب آن بیشتر باشد، احتمال وقوع سیل بیشتر است.

۳ (۴)

۲ (۳)

۴ (۲)

۱ (۱)

۱۲۲- کدام گزینه عبارت زیر را به نادرستی کامل نمی‌کند؟

«کارشناسان از دستگاه‌های لرزه‌نگار برای اندازه‌گیری استفاده می‌کنند و آن را با مقیاس که نشان‌دهنده است، اعلام می‌کنند.»

- (۱) میزان تخریب ناشی از یک زمین‌لرزه - مرکالی - بزرگی زمین‌لرزه
 (۲) مقدار انرژی که زمین‌لرزه آزاد می‌کند - مرکالی - شدت زمین‌لرزه
 (۳) بزرگی زمین‌لرزه - ریشتر - مقدار انرژی که زمین‌لرزه آزاد می‌کند
 (۴) شدت زمین‌لرزه - ریشتر - مقدار انرژی که زمین‌لرزه آزاد می‌کند

۱۲۳- «در هر مکان، پدیده‌های مختلفی هستند که بر یک‌دیگر تأثیر گذاشته و به نوبه خود از هم تأثیر می‌پذیرند» با توجه به این عبارت، کدام

گزینه به ترتیب با عبارات‌های مشخص شده در متن زیر مطابقت دارد؟

- (الف) (ب) (ج) (د)

«در دامنه‌های نسبتاً پرشیب، ساخت و ساز و احداث جاده‌ها موجب افزایش وزن دامنه‌ها و لغزش آن‌ها شده و خسارات زیادی را به مزارع و

سکونتگاه‌های مستقر در مناطق پایکوهی وارد می‌کند.»

- (۱) مکان - عوارض طبیعی - تأثیرگذاری عوارض جغرافیایی بر مکان - تأثیرپذیری محیط انسانی از محیط طبیعی
 (۲) محیط طبیعی - پدیده انسان‌ساخت - اثرپذیری محیط طبیعی از پدیده انسان‌ساخت - اثرگذاری پدیده طبیعی بر محیط انسانی
 (۳) پدیده طبیعی - پدیده انسان‌ساخت - تأثیرپذیری مکان از عوارض جغرافیایی - تأثیرگذاری پدیده انسان‌ساخت بر محیط طبیعی
 (۴) محیط جغرافیایی - عوارض طبیعی - اثرگذاری پدیده انسان‌ساخت بر محیط طبیعی - اثرپذیری محیط جغرافیایی از عوارض طبیعی

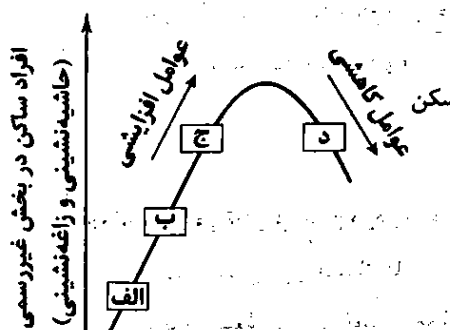
۱۲۴- مطابق با طرح‌واره زیر، کدام گزینه نادرست است؟

(۱) الف ← افزایش جمعیت مهاجر به شهرها و در نتیجه رشد مطلق جمعیت و کمبود مسکن

(۲) ب ← رعایت نشدن عدالت اجتماعی در توزیع درآمدها و نبود پول کافی برای خرید و اجاره مسکن

(۳) ج ← افزایش میزان جرائم و بزهکاری و انحرافات اجتماعی

(۴) د ← اجرای طرح‌های ساخت مسکن ارزان‌قیمت برای گروه‌های فقیر شهری

۱۲۵- در مقایسه «حمل و نقل دریایی و ریلی» کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) هزینه احداث و تجهیزات آن‌ها به ترتیب گران و متوسط ارزیابی می‌شود.
 (۲) به ترتیب برای جابه‌جایی در مسیرهای طولانی و نسبتاً طولانی مناسب هستند و به طور مشترک از نظر جابه‌جایی کالا به صورت فله‌ای، مقرون به صرفه هستند.
 (۳) در قرن بیستم، هر دو شیوه حمل و نقل دچار تحولاتی شدند که ظرفیت جابه‌جایی کالا را در آن‌ها افزایش بخشید.
 (۴) به ترتیب برای جابه‌جایی کالا و مسافر مناسب هستند و به طور مشترک عموماً در همه کشورها مورد استفاده قرار می‌گیرند.

- ۱۲۶- با توجه به نسبت‌های چهارگانه، مفاهیم کدام گزینه هم دارای مصداق مشترک و هم هر کدام دارای مصداق اختصاصی هستند؟
 (۱) غیرپراید و اتومبیل (۲) غیرماشین و اتومبیل (۳) غیرسه‌زاویه و غیرمثلث (۴) غیرکتاب و غیرکتاب منطق
- ۱۲۷- هر یک از استدلال‌های زیر به ترتیب دارای چه نتیجه‌ای است؟
 الف) اگر این مایع آب باشد، آن‌گاه رسانای الکتریسیته خواهد بود، ولی رسانای الکتریسیته نیست.
 ب) همه دانش‌آموزان دختر پایه دوازدهم را دارای انگیزه می‌بینم، پس می‌توان گفت همه دوازدهمی‌ها امسال موفق می‌شوند.
 ج) اتومبیل جدیدی که تازه خریدم باید بی‌کیفیت باشد، چون از همان کارخانه‌ای که اتومبیل بی‌کیفیت قبلی را تهیه کردم، خریدم.
 (۱) قطعی - احتمالی (۲) قطعی - احتمالی (۳) احتمالی - احتمالی (۴) احتمالی - قطعی
- ۱۲۸- کدام یک از قضایای زیر، محصوره است؟

- الف) همه مؤسسات کنکوری فعال شهر به اندازه تعداد انگشتان دست است.
 ب) همه شرکت‌های خصوصی این شهر دارای رشد و سودآوری زیادی هستند.
 ج) همه کتاب‌های کنکور هنر به اندازه کتاب‌های عمومی رشته انسانی است.
 د) همه باشگاه‌های ورزشی سطح شهر در فصل تابستان شلوغ است.
- (۱) الف - ب (۲) ب - ج (۳) ب - د (۴) الف - د
- ۱۲۹- به ترتیب با توجه به قضیه صادق «هر الف ب است» و قضیه کاذب «بعضی الف ب نیست»، کذب کدام قضایا قطعی است؟
 (۱) بعضی ب الف است - هیچ الف ب نیست.
 (۲) بعضی الف ب نیست - هر الف ب است.
 (۳) هیچ ب الف نیست - هیچ ب الف نیست.
 (۴) بعضی الف ب است - بعضی ب الف نیست.

۱۳۰- کدام یک از قیاس‌های زیر معتبر نیست؟

- (۱) اگر این شکل لوزی باشد، دارای زوایای قائمه نیست. پس این شکل دارای زوایای ۹۰ درجه است.
 (۲) اگر آفتاب طلوع کند روز شروع شده است، اما الان شب است. پس: آفتاب طلوع نکرده است.
 (۳) یا استدلال معتبر و یا نامعتبر است. پس: استدلال معتبر نیست.
 (۴) هر الف ب است. هیچ الف ج نیست. پس: بعضی ب ج نیست.

۱۳۱- در هر یک از جملات زیر به ترتیب چه مغالطه‌ای روی داده است؟

- با توجه به این‌که تمام چیزهای مادی، موجود هستند، پس می‌توان نتیجه گرفت هر موجودی هم مادی است.
 - شخصی که مشغول تنبیه بچه‌های بود وقتی که با اعتراض روبه‌رو شد، گفت: قصد تربیت او را دارم.
 - مشاور اقتصادی: قیمت اجناس در سال ۱۴۰۳ افزایش نمی‌یابد، بلکه قیمت‌ها به مرور تعدیل می‌شود.

- فخرم: آقای قاضی درست است که من جرم‌های زیادی مرتکب شده‌ام، اما اگر من را به اعدام محکوم کنید، زن و بچه‌هایم بی‌سرپرست خواهند شد.

- (۱) عدم تکرار حد وسط از لحاظ معنا - توسل به احساسات - مسموم کردن چاه - تلگذاری
 (۲) ایهام انعکاس - بار ارزشی کلمات - بار ارزشی کلمات - توسل به احساسات
 (۳) عدم تکرار حد وسط از لحاظ لفظ - توسل به احساسات - تلگذاری - مسموم کردن چاه
 (۴) ایهام انعکاس - بار ارزشی کلمات - بار ارزشی کلمات - مسموم کردن چاه

۱۳۲- کدام گزینه درباره مراتب مختلف تفکر به نحو دقیق‌تری بیان شده است؟

(۱) آن‌چه در فطرت ثانی پذیرفته می‌شود، اساس و شالوده نظرات انسان در فطرت اول قرار می‌گیرد.

(۲) فطرت اول، مرحله پست از تفکر است که پرداختن انسان به امور مربوط به آن، پسندیده نیست.

(۳) انسان، برای رسیدن به مرحله برتر تفکر که توسط فیلسوفان پایه‌گذاری شده، بی‌قرار است.

(۴) برخی از مسائلی که انسان، در زندگی با آن‌ها روبه‌رو می‌شود، ممکن است شامل فطرت ثانی باشد.

۱۳۳- کدام گزینه، تفسیر مناسبی از گزاره زیر است؟

«در یک رودخانه نمی‌توان دو بار شنا کرد.»

- (۱) منشأ پذیرش عبارت فوق، مربوط به نظریه «وحدت اضداد» است.
- (۲) با پذیرش آن، نمی‌توانیم حواس را برای کسب شناخت معتبر بدانیم.
- (۳) پذیرفتن عبارت مذکور، اجتماع امور متضاد را توجیه عقلانی می‌کند.
- (۴) در صورت معتبر دانستن عقل، امکان پذیرش گزاره فوق وجود ندارد.

۱۳۴- کدام گزاره، ممکن است مورد پذیرش سقراط باشد؟

- (۱) پرداختن به جسم و مال و ثروت پسندیده نیست و انسان باید از این امور، دوری کند.
- (۲) انسان باید به اخلاق توجه کند و راه رسیدن به آن، به کمال رساندن نفس آدمی است.
- (۳) فیلسوفان باید در برخورد با افراد جامعه، حقیقت را مستقیماً در اختیار آن‌ها قرار بدهند.
- (۴) پذیرش صفات و آثار یک چیز در ذهن انسان، پیش از پذیرش خود آن چیز رخ می‌دهد.

۱۳۵- کدام گزینه، حاکی از چگونگی درک واقعیت‌ها از دیدگاه کانت است؟

- (۱) انسان از طریق عقل محض به واقعیت‌هایی سودمند درباره جهان هستی دست پیدا می‌کند و سپس از طریق انطباق مصادیق خارجی با حقایق کسب‌شده از عقل محض، به دانش‌های جدید می‌رسد.
- (۲) حواس با درک داده‌های جزئی از جهان هستی آن‌ها را در اختیار عقل قرار می‌دهد و عقل با پایه‌گذاری اموری مانند زمان و مکان و علیت به کمک حواس، به تحلیل امور حسی می‌پردازد.
- (۳) حواس، امور جزئی را درک کرده و سپس عقل با استفاده از دانش‌هایی که قوای ادراکی انسان به صورت ذاتی در اختیار دارد، آن داده‌ها را تحلیل کرده و شناخت‌های جدیدی را پایه‌گذاری می‌کند.
- (۴) رسیدن به شناخت جدید، در نتیجه همکاری مشترک میان حس و عقل است، به نحوی که آن‌ها مشترکاً داده‌های جزئی را از جهان طبیعت دریافت و سپس تحلیل می‌کنند.

۱۳۶- کدام گزاره مربوط به شباهت دیدگاه ملاصدرا با ابن‌سینا در تبیین حقیقت انسان است؟

«روح»

- (۱) پس از تکمیل اندام‌های حیاتی انسان، به جسم مادی، ملحق می‌شود.
- (۲) آخرین درجه تکاملی است که موجودات زنده می‌توانند به آن برسند.
- (۳) چیزی ضمیمه‌شده به بدن نیست؛ بلکه حاصل تکامل جسم است.
- (۴) استعداد کسب و ایجاد علوم مختلف را از طریق تفکر و تعقل دارد.

۱۳۷- فعل اخلاقی، ممکن است دارای جنبه اجتماعی باشد و این‌گونه نیست که هم‌چنین یک فعل به صورت توأمان شامل ویژگی‌های فعل طبیعی و اخلاقی باشد.

- (۱) همانند فعل طبیعی - همه آن‌ها مورد تشویق دیگران قرار بگیرند - نمی‌تواند
- (۲) همانند فعل طبیعی - همه امور مربوط به فطرت ثانی را شامل شود - می‌تواند
- (۳) برخلاف فعل طبیعی - همه آن‌ها قابلیت واکنش دیگران را داشته باشد - نمی‌تواند
- (۴) برخلاف فعل طبیعی - همه آن‌ها از نظر کانت، ارادی و اختیاری باشد - می‌تواند

۱۳۸- در کدام گزینه، نسبت میان موضوع و محمول با نسبت میان موضوع و محمول قضیه «همه اشیا فعلی جهان، واجب‌الوجود بالغیرند» متباین است؟

- (۱) مریعی که دارای سه ضلع باشد، ممتنع‌الوجود است.
- (۲) پدیده‌ای که نابود شده، ممکن بالذات است.
- (۳) حرکت خورشید به دور زمین، ممتنع بالذات است.
- (۴) طول شعاع‌های یک دایره کاملاً برابر است.

۱۳۹- با توجه به دیدگاه هیوم، کدام گزینه، عبارت زیر را به درستی کامل نمی‌کند؟

«حس و تجربه نمی‌تواند دلایل معقولی برای رابطه ضروری میان علت و معلول ارائه دهد؛ زیرا»

- (۱) از حس چیزی جز تعاقب امور به دست نمی‌آید و وقتی دو چیز متعاقب هم باشند، حس نمی‌تواند درک کند یکی علت دیگری است.
 - (۲) به طور بدیهی و بی‌واسطه می‌کوشیم بدون یاری حس و تجربه و تنها به واسطه تأثیر عادت، ضرورت علی و معلولی را استنتاج کنیم.
 - (۳) حس فقط می‌تواند اجسام، رنگ‌ها، شکل‌ها و امور این‌چنینی را نشان دهد. بنابراین ضرورت علی و معلولی یک موضوع حسی نیست.
 - (۴) حس فقط همراهی و همزمانی دو شیء را به ما نشان می‌دهد و هیچ‌گاه نمی‌توان از این همراهی، ضرورت علی و معلولی را نتیجه گرفت.
- ۱۴۰- به عقیده دکارت، تصور ما از نامتناهی چگونه حاصل شده است؟

- (۱) ممکن است ساخته و پرداخته ذهن ما باشد.
 - (۲) از اشیا و موجودات متناهی حاصل شده است.
 - (۳) تصور نامتناهی از هیچ راهی حاصل نمی‌شود.
 - (۴) توسط یک وجود نامتناهی به ما داده شده است.
- ۱۴۱- با توجه به نظر فیلسوفان مسلمان، مشکل اصلی استدلال راسل در مخالفت با یکی از برهان‌های اثبات وجود خدا چیست؟
- (۱) هر چیزی را دارای علت فرض کرده است.
 - (۲) تصور وجود خدا را امری ممتنع فرض کرده است.
 - (۳) فقط دلایل تجربی را برای اثبات خدا معتبر می‌داند.
 - (۴) وجود هر موجود معلولی را وابسته به علت می‌داند.
- ۱۴۲- کدام گزینه از مشخصه‌های ابتدای عصر رنسانس نمی‌باشد؟

- (۱) آشتی مجدد میان فلسفه استدلالی و روش تجربی
 - (۲) تحولات اجتماعی و فکری در تقابل با حاکمیت
 - (۳) پیدا شدن جایگاهی ممتاز برای عقل
 - (۴) بروز اختلاف درباره قلمرو و محدوده کارآمدی عقل
- ۱۴۳- کدام عبارت با دیدگاه‌های فلسفی فارابی و ابن‌سینا، سازگاری بیشتری دارد؟

- (۱) مهم‌ترین ویژگی مرتبه قبل از عقل بالملکه، این است که عقل هیچ ادراک عقلی ندارد؛ اما آمادگی دریافت علم را دارد.
 - (۲) عقلی که در انسان هست و به او توانمندی تفکر می‌دهد، پرتویی از عقل اول و عامل فیض‌رسانی به عقل انسان است.
 - (۳) عقل فعال پایین‌ترین مرتبه وجودی را نسبت به سایر عقول داراست. به همین دلیل عقل دیگری از او صادر نمی‌شود.
 - (۴) عقل اول در هنگام تولد به صورت یک استعداد است اما هنگامی که طی مراحل تربیت عقلانی می‌شود، به کمال می‌رسد.
- ۱۴۴- کدام گزینه، عبارت زیر را به نحو مناسبی تکمیل می‌کند؟

- «کندی، مباحث فلسفی یونانی را تدوین کرد، اما در نهایت سبب پیدایش به نام حکمت در جهان اسلام شد.»
- (۱) بعد از بزرگ‌ترین حکمای مشاء - تلاقی فرهنگ‌ها به خصوص فرهنگ اسلامی و یونانی - فلسفه‌ای متکی بر قیاس برهانی - اشراق
 - (۲) قبل از بزرگ‌ترین حکمای مشاء - تلاش‌های محکم و استوار فارابی و نبوغ استدلالی ابن‌سینا - یک نظام فلسفی مستحکم و قوی - مشاء
 - (۳) قبل از بزرگ‌ترین حکمای مشاء - تلاقی فرهنگ‌ها به خصوص فرهنگ اسلامی و یونانی - فلسفه‌ای متکی بر قیاس برهانی - اشراق
 - (۴) بعد از بزرگ‌ترین حکمای مشاء - تلاش‌های محکم و استوار فارابی و نبوغ استدلالی ابن‌سینا - یک نظام فلسفی مستحکم و قوی - مشاء
- ۱۴۵- کدام عبارت رابطه اصالت وجود با مراتب داشتن وجود را به درستی ترسیم می‌کند؟

- (۱) اصالت وجود شرط لازم برای اثبات مراتب داشتن وجود است.
- (۲) اصالت وجود اثبات‌کننده مراتب داشتن وجود است.
- (۳) اصالت وجود مستقل از مسئله مراتب داشتن وجود است.
- (۴) بداهت وجود شرط کافی برای مراتب داشتن وجود است.

اقتصاد

۱۴۶- کدام گزینه مبین پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر است؟

(الف) چگونه می‌توانیم بدون این‌که از تولیدمان کم کنیم، هزینه‌ها را کاهش دهیم؟

(ب) هویت قانونی داشتن یک شرکت به این معنا است که

(ج) عامل اصلی که موجب روی آوردن کشورها به مبادله می‌شود، همان است.

(د) با توجه به خمس و مسائل مربوط به آن، کدام نکته اهمیت دارد؟

(۱) الف: با استخدام نیروی کار متخصص ب: یک شرکت تمام ویژگی‌های قانونی و مزایای یک انسان را دارا است. ج: برطرف کردن نیازها. د: با توجه به خمس، سال مالی خود را مشخص کنیم.

(۲) الف: با استخدام نیروی کار متخصص ب: قانون با یک شرکت، مشابه با یک فرد و یا انسان رفتار می‌کند. ج: برطرف کردن نیازها. د: هزینه‌ها و درآمدهایمان را جدا محاسبه کنیم.

(۳) الف: با صرفه‌جویی در مواد اولیه و انرژی ب: قانون با یک شرکت، مشابه با یک فرد و یا انسان رفتار می‌کند. ج: کمیابی منابع. د: با توجه به خمس، سال مالی خود را مشخص کنیم.

(۴) الف: با صرفه‌جویی در مواد اولیه و انرژی ب: یک شرکت تمام ویژگی‌های قانونی و مزایای یک انسان را دارا است. ج: کمیابی منابع. د: هزینه‌ها و درآمدهایمان را جدا محاسبه کنیم.

۱۴۷- با توجه به اطلاعات ارائه شده در جدول زیر، نتیجه عملکرد سالیانه یک «بنگاه اقتصادی» با ۱۵ نفر کارمند، و فروش سالیانه ۲۲۰۰ دستگاه هر یک به ارزش ۱,۲۰۰,۰۰۰ ریال، کدام است؟

۱	اجاره‌بهای ماهانه کارگاه تولیدی	۱۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال
۲	حقوق متوسط ماهانه هر فرد کارمند تولیدی و اداری	۸۵۰,۰۰۰ ریال
۳	خرید مواد اولیه مورد نیاز سالیانه به ارزش	۱۸۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال
۴	هزینه استهلاک سالیانه ماشین‌های تولیدی به ارزش	معادل ۳٪ حقوق سالیانه کارمندان

(۱) ۲,۱۱۲,۱۱۰,۰۰۰ ریال زیان یا ضرر

(۲) ۲,۱۲۱,۱۱۰,۰۰۰ ریال سود یا منفعت

(۳) ۲,۲۱۱,۱۰۰,۰۰۰ ریال زیان یا ضرر

(۴) ۲,۱۱۲,۱۰۰,۰۰۰ ریال سود یا منفعت

۱۴۸- کدام گزینه، متضمن پاسخ پرسش‌های زیر است؟

(الف) این‌که کشورها در شرایط سخت پیش‌بینی نشده، چه واکنشی نشان می‌دهند، به بستگی دارد و لازم است تا در راستای آن، را انجام دهیم.

(ب) این جمله که «پول، کار خرید و فروش کالاهای مختلف و تبدیل قیمت‌ها را به یک‌دیگر آسان می‌کند» مربوط به کدام یک از وظایف پول است؟

(ج) برآورد منبع درآمدهای عمده دولت ایران در سال‌های اخیر نشان‌دهنده این است که بیشترین منبع درآمدی دولت بوده است.

(۱) الف: قدرتمند بودن آن‌ها - مقاومت‌سازی اقتصاد و مصونیت‌بخشی به آن ب: وسیله سنجش ارزش ج: درآمد مالیاتی

(۲) الف: نحوه تعامل آن‌ها با دیگران - افزایش تولید کالاها و صادرات آن‌ها ب: وسیله پرداخت در مبادلات ج: نفت و گاز

(۳) الف: نحوه تعامل آن‌ها با دیگران - مقاومت‌سازی اقتصاد و مصونیت‌بخشی به آن ب: وسیله پرداخت در مبادلات ج: درآمد مالیاتی

(۴) الف: قدرتمند بودن آن‌ها - افزایش تولید کالاها و صادرات آن‌ها ب: وسیله سنجش ارزش ج: نفت و گاز

۱۴۹- کدام گزینه، دربردارنده پاسخ درست و کامل سؤالات زیر با توجه به «PPF» زیر است؟

(ب) لازمه دستیابی به نقطه «L» کدام است؟

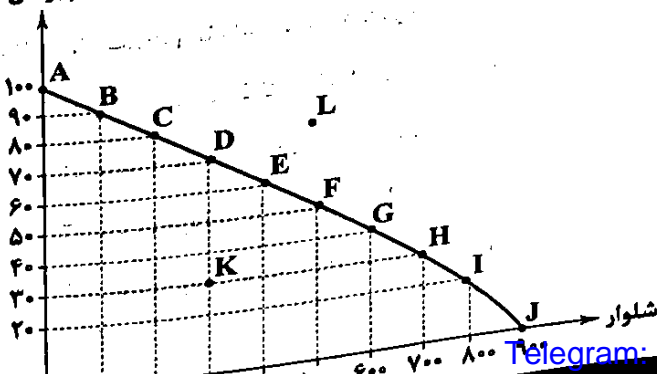
(۱) الف: ۴۰ عدد شلوار ب: رسیدن به کارایی

(۲) الف: ۴۰ عدد پیراهن ب: افزایش منابع

(۳) الف: ۴۰ عدد شلوار ب: افزایش منابع

(۴) الف: ۴۰ عدد پیراهن ب: رسیدن به کارایی

پیراهن

۱۵۰- در کدام گزینه، به عبارتهای زیر به درستی پاسخ داده شده است؟

(الف) در کشورهایی که سازوکار مالیات بر ارزش افزوده برقرار است، کسب و کارها، منبع مالیات خود را از چه طریقی پرداخت می‌کنند؟

(ب) وظیفه دولت‌ها برای حمایت از شرکتهای تولیدی در جهت مبارزه با فساد، فقر و بیکاری چیست؟

(ج) در جریان چرخشی درآمد، آن چه از سمت بنگاه‌ها به سمت دولت می‌رود، است.

(د) ویژگی‌هایی که موجب نزدیکی کشورها به استقلال اقتصادی می‌شود، شامل و است.

(ه) در کدام گزینه، مفهوم «بیکار» به درستی بیان شده است؟

(۱) الف: آن را از فروش خودشان جمع‌آوری و پرداخت می‌کنند. ب: سختگیری در اعطای مجوزها برای جلوگیری کردن از ورود افراد سودجو به عرصه

اقتصاد و تجارت ج: کالا و خدمات د: متنوع کردن منابع تأمین کالاهای صادراتی یا بازارهای فروش کالاهایش - فاصله گرفتن از وضعیت تک‌محصولی

- فراهم کردن همه نیازهایش در داخل ه: بیکار کسی است که بالاتر از ۱۵ سال دارد و در جست‌وجوی کار است، اما کاری برای خود پیدا نمی‌کند.

(۲) الف: آن را از طریق خرید از دیگر کسب و کارها، پرداخت می‌کنند. ب: سختگیری در اعطای مجوزها برای جلوگیری کردن از ورود افراد سودجو به

عرصه اقتصاد و تجارت ج: مالیات د: متنوع کردن منابع تأمین کالاهای صادراتی یا بازارهای فروش کالاهایش - فاصله گرفتن از وضعیت تک‌محصولی

- فراهم کردن همه نیازهایش در داخل ه: کسانی که دانشجو هستند و یا بازنشسته و خانه دارند و دنبال کار می‌گردند، بیکار محسوب نمی‌شوند.

(۳) الف: آن را از طریق خرید از دیگر کسب و کارها، پرداخت می‌کنند. ب: وضع قوانین برای جلوگیری از واردات کالاهای خارجی که مشابه آن‌ها موجود است

به دلیل مبارزه با بیکاری و فقر ج: مالیات د: فاصله گرفتن از وضعیت تک‌محصولی - فراهم کردن امکان تأمین بعضی از نیازها در داخل - توجه بیشتر به علم

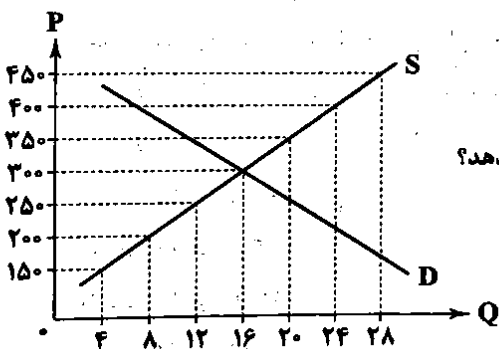
فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ه: بیکار کسی است که بالاتر از ۱۵ سال دارد و در جست‌وجوی کار است، اما کاری برای خود پیدا نمی‌کند.

(۴) الف: آن را از فروش خودشان جمع‌آوری و پرداخت می‌کنند. ب: وضع قوانین برای جلوگیری از واردات کالاهای خارجی که مشابه آن‌ها موجود است به

دلیل مبارزه با بیکاری و فقر ج: کالا و خدمات د: فاصله گرفتن از وضعیت تک‌محصولی - فراهم کردن امکان تأمین بعضی از نیازها در داخل - توجه

بیشتر به علم و فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ه: کسانی که دانشجو هستند و یا بازنشسته و خانه دارند و دنبال کار می‌گردند، بیکار محسوب نمی‌شوند.

۱۵۱- با توجه به منحنی عرضه و تقاضای زیر، به سوالات پاسخ دهید.

(الف) در قیمت ۲۰۰ تومان، حداکثر پرداختی مصرف‌کنندگان چقدر است؟

(ب) قیمت و مقدار تعادلی به ترتیب از راست به چپ چقدر است؟

(ج) در قیمت ۴۵۰ تومان، بازار چه وضعیتی دارد و برای خروج از آن، چه اتفاقی باید رخ دهد؟

(۱) الف: ۴۸۰۰ ب: ۳۰۰ - ۲۰ ج: کمبود تقاضا - افزایش تقاضا تا ۱۶ واحد

(۲) الف: ۱۶۰۰ ب: ۲۵۰ - ۱۶ ج: مازاد عرضه - افزایش تقاضا تا ۱۶ واحد

(۳) الف: ۱۶۰۰ ب: ۳۰۰ - ۱۶ ج: مازاد عرضه - کاهش تقاضا تا ۳۰۰ تومان

(۴) الف: ۴۸۰۰ ب: ۲۵۰ - ۲۰ ج: کمبود تقاضا - کاهش تقاضا تا ۳۰۰ تومان

۱۵۲- تولیدکنندهای هر کیلو سیب خود را به قیمت هر کیلو ۷۰۰۰ تومان به واسطه‌ها می‌فروشد. واسطه‌ها این سیب‌ها را برای تهیه کمپوت به کارخانه‌ها با

قیمت ۹۵۰۰ تومان می‌فروشند، کارخانه‌ها سیب‌ها را به کمپوت سیب تبدیل کرده و آن‌ها را برای بسته‌بندی و مراحل بعدی به کارخانه‌های دیگر با

قیمت ۱۱,۰۰۰ تومان می‌فروشند. کارخانه بعدی با بسته‌بندی و آماده کردن کمپوت‌ها آن‌ها را با قیمت ۱۵,۹۰۰ تومان به فروشگاه‌ها فروخته و در

نهایت فروشگاه‌ها این کمپوت‌ها را با قیمت ۲۰,۵۰۰ تومان به دست مصرف‌کنندگان می‌رسانند، اگر نرخ VAT، ۵ درصد باشد:

(الف) قیمت فروش کمپوت‌ها با احتساب مالیات بر ارزش افزوده به مغازه‌ها و فروشگاه‌ها چقدر است؟

(ب) مجموع مالیات بر ارزش افزوده در مراحل مختلف چقدر است؟

(ج) میزان مالیات پرداختی توسط فروشگاه‌ها چقدر است؟

(۲) الف: ۱۶,۶۹۵ ب: ۱۰,۲۵ ج: ۱۰,۲۵

(۴) الف: ۱۶,۶۹۵ ب: ۲۱,۵۲۵ ج: ۱۰,۲۵

(۱) الف: ۱۶,۹۶۵ ب: ۲۱,۵۲۵ ج: ۲۱,۵۲۵

(۳) الف: ۱۶,۹۶۵ ب: ۱۰,۲۵ ج: ۲۱,۵۲۵

۱۵۳- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) نقاط بالای مرز امکانات تولید، به این معنا است که با افزایش منابع هم نمی‌توان به آن رسید و همانند رویایی برای ما هستند.

(ب) در زمان گذشته در هر منطقه، کالایی خاص پرترفدار بود. مثلاً در ایران، غلات؛ و در هندوستان، صدف.

(ج) مالکیت کامل سود و امکان رقابت بیشتر، از مزایای شرکت سهامی می‌باشد.

(د) کاهش درآمد خانوار در کالای پست موجب افزایش مصرف آن می‌شود.

(ه) وقتی یک اقتصاد منابع فعال دارد، هیچ احتیاجی به انتقال منابع از تولید یک کالا به تولید کالای دیگر نیست.

(۱) ص - ص - غ - غ (۲) ص - ص - غ - غ (۳) غ - غ - ص - ص (۴) غ - ص - غ - ص

۱۵۴- چنانچه در کشوری فرضی، جمعیت کل کشور، ۴,۲۵۲,۰۰۰ نفر و جمعیت زیر ۱۵ سال آن، ۹۵۰,۰۰۰ نفر و جمعیت غیرفعال آن، ۴۲۸,۰۰۰ نفر باشد، با احتساب نرخ بیکاری ۴۰ درصد، جمعیت افراد شاغل این کشور، چند نفر است؟

(۱) ۱,۱۴۹,۰۰۰ (۲) ۲,۸۷۴,۰۰۰ (۳) ۱,۷۲۴,۴۰۰ (۴) ۲,۴۷۸,۰۰۰

۱۵۵- کدام گزینه، به ترتیب مبین پاسخ دو پرسش زیر است؟

(الف) به چه دلیل به چک، پول ثبتی و یا تحریری گفته می‌شود؟

(ب) کدام مورد بیانگر مزایای تجارت بین‌الملل و پایبندی به اصل مزیت نسبی نیست؟

(۱) افراد خودشان مبلغ چک را روی آن می‌نویسند، به همین دلیل به آن، پول ثبتی یا تحریری می‌گویند - روی آوردن کشور به یک محصول خاص و تک‌محصولی شدن

(۲) چک صادرشده توسط بانک به ثبت می‌رسد، به همین دلیل به آن پول ثبتی می‌گویند - بالا رفتن سطح رفاه و زندگی مردم جهان

(۳) چک صادرشده توسط بانک به ثبت می‌رسد، به همین دلیل به آن، پول ثبتی می‌گویند - افزایش حجم و کیفیت کالاهای تولیدشده در جهان

(۴) افراد خودشان مبلغ چک را روی آن می‌نویسند، به همین دلیل به آن، پول ثبتی یا تحریری می‌گویند - انتقال منابع از بخش‌های بدون مزیت به بخش‌های دارای مزیت

۱۵۶- اطلاعات جدول زیر، مربوط به تولید کشوری است که طی سه سال متوالی جمع‌آوری شده است، با توجه به آن:

(الف) درصد نرخ رشد تولید اسمی در سال ۲۰۰۱ حدوداً چقدر است؟

(ب) درصد نرخ رشد تولید واقعی در سال ۲۰۰۲ حدوداً چقدر است؟

(سال پایه: ۲۰۰۰)

(۱) الف: ۳۶ ب: ۶۲/۵

(۲) الف: ۶۳ ب: ۶۲/۵

(۳) الف: ۳۶ ب: ۲۶/۵

(۴) الف: ۶۳ ب: ۲۶/۵

۱۵۷- کدام گزینه، متضمن پاسخ پرسش‌های زیر است؟

(الف) افزایش نقدینگی معمولاً ناشی از است و در بیشتر موارد، نقدینگی در کشورها با روبه‌رو است.

(ب) نحوه تقسیم سود در تعاونی‌ها به چه شکلی است؟

(ج) صاحبان عوامل تولید در قبال «زمین»، «سرمایه فیزیکی» و «نیروی انسانی» که در اختیار تولیدکننده قرار می‌دهند، به ترتیب مبالغی را تحت عنوان و دریافت می‌کند.

(۱) الف: عملکرد صرافی‌ها - کاهش ب: در پایان دوره به نسبت سرمایه هر عضو است. ج: اجاره - قیمت - حقوق

(۲) الف: عملکرد بانک‌ها - کاهش ب: در پایان دوره به نسبت سهام هر فرد است. ج: قیمت - اجاره - حقوق

(۳) الف: عملکرد صرافی‌ها - افزایش ب: در پایان دوره به نسبت سهام هر فرد است. ج: اجاره - قیمت - مزد

(۴) الف: عملکرد بانک‌ها - افزایش ب: در پایان دوره به نسبت سرمایه هر عضو است. ج: قیمت - اجاره - مزد

۱۱۰۰	۲۰	۴۵۰	۱۶۰
۱۲۳۰	۴۵	۶۵۰	۱۵۰
۱۴۶۰	۶۳	۸۵۰	۱۷۵

۱۵۸- اطلاعات مربوط به هزینه سبد بازار سه سال متوالی در یک جامعه فرضی در جدول زیر داده شده است. اگر درصد تغییرات cpi در سه سال ۲۰۰۸، ۲۰۰۹ و ۲۰۱۰ برابر باشد:

۱۱۲۰	؟
۳۲۵۰	۲۵۶۰
؟	۴۲۰۰

الف) هزینه سبد بازار در آغاز سال ۲۰۰۸ برابر با چه عددی است؟

ب) هزینه سبد بازار در پایان سال ۲۰۱۰ چقدر است؟

(۱) الف: ۸۲۸ ب: ۵۴۳۳

(۲) الف: ۸۸۲ ب: ۵۳۳۴

(۳) الف: ۸۸۲ ب: ۵۴۳۳

(۴) الف: ۸۲۸ ب: ۵۳۳۴

۱۵۹- کدام گزینه دربرگیرنده پاسخ درست سؤالات زیر است؟

الف) کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل در سال تشکیل شد و نتیجه آن بود.

ب) بانک‌های قرض‌الحسنه به چه نوع بانک‌هایی گفته می‌شود؟

ج) در دوران، ایران فرصت طلایی خود را برای از دست داد.

د) کدام مورد بیان‌کننده مرحله دوم بودجه‌ریزی ماهیانه است؟

(۱) الف: ۱۹۴۷ - سازمان تجارت جهانی و تشکیل بانک جهانی توسعه ب: در این نوع بانک‌ها که اغلب تجاری هستند، مقدار وام و دوره بازپرداخت آن تابع مقدار سپرده‌گذاری است. ج: صفویه - افزایش قوای نظامی د: مجموع درآمدها و هزینه‌های خود را ماهیانه با یکدیگر مقایسه کنید.

(۲) الف: ۱۹۴۴ - تشکیل بانک جهانی توسعه و صندوق بین‌المللی پول ب: بانک‌هایی که به‌ازای مدت زمان سپرده‌گذاری، برای مشتری امتیاز دریافت وام در نظر می‌گیرند. ج: قاجار - جبران عقب‌ماندگی‌ها د: هزینه‌های متغیر و ثابت خود را به صورت ماهیانه فهرست کنید.

(۳) الف: ۱۹۴۷ - سازمان تجارت جهانی و تشکیل بانک جهانی توسعه ب: بانک‌هایی که به‌ازای مدت زمان سپرده‌گذاری، برای مشتری امتیاز دریافت وام در نظر می‌گیرند. ج: قاجار - افزایش قوای نظامی د: هزینه‌های متغیر و ثابت خود را به صورت ماهیانه فهرست کنید.

(۴) الف: ۱۹۴۴ - سازمان تجارت جهانی و صندوق بین‌المللی پول ب: در این نوع بانک‌ها که اغلب تجاری هستند، مقدار وام و دوره بازپرداخت آن تابع مقدار سپرده‌گذاری است. ج: صفویه - جبران عقب‌ماندگی‌ها د: مجموع درآمدها و هزینه‌های خود را ماهیانه با یکدیگر مقایسه کنید.

۱۶۰- اگر قیمت تمام‌شده عدس در کشور ایران، کیلویی ۷۵ واحد پولی و در کشور عراق برابر با ۱۰۵ واحد پولی باشد و قیمت تمام‌شده گندم در کشور ایران، کیلویی ۲۱۰ واحد پولی و در کشور عراق برابر با ۱۴۰ واحد پولی باشد و هم‌چنین هزینه حمل و نقل عدس، کیلویی ۱۵ واحد پولی و هزینه حمل و نقل گندم برای هر کیلو ۲۵ واحد پولی باشد، کدام برنامه‌ریزی تجاری برای این دو کشور، توجیه اقتصادی دارد؟

(۱) کشور ایران، عدس و گندم را از کشور عراق وارد کند.

(۲) کشور عراق، گندم را در داخل تولید کند و عدس را از ایران وارد کند.

(۳) کشور عراق، عدس و گندم را از کشور ایران وارد کند.

(۴) کشور ایران، عدس را در داخل تولید کند، ولی تفاوتی در واردات یا صادرات گندم برای آن وجود ندارد.

تاریخ آزمون

جامع ۱

پاسخنامه آزمون دفترچه شماره (۳) دوره دوم متوسطه پایه دوازدهم انسانی

شماره داوطلبی:	نام و نام خانوادگی:
مدت پاسخگویی: ۱۶۰ دقیقه	تعداد سوالاتی که باید پاسخ دهید: ۱۶۰

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	عنوان	تعداد سوالات	مدت پاسخگویی (دقیقه)
۱	ریاضیات	۲۰	۳۰ دقیقه
۲	علوم و فنون ادبی	۳۰	۳۰ دقیقه
۳	جامعه‌شناسی	۱۵	۲۵ دقیقه
۴	روان‌شناسی	۱۵	۲۵ دقیقه
۵	زبان عربی (اختصاصی)	۲۰	۲۰ دقیقه
۶	تاریخ	۱۳	۲۰ دقیقه
۷	جغرافیا	۱۲	۲۰ دقیقه
۸	فلسفه و منطق	۲۰	۲۰ دقیقه
۹	اقتصاد	۱۵	۱۵ دقیقه

۲

$$f(x) = (2a + 5)x + a \xrightarrow{\text{تابع ثابت } f} 2a + 5 = 0$$

$$\Rightarrow 2a = -5 \Rightarrow a = -\frac{5}{2} \Rightarrow f(x) = -\frac{5}{2}$$

چون نمودار $y = -\frac{5}{2}$ محور تقارن را روی خود منحنی قطع می‌کند

پس $y = -\frac{5}{2}$ عرض رأس سهمی است از طرفی طول رأس سهمی

برابر $x = \frac{-b}{2a} = \frac{-(-2)}{2(\frac{1}{2})} = 2$ است پس نقطه $(2, -\frac{5}{2})$ نقطه رأس سهمی

است و مختصات آن در معادله سهمی صدق می‌کند:

$$-\frac{5}{2} = \frac{1}{2}(2)^2 - 2(2) + k \Rightarrow -\frac{5}{2} = \frac{4}{2} - 4 + k$$

$$\Rightarrow -\frac{5}{2} - \frac{4}{2} + 4 = k \Rightarrow k = 2 \Rightarrow g(x) = \frac{1}{2}x^2 - 2x + 2$$

برای یافتن محل تلاقی سهمی با محور y ها، کافی است $g(0)$ را حساب کنیم:

$$g(0) = \frac{1}{2}(0)^2 - 2(0) + 2 = 2$$

ابتدا معادله خط را می‌نویسیم:

$$\begin{cases} f(2) = -1 \\ f(-1) = 5 \end{cases} \Rightarrow m = \frac{5 - (-1)}{-1 - 2} = \frac{6}{-3} = -2$$

$$y - y_1 = m(x - x_1) \Rightarrow y - (-1) = -2(x - 2) \Rightarrow y = -2x + 4 - 1$$

$$\Rightarrow f(x) = -2x + 2$$

$$g(x) = \frac{|x|}{x} \Rightarrow \begin{cases} x > 0 \Rightarrow g(x) = \frac{x}{x} = 1 \Rightarrow g(x) = 1 \\ x < 0 \Rightarrow g(x) = \frac{-x}{x} = -1 \Rightarrow g(x) = -1 \end{cases}$$

$$f(x) = g(x) \Rightarrow \begin{cases} x > 0 \Rightarrow -2x + 2 = 1 \Rightarrow -2x = -1 \Rightarrow x = \frac{1}{2} \\ x < 0 \Rightarrow -2x + 2 = -1 \Rightarrow -2x = -3 \Rightarrow x = \frac{3}{2} \end{cases}$$

۲

$$2x^2 - x + m = 0 \Rightarrow a = 2, b = -1, c = m$$

$$\text{مجموع ریشه‌ها} = \alpha + \beta = \frac{-b}{a} = \frac{-(-1)}{2} = \frac{1}{2} \Rightarrow \alpha + \beta = \frac{1}{2}$$

$$\begin{cases} \alpha + \beta = \frac{1}{2} \\ \alpha + 2\beta = 2 \end{cases} \xrightarrow{\times(-1)} \begin{cases} -\alpha - \beta = -\frac{1}{2} \\ \alpha + 2\beta = 2 \end{cases}$$

$$\beta = \frac{5}{2} \Rightarrow \alpha + \frac{5}{2} = \frac{1}{2} \Rightarrow \alpha = \frac{1}{2} - \frac{5}{2}$$

$$\Rightarrow \alpha = \frac{-4}{2} = -2$$

۱۱

$$d = a_7 - a_4 = 18 - 21 = -3$$

۲

پس چهار جمله اول دنباله حسابی به صورت ۲۴، ۲۱، ۱۸، ۱۵ هستند و مجموع آن‌ها برابر است با:

$$24 + 21 + 18 + 15 = 78$$

$$S_n = 78 \Rightarrow S_n = \frac{a_1(r^n - 1)}{r - 1} \Rightarrow 78 = \frac{a_1((-2)^n - 1)}{-2 - 1}$$

$$\Rightarrow 78 = \frac{a_1(81 - 1)}{-4} \Rightarrow 78 = \frac{a_1(80)}{-4} \Rightarrow 78 = -20a_1$$

$$\Rightarrow a_1 = -\frac{78}{20} = -3.9$$

$$a, b, 8, 12, \dots \Rightarrow \text{اختلاف مشترک } d = 12 - 8 = 4$$

۴

$$a_7 = a_1 + 2d \Rightarrow 8 = a_1 + 2(4) \Rightarrow a_1 = 0$$

$$a_n = a_1 + (n-1)d \Rightarrow a_n = 0 + (n-1)4 = 4n - 4$$

$$4n - 4 < 100 \Rightarrow 4n < 104 \Rightarrow n < 26 \Rightarrow n = 25$$

پس آخرین جمله دورقمی دنباله، جمله بیست و پنجم است.

$$a_{25} = a_1 + 24d = 0 + 24(4) = 96$$

حال مجموع اعداد ۹۶، ۲۰، ۱۶، ۱۲ را می‌خواهیم:

$$n = \frac{a_n - a_1}{d} + 1 = \frac{96 - 12}{4} + 1 = 21 + 1 = 22$$

$$S_n = \frac{n}{2}(a_1 + a_n)$$

حال مجموع اعداد را می‌یابیم:

$$S_{22} = \frac{22}{2}(12 + 96) = 11(108) = 1188$$

باید هر دو مهره سفید یا هر دو سیاه باشند.

۴

$$P(A) = \frac{\binom{3}{1}\binom{2}{1} + \binom{3}{1}\binom{4}{1}}{\binom{5}{1}\binom{7}{1}} = \frac{(3 \times 2) + (3 \times 4)}{5 \times 7} = \frac{6 + 12}{35} = \frac{18}{35}$$

$$P(n, 2) - C(n, 2) = 26$$

۳

$$\frac{n!}{(n-2)!} - \frac{n!}{(n-2)!2!} = 26 \Rightarrow \frac{2n! - n!}{(n-2)! \times 2} = 26$$

$$\xrightarrow{\times 2} \frac{n!}{(n-2)!} = 72 \Rightarrow \frac{n(n-1)(n-2)!}{(n-2)!} = 72 \Rightarrow n(n-1) = 72$$

$$\Rightarrow n^2 - n - 72 = 0 \Rightarrow (n-9)(n+8) = 0 \Rightarrow \begin{cases} n-9=0 \Rightarrow n=9 \\ n+8=0 \Rightarrow n=-8 \end{cases}$$

می‌دانیم برای انتخاب نمونه‌های متایی از یک جامعه آماری متایی باید $\binom{N}{n}$

را حساب کنیم:

$$\binom{12}{9} = \frac{12!}{9!3!} = \frac{12 \times 11 \times 10 \times 9!}{9! \times 6} = 220$$

$p \equiv d, q \equiv n$

$(d \Rightarrow r) \Rightarrow (r \Rightarrow n)$

با فرض آن که r درست باشد داریم:

$((d \Rightarrow r) \Rightarrow (r \Rightarrow n)) \equiv (d \Rightarrow n)$

با فرض آن که r نادرست باشد داریم:

$((d \Rightarrow n) \Rightarrow (r \Rightarrow n)) \equiv (d \Rightarrow r)$

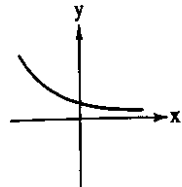
پس گزاره داده شده هم‌ارز $\sim r$ است.

چون میانگین داده‌ها بعد از جابه‌جایی باز هم بدون تغییر مانده است، پس داده‌های جابه‌جا شده برابر میانگین بوده و لذا انحراف معیار تغییر نمی‌کند

$$\frac{2^{x+1}}{2^{x+1}} = \frac{2^{x+1}}{2^{x+1}} = \frac{2^{x+1}}{2^{x+1}} = 2^{x+1} - (2x+1)$$

$$= 2^{x+1} - 2x - 1 = 2^{-x} = \left(\frac{1}{2}\right)^x \Rightarrow f(x) = \left(\frac{1}{2}\right)^x$$

نمودار تابع $f(x)$ به صورت زیر است:

$$\frac{x}{x+2} - \frac{x}{-(x-4)} = \frac{18}{5} \Rightarrow \frac{x}{x+2} + \frac{x}{x-4} = \frac{18}{5}$$

$$\Rightarrow \frac{x(x-4) + x(x+2)}{(x+2)(x-4)} = \frac{18}{5}$$

$$\Rightarrow 5(x^2 - 4x + x^2 + 2x) = 18(x^2 - 16)$$

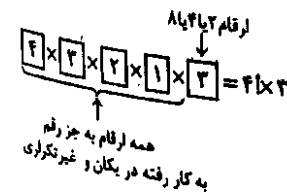
$$\Rightarrow 5(2x^2 - 2x) = 18x^2 - 288 \Rightarrow 10x^2 - 10x = 18x^2 - 288$$

$$\Rightarrow -8x^2 = -288 \Rightarrow x^2 = \frac{-288}{-8} = 36 \Rightarrow x = \pm 6$$

پس معادله دو جواب قرینه (مثبت و منفی) دارد و هر دو جواب هم قابل قبول هستند

$n(S) = 5!$

جایگشت پنج رقم:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{4! \times 2}{5!} = \frac{4! \times 2}{5 \times 4!} = \frac{2}{5} = 0.4$$

۲

حال داریم:

$x_1 = \alpha + 1 = -2 + 1 = -1$

$x_2 = \beta - \frac{1}{2} = \frac{5}{2} - \frac{1}{2} = \frac{4}{2} = 2$

معادله درجه دومی که ریشه‌های آن -1 و 2 باشند:

$(x+1)(x-2) = 0 \Rightarrow x^2 - 2x + x - 2 = 0 \Rightarrow x^2 - x - 2 = 0$

تولاً باید نقطه $(1, 0)$ در ضابطه تابع صدق کند.

پروسی شکل داده‌ها:

۱) $0 = 1 + |1-1| \Rightarrow 0 = 1 \times$

۲) $0 = 1 - 1 - |1+1| \Rightarrow 0 = -2 \times$

۳) $0 = 1 - 1 + |1-1| \Rightarrow 0 = 0$

۴) $0 = 1 - 1 - |1-1| \Rightarrow 0 = 0$

پس گزینه‌های (۱) و (۲) حذف می‌شوند.

به ازای $x < 1$ خط $y = 0$ به دست می‌آید پس گزینه (۳) درست است.

$x < 1 \Rightarrow |x-1| = \frac{x-1}{-1} = -x+1$

۳) $y = x - 1 + (-x + 1) = x - 1 - x + 1 = 0$

۴) $y = x - 1 - (-x + 1) = x - 1 + x - 1 = 2x - 2$

می‌دانیم:

$[x] + [-x] = \begin{cases} 0 & x \in \mathbb{Z} \\ -1 & x \notin \mathbb{Z} \end{cases}$

و ضمناً می‌دانیم:

$[x+k] \stackrel{k \in \mathbb{Z}}{=} [x] + k$

پس برای $x \in \mathbb{Z}$ داریم:

$f(x) = [x+2] + [-x] = [x] + 2 + [-x] = [x] + [-x] + 2 = -1 + 2 = 1$

$\Rightarrow f(x) = 1$

$f(-\sqrt{3}) = 1, f(\sqrt{13}) = 1, f(-\sqrt{23}) = 1$

بنابراین:

در نتیجه داریم:

عبارت حاصل $= \frac{1+2(1)}{5(1)} = \frac{1+2}{5} = \frac{3}{5} = 0.6$

$3^2x - 4 - 3^2 \times 3^x + 2 = 0 \Rightarrow 3^2x - 4 - 3^x + 2 = 0$

$\Rightarrow 3^2x - 4 = 3^x + 2 \Rightarrow 2x - 4 = x + 2 \Rightarrow 2x - x = 2 + 4 \Rightarrow x = 6$

ریشه چهارم $x + 8 = 8 + 8 = 16$ مد نظر است:

$\sqrt{16} = \sqrt{2^4} = \pm 2$

-2 در گزینه‌ها موجود است.

علوم و فنون ادبی

علوم و فنون ادبی

۲ بررسی سایر گزینه‌ها،

- (۱) ویژگی اصلی نثر موزون به کارگیری «سجع» است. (موازنه یکی از انواع سجع است).
- (۲) دورهٔ اوج نثر فنی قرن ششم هجری است.
- (۳) تحول روحی و معنوی «سنایی»، آغازی برای دگرگونی عمیق در شعر فارسی گردید.

- (۴) این گزینه، فاقد آرایه‌ها، لغات مهجور عربی، ترکی و منجملی و اصطلاحات علمی و فنی است، هم‌چنین ترکیبات دشوار ندارد. در آن از مترادفات و توصیف‌های فراوان استفاده نشده است، در سایر گزینه‌ها این ویژگی‌ها وجود دارد.

۱ وجود سخنورانی چون رودکی، فردوسی، عنصری و بسیاری از

شاعران فارسی‌گوی دیگر، بیانگر اهمیت قرن چهارم و نیمهٔ اول قرن پنجم است.

۴ بررسی سایر گزینه‌ها،

- (۱) کتاب «مجالس المؤمنین» از قاضی نورالله شوشتری در زندگی‌نامه‌نویسی است.
- (۲) علی‌بن حسین واعظ کاشفی کتاب رشحات عین‌الحیات را در عرفان و دوز ایران نوشت.
- (۳) ویژگی عمدهٔ شعر بیدل، مضمون‌های پیچیده و ... است.

۳ بررسی سایر گزینه‌ها،

- (۱) درست - شاعران این سبک، معمولاً مطالب فلسفی، عرفانی و غنایی گذشتگان را به شیوهٔ خود بازگو می‌کردند.
- (۲) در شعر این دوره کاربرد غزل بیشتر شد. - درست
- (۴) به کارگیری حرف نشانهٔ «مر» در کنار مفعول کم شده است. - در این دوره کاربرد لغات عربی کم شد.

۴ بررسی عبارت‌ها،

سید اشرف‌الدین گیلانی که به «نسیم شمال» معروف بود.

سیمین دانشور

فروغی یزدی

قائم‌مقام فراهانی

۱ اوج سخن پروین اعتصامی در قطعات اوست. تنها لیات گزینه (۱) در

قالب قطعه سروده شده‌اند.

بررسی سایر گزینه‌ها،

۲ و ۴) مثنوی

۳) قصیده

B زاویه = $36^\circ - (59/4^\circ + 57/4^\circ + 86/6^\circ)$

= $36^\circ - 20.3/4^\circ = 156/6^\circ$

$$\frac{156/6^\circ}{36^\circ} = \frac{x}{400} \Rightarrow x = \frac{156/6 \times 400}{36} = \frac{1566 \times 400}{3600} = \frac{1566}{9} = 174$$

۲ متغیر سوم روی نمودار حبابی باید از نوع کمی باشد و ضمناً

مقادیر صفر یا منفی نباید بگیرد.

درصد درسی ریاضی ← می‌تواند صفر یا منفی باشد.

رنگ چشم ← متغیر کیفی است.

دمای هوا ← می‌تواند صفر یا منفی باشد.

۲ جمعیت فعال = $410,000 - 70,000 = 340,000$

جمعیت بیکاری = $\frac{\text{درصد نرخ بیکاری}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100$

$$5 = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{340,000} \times 100 \Rightarrow \text{جمعیت بیکار} = \frac{5 \times 340,000}{100} = 17,000$$

بنابراین تعداد بیکاران باید به ۱۷۰۰۰ نفر برسد. در حالت اولیه تعداد بیکاران برابر بوده است با:

$340,000 - 300,000 = 40,000$

پس تعداد شغل ایجاد شده باید $40,000 - 17,000 = 23,000$ باشد.

۲ روش اول:

$$\begin{matrix} 3 & 5 & 9 & 17 & 33, \dots \\ +2 & +4 & +8 & +16 \end{matrix}$$

طبق الگوی مشخص شده جملات را پیدا می‌کنیم:

$$\begin{matrix} 3 & 5 & 9 & 17 & 33 & 65 & 129 & 257 & 513 \\ +2 & +4 & +8 & +16 & +32 & +64 & +128 & +256 & a_n \end{matrix}$$

روش دوم: جملهٔ عمومی دنباله به صورت $a_n = 2^n + 1$ است. پس:

$a_9 = 2^9 + 1 = 512 + 1 = 513$

۱

$$\begin{cases} (2, -2) \\ (\sqrt{4}, a-3) = (2, a-3) \end{cases} \Rightarrow a-3 = -2 \Rightarrow a = -2+3 \Rightarrow a = 1$$

اعضای دامنه تابع $D_f = \{-2, 2, 1+2b\}$

اعضای برد تابع $R_f = \{2, -2, 0\}$

$1+2b = 0 \Rightarrow 2b = -1 \Rightarrow b = -\frac{1}{2}$

پس

$a^2 + b^2 = (1)^2 + (-\frac{1}{2})^2 = 1 + \frac{1}{4} = \frac{5}{4} = 1.25$

تشبیه در بیت «الف»: ۱- مصر عشق ۲- من به طوطی

اسلوب معادله در بیت «د»: سیل با عاشقان - فنا با دریا شدن - پست و بلند
با شادی و غم؛ معادل و برابر هستند.

هم چنین مصراع دوم مصداقی برای مصراع نخست است.

در گزینه (۴) جناس وجود ندارد.

بررسی آرایه‌های سایر گزینه‌ها:

(۱) حسن تعلیل: علت زیبا و ادیبی و ادعایی برای سرخی چهره یار - تشبیه: رخسار
به آتش و لاله

(۲) ایهام: «استقبال» ۱- زمان آینده ۲- پیشواز کردن، پذیره شدن / تکرار: خواه

(۳) جناس: است، پست / تضاد: معراج، پست گرفتن

بررسی آرایه‌ها: (۲)

ایهام در بیت «الف»: «دور از تو» ۱- در فراق تو ۲- از تو دور یاد

تناقض در بیت «ب»: نه زنده و نه مرده

تشبیه در بیت «ج»: ۱- معنی به شراب ۲- صورت به پیمانه

ایهام تناسب در بیت «د»: «کنار» ۱- دوری گرفتن ۲- ساحل؛ در این معنی با
دریا تناسب دارد.

اثبات آرایه‌های این گزینه: (۳)

اغراق: در زیبایی چهره معشوق اغراق شده است.

جناس همسان: نیست (منفی است) نیست (وجود ندارد)

ایهام تناسب: «روی» ۱- چهره ۲- امکان؛ در این معنا با (روی) در مصراع یکم
تناسب دارد.

تکرار: روی (در مصراع اول و دوم)

استعاره: «صنم» استعاره از یار

تلمیح: «مه نخشب» اشاره به (ماه) دست ساخته شخصی به

نام «مقنع» که آن را به عنوان معجزه خود به کار می‌برد و ادعای پیامبری
می‌کرد.

موازنه:

صبح	بر	آمد	ز	کوه	چون	مه	نخشب	ز	چاه
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
ماه	بر	آمد	به	صبح	چون	دم	ماهی	ز	آب

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تلمیح دارد، ولی موازنه ندارد.

(۳ و ۴) موازنه دارند، ولی تلمیح ندارند.

بررسی عبارت‌های نادرست: (۲)

(الف) «حسین منزوی» از شاعران شاخه دوم بود. شاعران جوان ادبیات بعد از

انقلاب مربوط به شاخه سوم هستند.

(ب) «محمود دولت‌آبادی» مربوط به سبک تلفیقی نیست.

(د) اولین نمایشنامه با عنوان «جعفرخان از فرنگ برگشته» به قلم «حسن
مقدم» است.

(ه) از ویژگی‌های نثر دوره مقاومت، روی آوردن به داستان کوتاه و ... آشکار است.

(ز) جریان سمبولیسم اجتماعی یا شعر نو حماسی پس از وقایع ۲۸ مرداد
۱۳۳۲ هجری شمسی به وجود آمد.

مجاز در سایر گزینه‌ها: (۴)

(۱) «حرف» مجاز از سخن

(۲) «دل» مجاز از اندیشه، فکر

(۳) «اردو» مجاز از نفرات

(۱) در این بیت «تناقض» وجود ندارد.

بررسی سایر آرایه‌ها:

تشخیص و استعاره مکنیه: جان بخشی به گل، بار دادن (اجازه ورود دادن) به
گل نسبت داده شده است.

تشبیه: سلطان گل

نغمه حروف: تکرار صامت‌های «ب» و «د»

ایهام تناسب: «بار» ۱- ثمر ۲- میهمانی و اجازه ورود که در این معنی با بالش
و سلطان و بارجا تناسب دارد.

جناس: بار، باز

بررسی آرایه‌های گزینه (۱): استعاره: ۱- عنان عمر؛ عمر به

مرکبی تشبیه شده که عنان دارد. (حذف مشبیه و استعاره مکنیه) ۲- بهانه
آوردن دل، جان بخشی و استعاره

ایهام تناسب: «رکاب» ۱- جام، پیاله ۲- حلقه آهنی که در دو سوی زین حیوان
آویخته است. در این معنا با عنان تناسب دارد.

تشخیص: بهانه آوردن دل

مجاز: «کف» مجاز از پنجه یا دست یا ...

بررسی آرایه‌ها: (۱)

جناس همسان در بیت «ب»: بیت (خانه)، بیت (شعر)

لف و نشر در بیت «ج»: لفظها: درون - چشم، نشرها: آتش - آب (لف و نشر مرتب)
حسن آمیزی در بیت «ه»: «ه» خوی نازک

(ه)

دو	ر	ق	م	ز	س	ن	ی	ب	ا	لا	ی	ق	م	ز	ف	ن
-	U	U	-	-	-	-	-	-	-	-	U	U	-	-	-	-

برش (۱): مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن

برش (۲): مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن

بررسی مصراع‌های (د، و):

(د)

مَج	ع	خو	ب	ی	لط	قَسَبَت	ع	ذَا	ر	ج	مَ	هش
-	U	U	-	U	U	-	U	U	U	U	-	-
	↓								↓			
فاعلاتن				فاعلاتن				فاعلاتن				فعلن

(و)

جَزْ	ص	رَا	حِی	ی	کِی	تَا	بِم	ن	ب	وَد	یَا	ز	ن	دِیم
-	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-
فاعلاتن														فعلن

(۲) در این بیت سه بار از اختیار شاعری وزنی «بلند بودن هجای

پایان مصراع» استفاده شده است.

بلند بودن هجای پایان نیم‌مصراع بلند بودن هجای پایان نیم‌مصراع

چَر	خ	ذ	رِی	کُو	ی	چِیَسْت	حَل	ق	ی	دِر	کَا	ه	رَاز
-	U	U	-	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-
عَق	ل	ذ	رِی	حَط	ط	کِیَسْت	شِج	ن	ی	رَا	ه	فَ	نَا
-	U	U	-	U	-	U	-	U	U	-	U	U	-

بلند بودن هجای پایان نیم‌مصراع

توجه: این قاعده در پایان نیم‌مصراع اوزان هسان دولختی نیز اعمال می‌گردد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

از این اختیار شاعری در گزینه‌های (۱) و (۳) دو بار و در گزینه (۴) یک بار استفاده شده است.

(۱)

نَا	فِی	ا	هَو	ش	دَسْت	نَا	فِی	ز	مِی	تَزْ	ص	بَا	
-	U	U	-	U	-	U	-	U	U	-	-	U	
عِق	دِ	دِ	پِی	گَر	ش	دَسْت	پِی	گَر	رِ	بَا	عَزْ	هَ	وَا
-	U	U	-	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-

در این بیت دو بار از اختیار وزنی «بلند بودن هجای پایانی (نیم‌مصراع)»

استفاده شده است.

(۳)

وزن درست این سروده «فاعلاتن - فاعلاتن - فاعلاتن - فعلن» است.

توجه: در این بیت اختیار شاعری «ابدال» صورت گرفته است در اختیار شاعری

«ابدال» برای نام‌گذاری وزن بیته دو هجای کوتاه، معیار تعیین وزن شعر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) چون آخرین (مستفعلن) شب‌های شهر (مستفعلن) ری و صفا (مستفعلن)

داشت (فع)

(۲) گاه منقا (فاعلاتن) ری به بال (فاعلاتن) (هجای چهارم اختیار شاعری دارد)

خسته خود (فاعلاتن) (هجای سوم اختیار دارد) می‌زنم چون (فاعلاتن) بط (فع)

(۴) شید و شفق (مستفعلن) را چون صدف (مستفعلن) در آب دی (مستفعلن)

دم (فع)

(۳)

وزن عروضی سروده صورت پرسش «مفاعیلن - فاعلاتن -

مفاعیلن - فعلن» است. این وزن در سروده گزینه (۳) نیز دیده می‌شود.

«شکسته با (مفاعیلن) ل پُرانی (فاعلاتن) م جای آن (مفاعیلن) دارد (فعلن)» در

رکن آخر «ابدال» صورت گرفته است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مستفعل مستفعل مستفعل مستف

(۲) (مستفعلن مفاعیلن مستفعلن مفا) یا (مفعول مفاعیلن مفاعیلن فعلن)

(۴) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن

(۳)

مصراع‌های (ب، ج) در بحر «هزج مثنی سالم» سروده شده است:

(ب)

هَر	رِی	کُو	حَا	ط	رِی	مَج	مُو	ع	یَا	رِی	نَا	ز	نِی	دَا	زَد
-	U	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-

(ج)

ن	ظ	کَر	دَن	ب	دَر	وِی	شَا	م	نَا	فِی	ی	ب	ز	گِی	تِیَسْت
-	U	-	-	U	-	-	-	U	-	-	U	-	U	-	-

مصراع اول «هزج مثنی سالم»

مصراع دوم «هزج مثنی سالم»

مصراع‌های (الف، ه) را به دو صورت می‌توان برش زد.

(الف)

گَل	دَر	ب	ز	مِی	دَر	کِی	فِی	مَع	شُو	ق	ب	کَا	مَسْت
-	U	U	-	-	U	U	-	-	-	U	U	-	-

برش (۱): مستفعل مستفعل مستفعل مستف

برش (۲): مفعول مفاعیلن مفاعیلن فعلن

چُن	پ	کَل	زَا	ر	ز	وِی	خَا	پ	عُ	مَا	رَا	لُو
-	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	-
کَل	ز	خَم	یَا	زِی	آ	غُو	ش	پ	رِی	شَان	مَر	دَد
-	U	-	-	U	U	-	U	U	-	-	-	-

ابدال ↓

ابدال ↑

آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن در هر دو مصراع

توجه: هجای پایان مصراع نخست به بلند تبدیل می‌شود این اختیار وزنی است و نباید آن را با تغییر کمیت مصوت‌ها اشتباه گرفت. بنابراین پاسخ گزینه (۳) است.

تغییر کمیت مصوت‌ها

خَا	پ	هَر	کَس	ز	خِی	یَا	ل	ث	پ	رِی	شَان	مَر	دَد
-	U	-	-	U	U	-	U	U	U	-	-	-	-
زَل	فِی	شَب	قَر	نَظ	زَش	شِن	ب	ل	رِی	حَان	مَر	دَد	
-	U	-	-	U	U	-	U	U	-	-	-	-	

ابدال ↓

ابدال ↑

آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن در هر دو مصراع

۳ بررسی ابیاتی که دارای اختیار شاعری (قلب) هستند

(الف - د - ه - و)

(الف)

هَر	کِی	و	سَا	کَد	پ	مَن	شِیخ	ر	ث	چُو	نَاخ	ب	وَد
-	U	U	-	-	U	-	-	U	U	-	-	U	-
کِی	بُو	ی	بِی	رَا	ه	نِی	پ	بِی	د	کِن	عَا	ب	زَد
U	-	U	-	-	U	-	U	-	U	-	-	U	-

مفتعلن مفتعلن مفتعلن فاعلن مفتعلن مفتعلن فاعلن مفتعلن مفتعلن فاعلن فاعلن (قلب)

وزن اصلی بیت (مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن) است، ولی در رکن نخست و سوم از مصراع دوم (قلب) شده است.

عِی	ز	کِی	اِی	تَا	د	اَنَد	رَا	ه	ز	وَا	ن	آ	زَل
-	U	U	-	-	U	U	-	U	U	-	U	U	-
بَر	تِی	رِی	رَا	هَی	کِی	نِیست	تَا	اَ	بَ	قَش	مَن	ث	هَا
-	U	U	-	-	U	U	-	U	U	-	-	U	-

در این بیت دو بار هر پایان نیم‌مصراع (وزن بیت دوری است) از اختیار بلند بودن هجای پایانی استفاده شده است.

مَر	تِی	ز	مَن	د	چَرخ	بَا	کِی	سِی	پَا	زَم	ع	نَاخ	
-	U	U	-	U	U	-	U	U	-	-	U	-	
بَر	ل	ب	مَا	وَر	د	جَا	بَا	کِی	مِی	زَا	زَم	ع	نَا
-	U	U	-	-	U	-	-	U	U	-	-	U	-

در این بیت فقط در پایان نیم‌مصراع یکم از اختیار شاعری «بلند بودن هجای پایانی» استفاده شده است.

۲ بررسی گزینه‌ها

یَک	ز	مَی	پَر	د	اَ	زَا	رُو	ی	د	لَا	رَا	بَر	دَلَر
-	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	-	-
تَا	سِی	بِه	خَا	ن	ی	اِی	قَش	بَ	مَش	وِی	دَا	مَر	دَد
-	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	-	-

ابدال ↓

ابدال ↑

کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند

آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن در هر دو مصراع

خُسَین	دَر	هَر	ن	مِی	هَی	عَا	ن	م	دِی	مَر	دَا	زَد
-	U	-	U	U	-	-	U	U	-	-	-	-
بِه	ن	سِی	مِی	و	بِی	لَا	ل	و	مَکَل	بَر	مَر	دَد
U	U	-	-	U	U	-	U	U	-	-	-	-

ابدال ↓

ابدال ↑

بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه

آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن در رکن نخست از مصراع یکم

۲ علت ارزیابی سیاست، با آرمان پیروزی، موفقیت و تسلط ←

خود قدرت، صرف نظر از این که وسیله تحقق اهداف و غایات اخلاقی باشد، مستقلاً دارای اهمیت شده است و به مسئله اصلی سیاست و جوهر آن تبدیل شده است به گونه‌ای که برخی، همه سیاست را قدرت می‌دانند و برخی، بخش عمده‌ای از سیاست را قدرت می‌دانند.

علت این که هیچ فرهنگ و هویتی نمی‌پسندد که موضوع نظریه‌هایی باشد که در زمینه فرهنگی و تاریخی دیگری شکل گرفته‌اند ← هر نظریه‌ای درون فرهنگ و تاریخ خود تولید می‌شود و هر فرهنگ و هویتی می‌تواند نظریه‌های متناسب با خود را تولید کند.

علت این که در نظام سیاسی لیبرال دموکراسی نمی‌توان از مشروعیت حقیقی سخن گفت، این است که هیچ حقیقت و فضیلتی را که مستقل از خواست مردم باشد به رسمیت نمی‌شناسد.

علت از بین رفتن فرصت گفت‌وگو و معارفه انسان‌ها و فرهنگ‌ها ← تأکید بر تنوع و تکثر هویت‌ها و اصالت بخشیدن به آن‌ها و انکار اشتراک‌هایی که میان انسان‌هاست.

۴ افتراق رویکرد انتقادی و رویکرد تفسیری ← توان مطالعه و

شناخت قلمرو واقعی (ارزش‌های سیاسی قدرت)

کشمکش میان فلامان‌ها و والون‌ها در بلژیک ← مدل تکثرگرا، الگوی تنازع هویت‌ها

فرو کاستن ارزش‌های سیاسی به پدیده‌های مادی و فاقد معنا ← رویکرد تبیینی و محدود کردن علم به علم تجربی

رویکرد پسامدرن ← عبور از علم و رویکرد رقیب انتقادی‌ها که بیرون از علم به افشاکاری سلطه می‌پردازد و معتقد است که آن چه تا به امروز به نام علم جهان شمول مطرح بود، صرفاً ابزار عده‌ای برای سرکوب عده دیگری بود.

۱ حاکمیت لیبرالیسم اقتصادی موجب شد که دولتمردان

انگلیسی از هر اقدامی برای مقابله با قحطی ایرلند خودداری کنند.

گم شدن در کثرت‌ها و تفاوت‌ها و عدم وجود ملاک برای داوری و تشخیص درست و غلط ← رویکرد نسبی‌گرایی

تعامل و تأثیر نظام سیاسی بر نظام فرهنگی ← شعار جمهوری فرانسه بر سر در یک کلیسا پس از قانون سال ۱۹۰۵ م مبنی بر جدایی دین از سیاست

تفسیر ← خلق و بازسازی ارزش‌ها

تبیین ← کشف و بازخوانی واقعیت‌ها

۲ اندیشه سیاسی قوم‌گرایانه غرب متجدد ← ناسیونالیسم

جامعه اسلامی با استفاده از فقه اسلامی، رفتارها و هنجارهای اجتماعی را ارزیابی و نقد می‌نماید.

فلسفه ← تلاشی است برای بسط دیدگاهی جامع نسبت به انسان و جهان. زوال معنا و زوال عقلانیت ذاتی ← داوری درباره ارزش‌ها و آرمان‌های بشری، به تمایلات افراد و گروه‌های متفرق سپرده می‌شود.

۳ از انتقادات وارد بر جامعه‌شناسی انتقادی: جامعه‌شناسان انتقادی

معتقدند بی‌توجهی به ساختارهای اجتماعی و نادیده گرفتن آن‌ها به معنای چشم‌پوشی از آثار و پیامدهای مخرب آن‌هاست زیرا انتقاد از ساختارهای اجتماعی را ناممکن می‌سازد و در نتیجه امکان کنترل آثار مخرب آن‌ها از دست می‌رود.

۱ در علم مدنی فارابی، جوامع با رویکرد انتقادی و کنش‌ها و

ساختارهای جوامع با رویکرد تفسیری مطالعه می‌شوند.

چالش بلوک شرق و بلوک غرب، چالش درون فرهنگی، کلان، مقطعی و جهانی است. اشتراک آرمان‌هایی مانند «ناپسند بودن اسراف و تبذیر» و «ساده‌زیستی» ← بیرون از قلمرو واقعی

اعمال قدرت اقتناعی نیازمند وجود سازمان است.

۲ توجه به دو انقلابی، که طی یک قرن در ایران واقع شده است،

مقاله‌ای با این عنوان نوشته است: «چرا ایران کشوری انقلابی است؟» ← نیکی کدی

می‌خواهد بنیادی نظری برای بیداری دینی فراهم کند ← طه عبه‌الرحمن با رشد علوم تجربی و صنعت، ثروت از طریق غلبه بر طبیعت به دست می‌آید ← کنت

تقسیم جوامع به دو مقطع جوامع مکانیکی و ارگانیکی ← دورکیم

تحقیق درباره بیمارستان روانی به عنوان یک نهاد اجتماعی ← گافمن

۴ افتراق رویکردهای جامعه‌شناختی تبیینی و تفسیری ←

ظرفیت مطالعه قلمرو واقعی

افتراق ارسطو و فارابی ← ملاک دسته‌بندی نظام‌های سیاسی

افتراق دیدگاه ابن‌خلدون و فارابی ← رویکرد محافظه‌کارانه (ابن‌خلدون)

اشتراک آتاتورک و امان‌الله‌خان و رضاخان ← قدرت‌های سکولار

۱ نهضت گسترده ترجمه به راه افتاد ← قرن سوم، قرن ترجمه در جهان اسلام است.

به علت فواید و کارکردهایی که داشتند، تحمل می‌شدند ← طبقه سوم یا همان طبقه متوسط

انسان نمی‌تواند آینده‌اش را براساس اراده و عمل خود بسازد ← فرهنگ جبرگرا هویت‌ها موضوعی برای نزاع و درگیری می‌شوند ← دوره پسامدرن

انسان‌شناسی

۲ بررسی عبارتهای نادرست

الف) ارائه پیشنهاد یا راهکار ← کنترل ← چهارمین هدف روان‌شناسی
ب) عبارت تأییدشده اصل یا قانون است نه فرضیه.

۱ میزان یعنی تعریف عملیاتی ← آزمون که ابزار کسبی کردن اطلاعات است.

جهت کسب سابقه بیماران روان‌پزشکی از روش مصاحبه بالینی استفاده می‌شود.

جهت اخذ نظر تعداد زیادی افراد برای نظرسنجی از پرسش‌نامه استفاده می‌شود.

۳ بازی گروهی ← سن دبستان ← کودکی دوم

رشد عواطف و احساسات ← هفت سال اول ← کودکی اول و طفولیت
عضویت در گروه ← بُعد اجتماعی هویت ← نوجوانی

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) نوجوانی - کودکی دوم - کودکی اول
- ۲) کودکی اول - کودکی اول - کودکی دوم
- ۴) کودکی اول - نوجوانی - کودکی دوم

۴ دویدن ← حرکت درشت

گرفتن قلم در دست ← حرکت ظریف

از مانع پریدن ← حرکت درشت

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) ظریف - ظریف - ظریف

۲) درشت - درشت - درشت

۳) ظریف - ظریف - درشت

۲ وقتی موقعیت زدیایی علامت غایب یا هشدار کاذب زمانی باشد

که کودک با شنیدن صدای مادرش دستش را بالا ببرد، پس شنیدن صدای خاله و بالا بردن دست می‌تواند ردیایی علامت حاضر یا تصمیم درست باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) رد درست

۲) از دست دادن محرک هدف

۳ علم مدرن زیر سؤال رفت ← پیامد ← در نیمه دوم قرن بیستم

اشکار شد که علم تجربی دارای مبانی غیرتجربی است.

جهان اجتماعی نمی‌تواند از ارزش‌ها و هنجارهای نهاد خانواده دفاع

کند ← ملت ← بهران هویت نهاد خانواده

شکل‌گیری قطب‌بندی جدید فرهنگی در جهان ← پیامد ← انقلاب اسلامی

ایرانی

تعداد کثیری از گروه‌های درگیر قومی نژادی در ارتباط با هم یک فرهنگ

مختلط می‌سازند ← تعریف ← دیگچه همانندسازی

۲ اشتراک رویکردهای جامعه‌شناختی انتقادی، تفسیری، تبیینی

← عدم ظرفیت مطالعه ارزش‌های سیاسی فضیلت‌ها و ردیلت‌های سیاسی

(قلمرو حقیقی)

افتراق پیامدهای ارادی با پیامدهای غیرارادی کنش انسان ← پیامدهای ارادی،

خودشان نوعی کنش‌اند و احتمالی‌اند.

افتراق انقلاب اسلامی ایران با انقلاب‌های آزادی‌بخش ← جهت‌گیری ضد

آمریکایی، ضد صهیونیستی و ضد مارکسیستی

اشتراک رویکردهای جامعه‌شناختی تبیینی و انتقادی ← مطالعه ارزش‌های

سیاسی قدرت

۲۸-۴ در هر سه گزینه (۱)، (۲) و (۳) بین باور و رفتار (دو شناخت) تناقض وجود دارد. اما در گزینه (۴)، فرد تصمیم دارد که رفتار خود را تغییر دهد. پس تناقض بین رفتار و شناخت از بین رفته است.

۲۹-۳ استرس ← عامل روانی

فشار عصبی ← عامل روانی

وسواس ← پیامد روانی

۸۰-۲ قدرت استدلال شناختی

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۳) جسمانی

(۱) رفتاری

(۴) جسمانی

۷۱-۳ در این گزینه، دو تکلیف همزمان دشوار هستند، پس کارایی

توجه کم‌تر از سایر گزینه‌هاست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) فرد تجربه و مهارت دارد.

(۲) دو تکلیف مشابه هم هستند.

(۴) فرد از حواس مختلف برای یک تکلیف استفاده کرده است.

۷۲-۴ عامل انتقال اطلاعات از حافظه حسی به کوتاه‌مدت و کاری،

توجه است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) رمزگردانی حافظه حسی از نوع حسی و بلندمدت از نوع عمدتاً معنایی است.

(۲) گنجایش اندوختن اطلاعات در حافظه کاری می‌تواند بیشتر از کوتاه‌مدت باشد.

(۴) زمان بازیابی اطلاعات در حافظه حسی، حدود نیم‌ثانیه و در حافظه کوتاه‌مدت، چند دقیقه است.

۷۳-۱ بررسی عبارت‌های نادرست:

الف) به کنترل اثر گذشت زمان اشاره دارد.

ب) به کنترل اثر تداخل اشاره دارد.

۷۴-۱ حدس زدن ← اکتشافی

ارائه پیشنهاد ← بارش مغزی ← اکتشافی

کاهش تفاوت بین وضعیت موجود با وضعیت مطلوب ← اکتشافی

نیازسنجی ← تحلیلی

۷۵-۳ روش ذکرشده، از نوع مهندسی معکوس یا شروع از آخر است که جزء روش‌های اکتشافی حل مسئله است و به پردازش عمیق اطلاعات نیاز ندارد. سایر ویژگی‌های ذکرشده به روش تحلیلی حل مسئله مربوط می‌شود.

۷۶-۲ اجرای بهترین اولویت ← مرحله پنجم ← خرید اسباب‌بازی تولید کرده

بیان ویژگی‌های هر انتخاب یا اولویت ← مرحله سوم ← بررسی ویژگی‌های هر اسباب‌بازی

بررسی پیامدها و نتایج اجرای اولویت مورد نظر ← مرحله هفتم ← ابراز رضایت از خرید

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مرحله پنجم - مرحله دوم - مرحله ششم

(۳) مرحله اول - مرحله سوم - مرحله ششم

(۴) مرحله اول - مرحله دوم - مرحله هفتم

۷۷-۲ این تعارض از نوع اجتناب - اجتناب است، زیرا هر دو موقعیت سربازی نرفتن و محدودیت‌های آن، ناخوشایند است.

بررسی سایر گزینه‌ها، ۳

- (۱) بادها ← گردباد، پراکنده شدند (← پراکنده کرد؛ «الناس» مفعول است).
 (۲) کاش ← امید است که
 (۴) می‌نامیم (← نامیده می‌شوند؛ «تَسْمَى» مجهول است).

نترسیدم ← نخواهم ترسید، بسیار توانا (← توانا) ۳

بررسی سایر گزینه‌ها، ۴

- (۱) جریان (← تيار)، الحجرة الرابعة (← أربع حجرات؛ «چهار» عدد اصلی است)، قطع (← مقطوع)
 (۲) جریان (← مانند گزینه (۱))، غرفة (← عُرف؛ محدوده اعداد ۳ تا ۱۰ به صورت جمع می‌آید)، قطع (← مانند گزینه (۱))
 (۳) رابع (← أربع)

■ متن زیر را با دقت بخوان سپس متناسب با آن به سؤالات زیر پاسخ بده
 (۹۳ - ۸۹):

آب‌ها تبخیر می‌شوند و بالا می‌روند، سپس [به] ابرهایی تبدیل می‌شوند و بالای تپه‌ها حرکت می‌کنند و با نسیم‌هایی لطیف رویه‌رو می‌شوند، سپس گریان بر روی مزارع و دریاها فرو می‌ریزند. زندگی ابرها، جدایی و دیدار است، اشک و لبخند! هم‌چنین نفس از روح عام (منظور عالم معناست) جدا می‌شود و در عالم ماده حرکت می‌کند و مانند ابر می‌گذرد، سپس با نسیم‌های مرگ مواجه می‌شود و به همان‌جا که بوده بازمی‌گردد.

ترجمه گزینه‌ها، ۴

- (۱) روزگار دو روز است؛ روزی به سود تو و روزی به زیان تو.
 (۲) همانا در پی هر دشواری، آسانی است.
 (۳) بی‌گمان خداوند آن‌چه را که در قومی هست تغییر نمی‌دهد تا آن‌چه را که درونشان هست، تغییر دهند.
 (۴) بی‌شک ما از خداییم و به سوی او بازمی‌گردیم.

از متن می‌فهمیم که «.....»: گزینه نادرست را مشخص کن:

ترجمه گزینه‌ها،

- (۱) نویسنده، بدبین بوده است.
 (۲) زندگی انسان در دنیا، گذرا و فانی است.
 (۳) مرگ، پایان راه نیست.
 (۴) زندگی در دنیا به بارش باران تشبیه شده است.

ان عربی (اختصاصی)

■ مناسب‌ترین گزینه را در جواب برای ترجمه یا تعریب مشخص کن (۸۸ - ۸۱):

ترجمه کلمات مهم: لا یحزَنُكَ: نباید تو را اندوهگین کنند. ۲

بررسی سایر گزینه‌ها،

- (۱) ناراحت نمی‌کنند (← نباید ناراحت کنند؛ «لا یحزَنُ» فعل لپی است).
 (۳) نباید ناراحت شوی (← نباید تو را ناراحت کنند؛ «لَکَ» مفعول است).
 (۴) تو ناراحت نکن (← مانند گزینه (۳))

ترجمه کلمات مهم: جداً: زیاد، خیلی / لا یبْلُغُ: نرسد / بلوغاً

کاملاً/کاملاً، به طور کامل / الأهمُّ: مهم‌تر / دووباً: با پشتکار / سعياً: حتماً (این‌جا)

بررسی سایر گزینه‌ها،

- (۱) اصلاً (← خیلی، زیاد)، برسد (← نرسد)، مهم (← مهم‌تر؛ «الأهمُّ» اسم تفضیل است).
 (۳) جداً (← مانند گزینه (۱))، برسد (← مانند گزینه (۱))، «سعياً» ترجمه نشده
 (۴) «از آن» اضافی است، مانند تلاشگران (← با پشتکار حتماً؛ «دووباً» حال و «سعياً» مفعول مطلق تأکیدی است).

ترجمه کلمات مهم: ما مِن: هیچ نیست / أضاءه: او را روشنی

بخشیده / یُرشِدُ: [که] ارشاد کند

بررسی سایر گزینه‌ها،

- (۱) «هیچ جای» اضافی است، نبوده (← نیست)، تا (← که)
 (۲) نیست (← هیچ ... نیست)، از ... روشنی می‌جسته (← با ... روشنی بخشیده)
 (۳) نبوده (← مانند گزینه (۱))، و (← که)، در کنار (← همراه)، حقیقت (← حق)

ترجمه کلمات مهم: هؤلاء صیادون: اینان شکارچی‌هایی

هستند که / قاموا بِ: اقدام به ... کردند / یَحْرُکُ: تکان می‌دهد

بررسی سایر گزینه‌ها،

- (۲) این شکارچیان (← این‌ها شکارچی‌هایی هستند که)، تکان می‌خورد (← تکان می‌دهد)
 (۳) این شکارچی‌ها (← مانند گزینه (۲))، برخاستند برای (← اقدام به ... کردند)، ثانیه یک (← یک ثانیه)
 (۴) بالش (← دو بالش)، تکان می‌خورد (← مانند گزینه (۲))

ترجمه کلمات مهم: گَبْرَتْ خیانت: خیانت بزرگی است / أنعم:

نعمت‌ها / کسب: کسب، به دست آوردن

بررسی سایر گزینه‌ها،

- (۱) «عجب» اضافی است.
 (۳) «بسیار» اضافی است، یادآور نشود (← فراموش کند)، مسیری که مسورد رضایت اوست (← مسیر کسب رضایت او)
 (۴) نعمت (← نعمت‌ها؛ «أنعم» جمع است)، یادآور نشود (مانند گزینه (۳))، «کسب» ترجمه نشده

زبان عربی (اختصاصی)

۲ ترجمه عبارت سؤال: «خشنود ساختن همه مردم، هدفی

غیرممکن است؛ پس ... به دست نمی‌آید.»

ترجمه گزینه‌ها:

۱) این هدف «این» به خاطر «ال» آمده.

۲) ولی آن

۳) گویی آن

۴) بی‌گمان آن «لکن» بی‌معناست.

۱ بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) «أيتها الزملاء» صحیح است. «أيتها» برای صدا زدن اسم‌های «ال»

دار به کار می‌روند.

۳) «یا إنسان» صحیح است.

۴) «یا أيتها البنات» صحیح است.

۱ ترجمه گزینه‌ها:

۱) مرگ مانند تبخیر و ابر همانند روح می‌باشد و باران همان بازگشتن آن به چیزی است که بوده.

۲) آب ابتدا از مکان اصلی خود فاصله می‌گیرند سپس به صورت باران به آن بازمی‌گردند.

۳) نفس به عنوان مهمان در دنیا اقامت می‌کند آن‌گاه به اصل خود بازمی‌گردد.

۴) مرگ همان نسیمی است که انسان را به مکان اصلی‌اش بازمی‌گرداند.

■ گزینه نادرست را در اعراب و تحلیل صرفی مشخص کن (۹۲ و ۹۳):

۲ مفعول به ← حال

۳ متمم ← لازم

■ گزینه مناسب را در پاسخ به سؤالات زیر مشخص کن (۱۰۰ - ۹۴):

۴) «الفحیسن: نیکوکار» (اسم فاعل) و «منازل» (جمع اسم مکان)

صحیح هستند.

۲ ترجمه عبارت سؤال: «نفس را دیدم که از آن چه داشت کراهت

دلشت و به دنبال چیزی بود که از آن منع شده.»

بررسی گزینه‌ها:

۱) بادها می‌وزند به سمتی که کشتی‌ها نمی‌خواهند. (مفهوم: گاهی شرایط بر وفق مرادمان نیست.)

۲) مفهوم: مشابه عبارت سؤال

۳) مفهوم: بی‌گناه به جای گناهکار، مجازات شده است.

۴) بی‌گمان نفس، بسیار دستوردهنده به بدی است. (مفهوم: مراقبت از نفس اماره)

۱ بررسی گزینه‌ها:

۱) «أنطوی: درهم پیچیده شده است» از باب «إنفعال» و لازم می‌باشد.

۲) «یضدز: صادر می‌شود» فعل مجهول است. دقت کنید که فقط فعل‌های متعدی، قابلیت مجهول شدن دارند.

۳) «أصلح: تعمیر می‌کنم» فعل متعدی و «کلّ» مفعول است.

۴) «زأن: زینت داد» فعل متعدی و «سما» مفعول است.

۲ ترجمه گزینه‌ها:

۱) سعدی در شهر شیراز متولد شد.

۲) باید به اخلاق نیکو بایبند باشید؛ چرا که آن نصف دین است.

۳) غلای صبحانه را در هتل می‌خوریم.

۴) خدا شما را در (جنگ) بدر یاری کرد.

۲ بررسی گزینه‌ها:

۱) «هو یسلم» نمی‌تواند جواب شرط باشد؛ چون ابتدایش به «ف» نیاز دارد.

۲) بعد از «إن» اسم آمده پس «إن» داریم نه «إن».

۳) «ها تسقط: نمی‌افتد، سقوط نمی‌کند» فعل مضارع منفی است. فعل مضارع گاهی با «ما» منفی می‌شود.

۴) «هر کس در زندگی تواضع کرده می‌دانسته که آن، شأنش را بالا می‌برد.»

۱۰۵ ۴

مبارزات اسماعیلیان موجب ضعف و زوال سلجوقیان شد.

بررسی عبارت‌ها:

- (الف) راهبایی زبان فارسی به شبه‌قاره هند ← غزنویان
 (ب) گسترش اقطاع به عنوان شکلی از زمین‌داری ← سلجوقیان
 (ج) لشکرکشی به سوی بغداد به منظور مقابله با عباسیان ← خوارزمشاهیان
 (د) حمله چنگیزخان مغول به ایران ← خوارزمشاهیان
 (ه) ساخت نظامیه‌ها به منظور تدریس فقه شافعی ← سلجوقیان
 (و) زوال موقعیت اقتصادی و اجتماعی دهقانان ← غزنویان، سلجوقیان و خوارزمشاهیان

۱۰۶ ۴

شاخص‌ترین چهره فلسفی عصر صفوی و دوران بعد تا زمان ملا، ملاصدرا (صدرالمتألهین) (۹۷۹ تا ۱۰۵۰ ق) است. او از شاگردان شیخ بهایی و میرداماد (از بنیان‌گذاران مکتب فلسفی اصفهان) و مؤسس مکتب فلسفی «حکمت متعالیه» است. ملاصدرا میراث گرانقدر چهار جریان فکری بزرگ اسلامی یعنی فلسفه مشاء، اشراق، کلام و عرفان را به هم درآمیخت و نظام فلسفی نوینی را به وجود آورد.

توجه: دوران ضعف و انحطاط صفویان ← ۱۰۳۸ تا ۱۱۲۵ قمری

فارابی، فلسفه مشایی را که تلفیقی از جهان‌بینی اسلام و فلسفه ارسطویی و نوافلاطونی بود، پایه‌گذاری کرد.

۱۰۷ ۲

«تاریخ جهانگشا» نوشته عظاملک جوینی از دیوان‌سالاران ایرانی دربار مغول (دوره نامسلمانی مغولان) در سال ۶۵۸ ق تألیف شده است. فتح قلعه‌های اسماعیلی نیز در فاصله سال‌های ۶۵۰ تا ۵۶۶ ق رخ داده است. در حالی که کتاب «تاریخ گزیده» در سال ۷۲۰ ق تألیف شده است. «جامع‌التواریخ» نوشته رشیدالدین فضل‌الله همدانی از دیوان‌سالاران ایرانی دوره مغول است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

(الف) تاریخ سیستان در سال ۷۲۵ ق (قرن هشتم هجری) تألیف شده است. در حالی که حکومت صفاریان مربوط به قرن سوم و چهارم هجری است.

(د) کتاب «احسن‌التواریخ» مربوط به دوره صفویان است.

۱۰۸ ۲

دولت پرتغال ناوگان دریایی خود را به فرماندهی آل‌بوکرک به هند گسیل کرد و توانست تعدادی پایگاه تجاری - نظامی در جزایر و سواحل خلیج فارس، هندوستان و چین تأسیس کند. این اقدامات به منزله نخستین گام‌های اروپاییان برای استعمار سرزمین‌های دیگر محسوب می‌شود. پرتغالی‌ها و اسپانیایی‌ها نخستین استعمارگرانی بودند که به هند وارد شدند. دولت گورکانی به اروپاییان امتیازات تجاری و گمرکی قابل توجهی داد. توجه: پرتغالی‌ها تجارت برده از آفریقا به آمریکا را در انحصار خود گرفتند.

۱۰۹ ۴

از آن‌جا که در گاه‌شماری اوستایی، سال را ۳۶۵ شبانه‌روز می‌گرفتند، در هر ۴ سال یک شبانه‌روز و در هر ۱۲۰ سال ۳۰ شبانه‌روز از سال حقیقی عقب می‌افتاد. برای رفع این مشکل، بعد از هر ۱۲۰ سال، یک ماه به دوازده ماه سال اضافه می‌کردند.

۱۱۰ ۲

سرزمین اصلی ایلامیان شامل جلگه خوزستان و مناطق کوهستانی زاگرس جنوبی و میانی بود. از آن‌جا که اقتصاد بین‌النهرین نیازمند منابع طبیعی و معدنی فلات ایران بود، فرمانروایان سومری و اکدی، پبایی به سرزمین ایلامی‌ها لشکرکشی می‌کردند. این تاخت و تازها، سرانجام موجب شد که حاکمان کوچک و مستقل ایلامی در حدود ۲۶۰۰ ق.م. با یکدیگر متحد شوند و پادشاهی ایلام را تأسیس کنند. آشوریان نیز که حکومت نسبتاً نیرومندی در شمال بین‌النهرین بود، برای به دست آوردن فلزات، سنگ‌های قیمتی و غنایم دیگر، دائماً به سرزمین‌های همسایه، از جمله نواحی غربی ایران هجوم می‌آوردند. حکومت ایلام، سرانجام بر اثر یورش ویرانگر آشوریان در قرن ۷ ق.م. دچار انحطاط و فروپاشی شد.

۱۱۱ ۲

چنان‌که از اساطیر کهن و مندرجات اوستا و سنگ‌نوشته‌ها برمی‌آید، اقوام آریایی مهاجر به ایران هم‌چون آریایی‌های هند، خدایان متعددی را می‌پرستیدند و آن‌ها را «بیغ»، «اهوره» و «امرتا» می‌خواندند ← منبع ایرانی و نوشتاری

بررسی عبارت‌های نادرست:

(الف) مورخان یونانی به داستان‌های حماسی و عاشقانه مادی و نیز برخی اشعار آن دوره اشاره کرده‌اند که به صورت شفاهی نقل می‌شده است ← نوشتاری و غیرایرانی

(ب) براساس گزارش یکی از مورخان چینی، شاهزاده‌ای از خانواده اشکانی برای نخستین بار کتاب‌های بودایی را به زبان چینی ترجمه کرد ← نوشتاری و غیرایرانی

(ج) از اشارات نویسندگان یونانی معلوم می‌شود که در دوران هخامنشی، قوانینی وجود داشته که قدرت و اختیارات پادشاه را محدود می‌کرده است ← نوشتاری و غیرایرانی

(ه) بقایای کاروان‌سراها و پل‌های برجای مانده از دوره ساسانی نشان می‌دهد که در آن زمان، توجه خاصی به بازسازی و توسعه جاده‌ها می‌شده است ← منبع غیرنوشتاری

۱۱۲ ۱

همه عبارت‌ها و اطلاعات داده‌شده، احتمالی است، یعنی مورخان و پژوهشگران احتمال می‌دهند که این وقایع رخ داده باشند.

۱ بررسی عبارت‌ها:

الف) ورود هیئت‌های نمایندگی قبایل مختلف عرب به مدینه و پذیرش

اسلام ← سال ۹ هجری

ب) نامگذاری پیامبر به امپراتوری‌ها و دولت‌های بزرگ و دعوت آن‌ها به اسلام

← سال ۶ هجری

ج) فتح مسلمانان مکه و پاکسازی کعبه از بت‌ها ← سال ۸ هجری

د) ابلاغ سوره بقره و اعلام مکه و خانه خدا به عنوان حرم اسلامی ←

سال ۹ هجری

۳ بررسی عبارت‌ها:

الف) پژوهشگران برجسته ایرانی و غیرایرانی در خصوص پیروی

هخامنشیان از دین زرتشتی، اختلاف نظر دارند. عده‌ای از آنان، بر پایه

برخی از مندرجات سنگ‌نوشته‌ها و دیگر شواهد تاریخی، استدلال می‌کنند که

هخامنشیان زرتشتی بوده‌اند و گروهی دیگر، معتقدند شاهان هخامنشی به

باورهای کهن ایرانی اعتقاد داشته‌اند.

ب) پیشرفت علمی و فرهنگی ایران در دوره ساسانی، به مراتب بیشتر از

دوره‌های قبل بود. شهریاران ساسانی به نشر علوم و بزرگداشت دانشمندان و

رفاه حال آنان، علاقه‌مند بودند. یکی از برجسته‌ترین مراکز علمی جهان

باستان، دانشگاهی بود که در عصر ساسانی در شهر جندی‌شاپور پدید آمد

و تا قرون نخستین اسلامی نیز به فعالیت خود ادامه داد.

ج) فتوحات سلطان محمود غزنوی در هند موجب گسترش زبان فارسی و

دین اسلام در شبه‌قاره هند شد. حکیم فردوسی نیز شاهنامه را که نماد

هویت ایرانی و زبان فارسی است، در این دوره سرود.

د) برخی از محققان ایرانی و اروپایی، عصر صفوی را دوران افول شعر و

ادبیات فارسی دانسته‌اند، اما تحقیقات جدید، قطعیت این نظر را مورد

تردید قرار داده‌اند.

۳ الف) در دوره زندیه و افشاریه، مناسبات سیاسی و اقتصادی و

ارتباطات فرهنگی ایران با کشورهای اروپایی چندان رونقی نداشت.

۱۱۲

۱۱۲ ۱

ایالت پروس پیشگام وحدت آلمان شد. پروس برای رسیدن به این موفقیت بزرگ، با کشورهای دانمارک، امپراتوری اتریش - مجارستان و فرانسه جنگید و آن‌ها را شکست داد.

توجه: با جنگ جهانی اول، تغییرات شگرفی در دنیا ایجاد شد. دولت‌های بزرگی چون روسیه تزاری و امپراتوری هابسبورگ و عثمانی فرو پاشید و به جای آن اتحاد جماهیر شوروی و جمهوری اتریش و جمهوری‌های متعدد اروپای شرقی و ترکیه و دولت‌های نوین عربی در غرب آسیا پدید آمدند.

توجه: کشور فرانسه پس از جنگ جهانی اول سرپرستی لبنان و سوریه را بر عهده گرفت.

۲

در تیر سال ۱۳۳۱ مصدق از شاه خواست تا اختیار وزارت جنگ و فرماندهی ارتش را به او بپردازد. چون شاه با این تقاضا مخالفت کرد، از مقام خود استعفا نمود. شاه نیز احمد قوام را مأمور تشکیل دولت کرد. در پی این رویداد، آیت‌الله کاشانی ضمن مخالفت با نخست‌وزیری قوام، مردم را به مبارزه فرا خواند و اعلام کرد: «اگر قوام کناره‌گیری نکند، اعلام جهاد می‌کنم» به این ترتیب، در روز ۲۰ تیر ۱۳۳۱ مردم به خیابان‌ها ریختند.

توجه: اولین مرحله علنی در فعالیت سیاسی و مبارزه امام خمینی (ره) با اعتراض به تصویب‌نامه انتخابات انجمن‌های ایالتی و ولایتی (که اقدامات دولت اسدالله علم بود) آغاز شد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) پس از پایان جنگ جهانی دوم، احمد قوام طی موافقت‌نامه‌ای، امتیاز نفت شمال را به شوروی واگذار کرد اما این موافقت‌نامه هرگز به تصویب مجلس شورای ملی نرسید.

۲) نخستین مرحله برنامه‌های اصلاحی آمریکا در ایران در دوره نخست‌وزیری علی امینی و تحت عنوان «اصلاحات ارضی» آغاز شد.

۳) سبهد حاجعلی رزم‌آرا در مقام نخست‌وزیر، از سیاست انگلستان جانبداری می‌کرد و با ملی شدن صنعت نفت به شدت مخالف بود.

سوم سوال دوم استان

ج) کالاهایی هم چون تجهیزات الکترونیکی، حاصل فعالیت‌های اقتصادی نوع چهارم است.

توجه: فعالیت‌های نوع سوم به فعالیت‌هایی گفته می‌شود که در فرآیند آن‌ها خدماتی به دیگران ارائه می‌شود.

۴ بررسی گزینه‌ها

۱) در نواحی انسانی مانند نواحی زبانی و قومی، تعیین مرز دقیق نواحی دشوارتر از نواحی طبیعی مانند نواحی خاک یا زیست‌بوم‌هاست.

۲ و ۴) مرز «ب» از نوع تحمیلی است نه تطبیقی، زیرا مردم دارای زبان، فرهنگ و دین مشترک را در دو کشور مجزا قرار داده است.

۳) همه نواحی طبیعی (الف) و انسانی (ب) جهان، تحت مدیریت نهادهای سیاسی یا اداری قرار دارند.

۴ جغرافیای سیاسی: شاخه‌ای از علوم جغرافیایی است که از

دو عنصر «جغرافیا» و «سیاست» ترکیب شده است؛ زیرا جغرافیا و فضای جغرافیایی بر تصمیمات سیاسی، تأثیر می‌گذارند و برعکس، سیاست و تصمیم‌گیری‌های سیاسی نیز روی فضای جغرافیایی اثر می‌گذارند و آن‌ها را تغییر می‌دهند.

ژئوپلیتیک: شاخه‌ای از دانش جغرافیای سیاسی است که با موضوع قدرت و ارتباط آن با جغرافیا و سیاست (رابطه‌های «الف» و «ج») سروکار دارد و روابط متقابل این سه عنصر را مطالعه می‌کند. جوهره ژئوپلیتیک را «قدرت» تشکیل می‌دهد.

۴) با توجه به عبارت‌های داده‌شده در گزینه‌ها، گزینه (۴) مفهوم درست‌تری را منتقل می‌کند.

در گزینه (۴) رشد ارتباطات و فناوری اطلاعات می‌تواند موجب گسترش رسانه‌ها شود. رسانه‌ها نیز عاملی برای پخش فرهنگی غیرمستقیم و تغییر علایق، رفتارها و سبک زندگی مردم به شمار می‌روند.

۳) از اشکال فرسایش کاوشی (ناشی از حفر مواد) در سواحل صخره‌ای دریا می‌توان به ستون‌های سنگی دریایی، غارها و طاق‌های دریایی اشاره کرد.

توجه: سواحل صخره‌ای طی سالیان دراز ممکن است بر اثر فرسایش به سواحل پست و ماسه‌ای تبدیل شوند.

۱) به طور کلی به حجم آبی که در زمانی مشخص از یک مقطع معین رود عبور می‌کند، آبدهی رود (دبی) می‌گویند. آبدهی رودها معمولاً در طول سال تغییر می‌کند.

توجه: توده هوای مرطوب موسمی، برخی سال‌ها در دوره گرم از اقیانوس هند به ایران نفوذ و موجب باران‌های سیلابی در جنوب شرقی ایران می‌شود.

۴ ترتیب مراحل پژوهش در جغرافیا:

۱- طرح سؤال و بیان مسئله: در این مرحله، سابقه، پیشینه مسئله و نتایج پژوهش دیگران، بررسی می‌شود.

۲- تدوین فرضیه: در این مرحله، پژوهشگر با توجه به مسئله خود، پیشنهادها و خبرهای اولیه را در چارچوب مسئله پژوهش خود ارائه می‌کند.

۳- جمع‌آوری اطلاعات: در این مرحله، پژوهشگر، اطلاعات مورد نیاز خود را از منابع و روش‌های مختلف جمع‌آوری می‌کند.

۴- پردازش اطلاعات: در این مرحله، اطلاعات غیرضروری حذف و اطلاعات مرتبط با پژوهش حفظ می‌شود.

۵- نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها: در این مرحله، پژوهشگر با نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل اطلاعات، پاسخ مسئله پژوهش را می‌یابد و ضمن ارائه دلایل علمی و منطقی به تأیید یا رد فرضیه یا فرضیه‌های خود می‌پردازد.

توجه: عبارت «الف» بیانگر نتیجه‌گیری و عبارت «ب» نشانگر «فرضیه» است.

۴ رشته‌کوه ارسباران (قره‌داغ) در منطقه کوهستانی آذربایجان قرار دارد. توده‌های کوهستانی سهند و سیلان نیز که در اثر فعالیت‌های آتشفشانی پدید آمده‌اند، در این منطقه وجود دارند.

توجه: در قله بعضی از کوه‌های آتشفشانی مانند سیلان هم دریاچه‌های کوچکی وجود دارند که آب آن‌ها از ذوب برف‌ها تأمین می‌شود اما به دلیل سرمای ناشی از ارتفاع، اغلب مواقع سال یخ بسته است. این دریاچه‌ها مانند دریاچه‌های ارومیه، زریبار، پریشان (فامور) و مهارلو از نوع دائمی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) منطقه کوهستانی البرز

۲) منطقه کوهستانی مرکزی

۳) منطقه کوهستانی تالش

۲) کشورهای مرکز، کشورهایی هستند که اقتصاد و درآمد آن‌ها مبتنی بر تولید و صدور انواع کالاهای کارخانه‌ای و صنعتی همراه با فناوری‌های نوین است، مانند کشورهای آمریکای شمالی، اروپای غربی (آلمان، انگلستان، فرانسه)، استرالیا و ژاپن.

کشورهای پیرامون، کشورهایی هستند که اقتصاد آن‌ها مبتنی بر تولید و صدور مواد اولیه و خام و منابع انرژی و معدنی است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

ب) از کشتی‌های فله‌بر برای جابه‌جایی کالاهایی هم چون نفت و گاز و مواد معدنی، مواد پتروشیمی و غلات استفاده می‌شود.

۲۰۱۵) حمل و نقل دریایی: مقرون به صرفه‌ترین و ارزان‌ترین روش

برای جابه‌جایی کالا به ویژه کالاهای حجیم در مسافت‌های طولانی است.

کشتی‌های فله‌بر و کانتینری مهم‌ترین انواع کشتی‌های باربری هستند.

حمل و نقل ریلی: برای مسافت‌های متوسط و نسبتاً طولانی مناسب است و

هزینه حمل قطار در مسافت‌های طولانی کم‌تر از جاده است. قطارها بار را

به صورت فله‌ای یا کانتینری حمل می‌کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) هزینه احداث خطوط آهن و تولید یا خرید واگن‌ها زیاد است.

(۲) در نیمه دوم قرن بیستم، تولید کشتی‌های رو-رو و تولید و گسترش

کشتی‌های کانتینربر در حمل و نقل دریایی، ظرفیت جابه‌جایی کالا را سرعت

بخشید. در همین زمان نیز قطارهای پرسرعت طراحی شدند که رکورد سرعت و

جابه‌جایی را افزایش دادند.

(۴) حمل و نقل دریایی در کشورهایی که به آب نزدیک هستند، کاربرد دارد.

بررسی عبارات های نادرست:

(ب) رودهایی که از کوهستان‌های بلند و برف‌گیر تغذیه می‌شوند، دائمی هستند. اگر

این رودها در نواحی مرطوب، جریان یابند، مقدار آب آن‌ها بیشتر خواهد بود.

توجه: نواحی شمالی کشور نیز از نواحی مرطوب کشورمان است.

(ج) در کشور ما در زمستان و اوایل بهار با ذوب برف و بارش‌های بیشتر،

آبدهی رودها افزایش می‌یابد.

(د) چنان‌چه حجم آب رودخانه از میانگین سالیانه آبدهی آن بیشتر شود،

سیل رخ می‌دهد.

۲۰۱۶) در زمین‌لرزه‌ها جابه‌جایی زمین براساس شدت و بزرگی

اندازه‌گیری می‌شود. برای اندازه‌گیری میزان تخریب ناشی از یک زمین‌لرزه

(شدت) از مقیاس مرکالی و برای اندازه‌گیری مقدار انرژی‌ای که زمین‌لرزه آزاد

می‌کند (بزرگی)، از مقیاس ریشتر استفاده می‌شود. کارشناسان شدت

زمین‌لرزه را با بازدهی‌های میدانی از محل زمین‌لرزه و بزرگای آن را با دستگاه

لرزشنگار اندازه‌گیری می‌کنند.

۲۰۱۷) الف) دامنه‌های پرشیب ← مکان / محیط طبیعی

توجه: مکان، محل معینی است که بسیاری از فعالیت‌های انسان در آن

می‌شد. / پدیده، یک واقعیت یا رویداد جغرافیایی است که می‌تواند عوارض

طبیعی یا انسان‌ساخت باشد.

(ب) ساخت‌وساز و احداث جاده‌ها ← پدیده انسان‌ساخت / عامل انسانی

(ج) افزایش وزن دامنه‌ها و لغزش آن‌ها ← اثرپذیری محیط طبیعی از پدیده

انسان‌ساخت / اثرگذاری پدیده انسان‌ساخت بر مکان یا محیط طبیعی

(د) خسارت زیادی را به مزارع و سکونتگاه‌های مستقر در مناطق پاکوهی وارد

می‌کند ← اثرگذاری پدیده طبیعی بر محیط انسانی / تأثیرپذیری محیط

انسانی از پدیده طبیعی

۲۰۱۸) در طرح‌واره داده‌شده در صورت سؤال، موارد «الف»، «ب» و

«ج» به عواملی که موجب افزایش جمعیت ساکن در بخش غیررسمی و

غیرقانونی شهرها می‌شود، اشاره دارد.

عوامل مؤثر در افزایش حاشیه‌نشینی و زاغه‌نشینی: افزایش جمعیت مهاجر به

شهرها و رشد مطلق جمعیت شهرها و همچنین رشد طبیعی جمعیت شهرها،

کمبود مسکن کافی و مناسب متناسب با جمعیت ساکن در شهرها، نبود پول

کافی برای خرید و اجاره مسکن به دلیل رعایت نشدن عدالت اجتماعی در

توزیع درآمدها و بی‌توجهی حکومت‌ها به حمایت‌های تأمین اجتماعی و ...

مورد «د» نیز به عواملی اشاره می‌کند که موجب کاهش جمعیت ساکن در

بخش غیررسمی (حاشیه‌نشینی و زاغه‌نشینی) می‌شود، برای مثال اجرای

طرح‌های ساخت مسکن ارزان‌قیمت و اعطای وام مسکن به گروه‌های فقیر

شهری برای تأمین مسکن آن‌ها.

توجه: افزایش میزان جرائم و بزهکاری و انحرافات اجتماعی از عوامل مؤثر در

افزایش جمعیت ساکن در بخش غیررسمی نیست، بلکه از جمله پیامدهای

رشد حاشیه‌نشینی و زاغه‌نشینی است.

۱۲۲) زمانی دو مفهوم دارای مصداق مشترک و هر کدام دارای مصداق

اختصاصی هستند که بین آن مفاهیم نسبت عموم و خصوص من وجه برقرار باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) بین مفاهیم «غیرماشین و اتومبیل» نسبت تباین برقرار است. در نتیجه این مفاهیم دارای مصداق مشترک نیستند.

۳) بین مفاهیم «غیرسه‌زاویه و غیرمثلث» نسبت تساوی برقرار است. در نتیجه این مفاهیم دارای مصداق اختصاصی نیستند.

۴) بین مفاهیم «غیرکتاب و غیرکتاب منطق» نسبت عموم و خصوص مطلق برقرار است. در نتیجه فقط مفهوم عام تر (غیرکتاب منطق) دارای مصداق

اختصاصی است. هم‌چنین دو مفهوم دارای مصداق مشترک نیز هستند.

۱۲۳) الف) قیاس استثنایی رفع تالی است که نتیجه قطعی آن (این مایع آب نیست) حذف شده است.

ب) استقرای تعمیمی است و نتیجه آن احتمالی است؛ چون نتیجه ناشی از بررسی تعدادی از دانش‌آموزان دختر را به کل دانش‌آموزان دختر و پسر تعمیم داده است.

ج) استقرای تمثیلی است و نتیجه آن احتمالی است؛ با توجه به این‌که کارخانه ساخت هر دو نوع اتومبیل یکی است، بی‌کیفیت بودن اتومبیل جدید را نتیجه گرفته است.

۱۲۴) لفظ «همه» زمانی سور موجبه کلیه محسوب می‌شود که به معنای «هر یک» و «هر یک از» باشد. در قضایای «ب» و «د» لفظ «همه» معنای «هر یک از» می‌دهد و این قضایا، قضیه محصوره محسوب می‌شوند و قضایای «الف» و «ج» شخصیه محسوب می‌شوند، چون محمول به مجموع آن‌ها نسبت داده شده است، نه به تک‌تک آن‌ها.

۱۲۵) قضیه «هیچ ب الف نیست» نقیض عکس مستوی قضیه صادق اصلی است؛ «هر الف ب است» ← عکس مستوی آن یعنی «بعضی ب الف است» صادق است ← نقیض عکس مستوی آن عبارت است از قضیه کاذب «هیچ ب الف نیست».

نقیض قضیه کاذب «بعضی الف ب نیست» عبارت است از قضیه صادق «هر الف ب است» ← عکس مستوی نقیض آن عبارت است از قضیه صادق «بعضی ب الف است» و نقیض قضیه عکس مستوی آن عبارت است از قضیه کاذب «هیچ ب الف نیست».

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) قضیه «بعضی ب الف است» عکس مستوی قضیه اصلی است و صادق است، چون اصل قضیه، صادق است. قضیه «هیچ الف ب نیست» متداخل کاذب اصلی است و کاذب خواهد بود، چون در متداخل اگر قضیه اصلی جزئی کاذب باشد، متداخل آن نیز کاذب خواهد بود.

۲) قضیه «بعضی الف ب نیست» کاذب خواهد بود، چون نقیض قضیه صادق اصلی است. قضیه «هر الف ب است» صادق خواهد بود، چون نقیض قضیه کاذب اصلی است.

۴) قضیه «بعضی الف ب است» صادق است، چون متداخل قضیه صادق اصلی است؛ در متداخل اگر قضیه اصلی، کلی صادق باشد، متداخل آن نیز صادق خواهد بود. قضیه «بعضی ب الف نیست» عکس مستوی اشتباه قضیه اصلی است، چون سالبه جزئیه عکس مستوی لازم‌الصدق ندارد. حتی با فرض ثلث شدن عکس مستوی برای سالبه جزئیه تعیین صدق و کذب قضیه حاصل نامشخص است، چون در عکس مستوی اگر اصل قضیه کاذب باشد، صحت و کذب عکس مستوی آن نامشخص است.

۱۲۶) در این استدلال، مغالطه رفع مقدم روی داده اقتضای است، چون از رفع مقدم، رفع تالی را نتیجه گرفته است. در این استدلال مقدمه دوم آن به قرینه حذف شده است.

۱- اگر این شکل لوزی باشد، دارای زوایای قائمه نیست.

۲- این شکل لوزی نیست.

۳- این شکل دارای زوایای ۹۰ درجه (قائمه) است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) معتبر است، چون قیاس استثنایی اتصالی رفع تالی است.

۱- اگر آفتاب طلوع کند روز شروع شده است.

۲- اما الان شب است = (روز نیست)

۳- آفتاب طلوع نکرده است.

۳) قیاس استثنایی انفصالی حقیقی است که از وضع یک جزء، رفع جزء دیگر قضیه، نتیجه گرفته شده است.

۱- یا استدلال معتبر و یا نامعتبر است.

۲- استدلال نامعتبر است.

۳- استدلال معتبر نیست.

۴) معتبر است؛ قیاس اقترانی شکل سوم است و هر سه شرط اعتبار و دو شرط نتیجه (از نظر کمیت و کیفیت) در آن رعایت شده است.

۱۲۷) مغالطه ایهام انعکاس: اگر قواعد و شرایط عکس مستوی رعایت نشود، مغالطه ایهام انعکاس روی داده است. در این قضیه، موجبه کلیه به موجبه کلیه عکس مستوی شده است، در حالی که عکس مستوی آن، موجبه جزئیه است. مغالطه بار ارزشی کلمات: گاهی چند کلمه مترادف هستند، یعنی دارای یک معنا هستند، اما دارای بار ارزشی متفاوتی هستند. حالا اگر از این کلمات به گونه‌ای استفاده کنیم که روی مخاطب تأثیر بگذاریم، بدون این‌که دقیقاً منوجه پیام اصلی حرف ما بشود، دچار مغالطه بار ارزشی کلمات شده‌ایم. «تنبیه» دارای بار معنایی منفی است، اما «تربیت کردن» دارای بار معنایی مثبت است. هم‌چنین «افزایش قیمت‌ها» دارای بار معنایی منفی است، اما «تعديل قیمت‌ها» دارای بار معنایی مثبت است.

۲) هراکلیتوس، حس و عقل را در مسیر کسب شناخت، معتبر می‌داند و معتقد است که حرکت با حواس درک می‌شود؛ پس گزاره موجود در این گزینه، نادرست است.

۳) همان‌طور که در تفسیر گزینه (۱) گفته شد، نظریه وحدت اضداد، بر نظریه تغییر و تحول دائمی جهان، اثرگذار بوده، نه برعکس. پس پذیرفتن نظریه تغییر و تحول دائمی جهان که در صورت سؤال مورد اشاره قرار گرفته، نمی‌تواند توجیهی عقلانی برای نظریه وحدت اضداد باشد؛ زیرا از آن اثرپذیر است؛ نه اثرگذار.

۴) هراکلیتوس، عقل را نیز در مسیر کسب شناخت معتبر می‌داند.

۱۳۴) ۲) سقراط معتقد بود که ثروت، عامل کسب فضیلت (که یکی از امور اخلاقی می‌باشد) نیست، بلکه از فضیلت (امور اخلاقی) است که ثروت و هر چه که برای فرد و جامعه سودمند است، به دست می‌آید.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) سقراط معتقد بود که انسان، نباید جسم و مال و ثروت را کمال نفس ترجیح دهد؛ نه این‌که این امور پسندیده نباشند.

۳) سقراط به جای این‌که حقیقت را مستقیماً در اختیار افراد قرار دهد، به آن‌ها کمک می‌کرد تا حقیقت را خودشان به دست بیاورند و خودشان، بیان کنند.

۴) این عبارت برعکس بیان شده است؛ در واقع سقراط معتقد بود که ابتدا باید خود یک چیز را پذیرفت و سپس آثار آن را قبول کرد؛ به همین دلیل است که اعتقاد خودش به صفات خداوند را دلیل بر اعتقاد قبلی‌اش بر خود خداوند می‌داند.

توجه، به هیچ عنوان توقع نداشته باشید که عین عبارات کتاب درسی در کنکور سراسری تکرار شوند؛ بلکه باید تلاش کنید تا برداشت طراح را از متن کتاب درسی، پیدا نمایید.

۱۳۵) ۳) از نظر کانت، انسانی، اموری مانند زمان و مکان و علیت را به صورت ذاتی در اختیار دارد؛ کانت معتقد است که حواس امور جزئی مانند طلوع و غروب خورشید را درک کرده و سپس قوه ادراکی انسان با انتقال این امور به عقل، آن‌ها را با توجه به دانش‌هایی که به صورت ذاتی دارد، تجزیه و تحلیل می‌کند و دانش‌های جدیدی پایه‌گذاری می‌نماید و به شناخت می‌رسد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) کانت، معرفت را حاصل همکاری حس و عقل می‌داند و درباره عقل محض، سخنی نمی‌گوید.

۲) اولاً، کانت، معتقد است که قوه ادراکی انسان، تصوراتی مثل زمان و مکان و مفاهیمی مانند علیت را به صورت انتسابی نزد خود دارد و آن‌ها را به صورت جداگانه کسب نمی‌کند. ثانیاً، تحلیل داده‌های حسی، صرفاً توسط عقل صورت می‌گیرد و حواس نقشی در تحلیل آن‌ها ندارند و صرفاً این داده‌ها را دریافت کرده‌اند.

۴) دریافت داده‌های جزئی از جهان طبیعت، صرفاً وظیفه حواس و تحلیل آن‌ها، صرفاً وظیفه عقل است.

مغالطه توسل به احساسات: در این مغالطه، شخص برای اثبات یک عقیده از واژه‌های تحریک‌کننده عواطف استفاده می‌کند به گونه‌ای که قضاوت براساس عقل را از انسان می‌گیرد. جلب ترحم (توسل به دلسوزی) یک از موارد این نوع مغالطه است. به عبارت دیگر این مغالطه زمانی روی می‌دهد که شخص ادعایی را مطرح می‌کند و برای این‌که مورد پذیرش واقع شود، اوضاع رقت‌باری را برای خود ترسیم می‌کند. مثلاً کسی که خطایی مرتکب شده بگوید: اگر من را اعدام کنید، بچمام از گرسنگی می‌میرد.

۱۳۲) ۴) مسائلی که انسان در زندگی با آن‌ها روبه‌رو می‌شود؛ یا مربوط به فطرت اول است یا مربوط به فطرت ثانی؛ پس این‌گونه نیست که کلیه «زندگی» صرفاً مربوط به فطرت اول باشد.

توجه، از خودتان بپرسید که «اگر مسائل مربوط به فطرت ثانی در زندگی مطرح نشوند پس در کجا مطرح می‌شوند؟»

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) فطرت اول مربوط به امور روزمره زندگی، مانند خوردن و خوابیدن و ... است و فطرت ثانی، مرحله برتر تفکر می‌باشد که مربوط به امور اساسی و بنیادین است؛ بنا به توضیحات فوق، این‌گونه نیست که نظرات انسان پیرامون امور اساسی، لزوماً اساسی و شالوده نظرات انسان پیرامون خوردن و خوابیدن و ... باشد. در واقع بسیاری از امور مربوط به فطرت اول، بسیار سطحی هستند و اصلاً اساسی و شالوده‌ای برای آن‌ها قابل تصور نیست. برای مثال، چه اساس و شالوده‌ای می‌توان برای خوردن و خوابیدن، قائل شد؟

۲) فطرت اول، شامل اموری مانند خوردن و خوابیدن است که برای بقای انسان ضروری می‌باشد؛ پس نمی‌توان گفت که پرداختن انسان به امور مربوط به آن پسندیده نیست؛ بلکه باقی ماندن انسان در مسائل مذکور، پسندیده نیست.

۳) مرحله برتر تفکر، توسط هیچ‌کس پایه‌گذاری نشده است و هر انسانی (فیلسوف و غیرفیلسوف) می‌تواند به آن بپردازد.

توجه، برخی تست‌های کنکور سراسری در درس فلسفه و منطق به نحوی طراحی شده‌اند که در نگاه اول دو گزینه حذف شوند و دانش‌آموز میان گزینه‌های باقی‌مانده متوقف شود و با بی‌دقتی، گزینه نادرست را انتخاب کند. در این تست، از این الگو در کنکور سراسری پیروی شده و گزینه‌های (۲) و (۳) به سادگی خط خورده و برای اغلب دانش‌آموزان، گزینه‌های (۱) و (۴) باقی می‌ماند.

۱۳۳) ۱) گزاره موجود در صورت سؤال، از «هراکلیتوس» و مربوط به نظریه «تغییر و تحول دائمی جهان» است.

بررسی گزینه‌ها:

۱) نظریه «وحدت اضداد» سبب شد تا هراکلیتوس، نظریه «تغییر و تحول دائمی جهان» را مطرح کند؛ پس این عبارت درست است. هراکلیتوس با مشاهده اجتماع اضداد، به این نتیجه رسید که جمع شدن دو امر متضاد، سبب تغییر و تحول در جهان می‌شود. برای مثال با اجتماع سربالایی و سربایی، «کوه» ایجاد می‌شود که نوعی تغییر در جهان است.

بررسی سایر گزینه‌ها،

(۱) نسبت میان محمول و موضوع قضیه «همه اشیاى فعلی جهان، واجب‌الوجود بالغیرند» با نسبت میان موضوع و محمول قضیه «مربی که دارای سه ضلع باشد، متمتع‌الوجود است» یکسان است.

(۲) نسبت میان محمول و موضوع قضیه «همه اشیاى فعلی جهان، واجب‌الوجود بالغیرند» با نسبت میان موضوع و محمول قضیه «پدیده‌ای که ناپود شده، ممکن بالذات است» یکسان است.

(۴) نسبت میان محمول و موضوع قضیه «همه اشیاى فعلی جهان، واجب‌الوجود بالغیرند» با نسبت میان موضوع و محمول قضیه «طول شعاع‌های یک دایره کاملاً برابر است» یکسان است.

۲ ۱۳۹

در میان فیلسوفان تجربه‌گرا، دیوید هیوم، فیلسوف قرن هجدهم انگلستان نظر خاصی دارد. او با تجربه‌گرایان هم‌عقیده است که تنها راه شناخت واقعیات حس و تجربه است، اما می‌گوید رابطه ضروری میان علت و معلول، یک موضوع حسی نیست و آن را نمی‌توان از طریق مشاهده حسی و تجربه به دست آورد و باید یک راه تجربی دیگر برای آن پیدا کرد. او می‌گوید حس فقط می‌تواند اجسام و رنگ‌ها و شکل‌ها و اموری از این قبیل را به ما نشان دهد؛ مثلاً چشم می‌بیند که با آمدن خورشید به آسمان، زمین روشن می‌شود. اما این‌که یک رابطه ضروری میان طلوع خورشید و روشنی زمین باشد، چنین چیزی با حس قابل مشاهده نیست. او از همین مثال برای راه‌حل خود استفاده می‌کند و می‌گوید بر اثر تکرار مشاهده طلوع خورشید و روشن شدن زمین، در ذهن ما چنین منسک می‌شود که یک رابطه ضروری میان طلوع خورشید و روشن شدن زمین وجود دارد. او این انعکاس ذهنی را «تداعی» می‌نامد و می‌گوید تداعی علت چیزی جز یک حالت روانی ناشی از توالی و پشت سر هم آمدن پدیده‌ها نیست. از این طریق است که ما پنداشته‌ایم یک رابطه ضروری میان طلوع خورشید و روشن شدن زمین برقرار است.

۴ ۱۴۰

دکارت، فیلسوف عقل‌گرای قرن هفدهم، در یکی از استدلال‌های خود برای اثبات خدا می‌گوید: من از حقیقتی نامتناهی و داننا و توانا که خود من و هر چیز دیگری به وسیله او خلق شده‌ایم، تصویری دارم (مقدمه اول). این تصور نمی‌تواند از خودم باشد؛ زیرا من موجودی متناهی‌ام. این تصور از هیچ موجود متناهی دیگر هم نیست. (مقدمه دوم) پس، این تصور از یک وجود نامتناهی است؛ اوست که می‌تواند چنین ادراکی را به من بدهد. (نتیجه)

۴ از نظر ملاصدرا و ابن سینا، روح انسان دارای استعداد کسب و

ایجاد علم است و می‌تواند به علوم مختلف، دست پیدا کند.

بررسی سایر گزینه‌ها،

(۱) این عبارت، صرفاً دیدگاه ابن سینا است. از دیدگاه ملاصدرا، روح و جسم، دو چیز جداگانه نیستند که روح بخواهد پس از مدتی به جسم ملحق شود؛ بلکه روح، حاصل تکامل جسم است و هر دوی آن‌ها، حقیقتی واحد می‌باشند.

(۲) این عبارت، صرفاً دیدگاه ملاصدرا است. در واقع ابن سینا، روح را حقیقتی از جانب عالم بالا می‌داند و آن را حاصل تکامل انسان نمی‌داند.

(۳) این عبارت، صرفاً دیدگاه ملاصدرا است. در واقع ابن سینا، معتقد است که روح، پس از تکمیل مرحله جنینی، به انسان ملحق شده است.

۲ ۱۴۷

بخش اول سؤال:

فعل اخلاقی و فعل طبیعی، هر دو ممکن است دارای جنبه اجتماعی باشند؛ برای مثال فوتبال بازی کردن، نوعی فعل طبیعی می‌باشد که دارای جنبه اجتماعی است. (ردگزینه‌های (۳) و (۴))

بخش دوم سؤال:

برخی افعال اخلاقی، مورد تنبیه قرار می‌گیرند؛ نه تشویق. (تأیید گزینه (۱))
برخی اموری که درون فطرت ثانی قرار دارند، اخلاقی نیستند؛ برای مثال نماز خواندن درون فطرت ثانی قرار دارد؛ اما فعلی دینی است؛ نه اخلاقی. (تأیید گزینه (۲))

همه افعال اخلاقی، قابل تشویق یا تنبیه از سوی دیگران هستند. (ردگزینه (۳))
کانت معتقد است که فعل اخلاقی، بدون اختیار و اراده معنا ندارد. (ردگزینه (۴))
بخش سوم سؤال:

برخی افعال ممکن است در عین حال که مورد تشویق یا سرزنش دیگران قرار می‌گیرند؛ سبب کسب منفعت مادی نیز شوند. برای مثال، دزدی کردن، مورد سرزنش دیگران قرار می‌گیرد و از این حیث دارای ویژگی‌های فعل اخلاقی است و در عین حال، سارق، کسب منفعت نیز می‌کند. (ردگزینه‌های (۱) و (۳))
توجه: سؤالی شبیه به تست مذکور که دارای چند جای خالی بوده و به شکل مقایسه‌ای می‌باشد؛ در کنکور تیر ماه ۱۴۰۲ نیز وجود داشته و از دشوارترین سؤالات آن کنکور بوده است.

۳ ۱۴۸

گاهی محمول، ذاتی موضوع خود است که در آن صورت، برای آن موضوع، ضروری و واجب است. مانند این‌که بگوییم «همه اشیاى فعلی جهان، واجب‌الوجود بالغیرند» اکنون اگر به قضیه «حرکت خورشید به دور زمین، متمتع بالذات است» بنگریم، می‌بینیم که در چنین قضیه‌ای، نه تنها محمول «متمتع بالذات» ذاتی موضوع خود یعنی «حرکت خورشید به دور زمین» نیست، بلکه برقراری ارتباط میان موضوع و محمول این قضیه، غیرممکن است؛ یعنی محال و متمتع است که حرکت خورشید به دور زمین، متمتع بالذات باشد. پس نسبت میان موضوع و محمول قضیه «حرکت خورشید به دور زمین، متمتع بالذات است» با نسبت میان موضوع و محمول قضیه «همه اشیاى فعلی جهان، واجب‌الوجود بالغیرند» متباین است.

۱۴۲ ۳ از نظر فارابی و ابن سینا اولین مخلوق خدا عقل اول است که موجودی کاملاً روحانی و غیرمادی است. عقول دیگری نیز به ترتیب از عقل اول به وجود آمده‌اند. این موجودات مجرد که فوق عالم طبیعت‌اند و فیض خداوند از طریق آن‌ها به عوالم دیگر می‌رسد، عالم عقول را تشکیل می‌دهند. عقل فعال یا عقل دهم پایین‌ترین مرتبه وجودی را نسبت به سایر عقول داراست. به همین دلیل عقل دیگری از او صادر نمی‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) اولین مرحله از مراحل رشد عقل انسان، عقل هیولایی و دومین مرحله، عقل بالملکه است. در مرحله عقل هیولایی، انسان هیچ ادراک عقلی ندارد، اما استعداد و آمادگی درک معقولات (آمادگی دریافت علم مربوط به مرحله عقل بالفعل است) را دارد، به طور مثال، نوزادی که تازه متولد شده، گرچه استعداد نوشتن را دارد، اما نمی‌تواند چیزی بنویسد.

۲) از نظر فارابی و ابن سینا، عقلی که در انسان هست و به او توانمندی اندیشیدن می‌دهد، پرتویی از همان عالم عقول است که اگر تربیت شود و رشد کند، علاوه بر استدلال کردن، می‌تواند حقایق را آن‌گونه که آن موجودات درک و شهود می‌کنند، بیابد و شهود نماید. یکی از عقول عالم عقل، «عقل فعال» نام دارد؛ این عقل، عامل فیض‌رسانی به عقل انسان‌هاست؛ یعنی تمام ادراک‌ها و دانش‌های انسان به مدد این عقل صورت می‌گیرد.

۴) عقل اول با عقل هیولایی کاملاً متفاوت است. از نظر فارابی و ابن سینا اولین مخلوق خدا عقل اول است که موجودی کاملاً روحانی و غیرمادی است، در حالی که عقل هیولایی که در هنگام تولد به صورت یک استعداد است، اولین مرحله از مراحل چهارگانه عقل انسان است.

۱۴۳ ۲ اولین فیلسوف مشهور مسلمان، ابویوسف یعقوب بن اسحاق کندی بود که حدود ۲۷۰ کتاب و رساله از خود به یادگار گذاشته است. پس وی قبل از بزرگ‌ترین حکمای مشاء یعنی فارابی و ابن سینا، مباحث فلسفی یونانی را تدوین کرد، اما در نهایت تلاش‌های محکم و استوار فارابی و نبوغ استدلالی ابن سینا، این صورت استدلالی را با ظریف‌ترین موشکافی‌ها آراست و یک نظام فلسفی مستحکم و قوی را پدید آورد. این شیوه تفکر فلسفی به خاطر مؤسس اول آن، ارسطو، به «حکمت مشاء» معروف شد.

۱۴۵ ۱ اصالت وجود، بنیادی‌ترین اصل فلسفی ملاصدراست که بر سایر مباحث فلسفی او اثر عمیق گذاشته و به آن‌ها رنگ و بوی «اصالت وجودی» بخشیده و در جهان‌بینی فلسفی او تغییر اساسی پدید آورده است. طبق این اصل، واقعیت خارجی، مایه‌آزاد و مصداق وجود است. یعنی آن‌چه ما در خارج می‌بینیم، از آسمان و درخت و آب تا حیوان و انسان، همه مصداق وجودند؛ البته وجودهایی متفاوت و با تفاوت در مراتب نقص و کمال. ذهن انسان، وقتی به این وجودهای متفاوت نظر می‌کند، متناسب با تفاوت‌ها و خصوصیات هر کدام از آن‌ها، تصورات و مفاهیمی از قبیل آسمان، درخت، آب، حیوان و انسان انتزاع می‌نماید و تفاوت آن وجودها را با این تصورات و مفاهیم و نام‌گذاری‌ها مشخص می‌سازد و آلا آن‌چه در خارج است، وجود است. بنابراین، جهان، چیزی جز «وجود» و حقیقت وجود نیست. اما این حقیقت واحد، دارای درجات، مراتب و شدت و ضعف است. پس از نظر ملاصدرا، اصالت وجود شرط لازم برای اثبات مراتب داشتن وجود است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ و ۳) دکارت ضمن پذیرش وجود خدا و استدلال بر اثبات وجود و نامتناهی بودن او می‌گوید: من از حقیقتی نامتناهی و دانا و توانا که خود من و هر چیزی دیگری به وسیله او خلق شده‌ام، تصویری دارم. وی در ادامه استدلال می‌کند که موجود متناهی نمی‌تواند باعث ایجاد تصور یک موجود نامتناهی شود. پس باید موجود نامتناهی که منشأ این تصور است، وجود داشته باشد، یعنی خدا در واقع وجود دارد و نه فقط در ذهن خودش و یا این‌که ساخته و پرداخته ذهن خودش باشد.

۲) از نظر دکارت، تصور نامتناهی نمی‌تواند از خودم باشد؛ زیرا من موجودی متناهی‌ام. این تصور از هیچ موجود متناهی دیگر هم نیست.

۱۴۱ ۱ برتراند راسل، فیلسوف انگلیسی قرن بیستم، مدعی بود برهان علیت بر اثبات وجود خدا، برهانی سست است، «زیرا اگر هر چیزی باید علتی داشته باشد، پس خدا نیز نیازمند علت است. اگر چیزی بدون علت، وجود تواند داشت، این چیز هم می‌تواند خدا باشد و هم جهان.» وقتی به این جملات راسل دقت کنیم می‌بینیم که اشکال راسل در این است که وی پنداشته است هر چیزی باید علتی داشته باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) راسل، برهان علیت بر اثبات وجود خدا را برهانی سست می‌داند و می‌گوید «اگر هر چیزی باید علتی داشته باشد، پس خدا نیز نیازمند علت است. اگر چیزی بدون علت، وجود تواند داشت، این چیز هم می‌تواند خدا باشد و هم جهان.» پس وی تصور وجود خدا را امری ممتنع فرض نکرده است.

۳) راسل با نقد برهان علیت، در پی بی‌اعتبار کردن براهین اثبات خداوند است. دینکه وی درباره وجود خداوند، «لا ادری گری» یا به عبارتی خداناباوری سلبی است. وی ادعا می‌کند دلیلی قانع‌کننده بر وجود خدا وجود ندارد، نه این‌که وی فقط دلایل تجربی را برای اثبات خدا معتبر می‌دانست.

۴) این‌که وجود هر موجود معلولی را وابسته به علت بدانیم، با نظر فیلسوفان مسلمان سازگار است.

۱۴۲ ۱ در همان ابتدای دوره رنسانس، اختلافی میان فلاسفه درباره محدوده کارآمدی عقل آغاز شد و به تدریج رشد کرد. این اختلاف تا آن‌جا پیش رفت که فیلسوفان اروپا به دو دسته «عقل‌گرا» و «تجربه‌گرا» تقسیم شدند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲ و ۳) در ابتدای رنسانس که تحولات اجتماعی و فکری در تقابل با حاکمیت کلیسا رقم می‌خورد، عقل جایگاه ممتازی پیدا کرد.

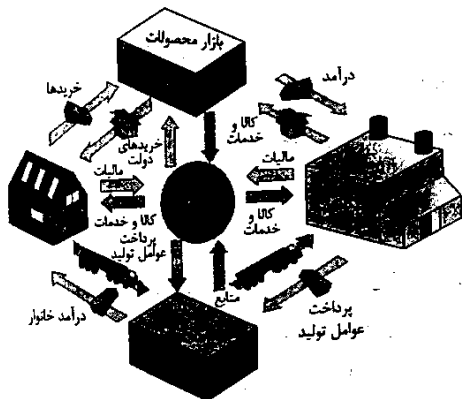
۴) در همان ابتدای دوره رنسانس، اختلافی میان فلاسفه درباره محدوده کارآمدی عقل آغاز شد و به تدریج رشد کرد. این اختلاف تا آن‌جا پیش رفت که فیلسوفان اروپا به دو دسته «عقل‌گرا» و «تجربه‌گرا» تقسیم شدند.

۱۴۹ (۲ الف)

با حرکت از نقطه «C» به «G» محصول شلوار از ۲۰۰ عدد به ۶۰۰ عدد می‌رسد و پیراهن از ۸۰ عدد به ۴۰ عدد می‌رسد، یعنی باید از ۴۰ عدد آن صرف‌نظر کنیم که معادل هزینه فرصت این حرکت است.
(ب) ناحیه خارج از مرز، نقاطی هستند که با فرض ثابت ماندن غیرقابل دستیابی هستند، زیرا کشور منابع کافی برای رسیدن به آن را ندارد، مگر این‌که منابع را افزایش دهد تا به آن برسد.

۱۵۰ (۲ الف)

در کشورهایی که سازوکار مالیات بر ارزش افزوده برقرار است، کسب و کارها، منبع مالیات را از فروش خودشان جمع‌آوری کرده و آن را از طریق خرید از دیگر کسب و کارها، پرداخت می‌کنند.
(ب) یکی از وظایف دولت‌ها در هر کشوری، اجرای سیاست‌های فقرزدایی و برقرار کردن عدالت است. دولت‌ها موظف هستند از طریق حمایت از شرکت‌های تولیدی (یک نوع از این نوع حمایت‌ها می‌تواند وضع قوانین برای جلوگیری از واردات کالاهای خارجی که مشابه آن‌ها موجود است، باشد) و مبارزه با فساد، با فقر و بیکاری مبارزه کنند.

(د) در صورتی یک کشور می‌تواند به وضعیت استقلال و استحکام اقتصادی نزدیک شود که:

- ۱- راه‌های تأمین کالاهای وارداتی یا بازارهای فروش کالاهای صادراتی خود را گوناگون کند.
- ۲- از وضعیت تک‌محصولی فاصله بگیرد.
- ۳- با خلق مزیت‌های جدید اقتصادی، امکان تأمین برخی نیازهای مهم و اساسی را در داخل کشور فراهم کند.
- ۴- به علم و فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان توجه بیشتری داشته باشد.

(ه) بیکار کسی است که بالاتر از ۱۵ سال دارد و در جست‌وجوی کار است، اما کاری برای خود پیدا نمی‌کند.
کسانی که دانش‌آموز و دانشجو هستند و یا بازنشسته و خانه دارند و دنبال کار نمی‌گردند، بیکار محسوب نمی‌شوند.

۱۴۹ (۳ الف)

شما ممکن است بتوانید با صرفه‌جویی و افزایش بهره‌وری، مثل پرهیز از استخدام نیروی کار غیرلازم، یا صرفه‌جویی در مواد اولیه و انرژی یا جلوگیری از ریخت و پاش‌ها، هزینه تولید را بدون این‌که از میزان تولید کم کنید، کاهش دهید. از سوی دیگر می‌توانید برای محصولات خود، بازار خوبی فراهم کنید و کالاهایتان را با قیمت مناسب بفروشید.
(ب) شرکت کسب و کاری است که خودش هویت قانونی دارد، به این معنی که قانون با یک شرکت، مشابه با یک فرد و یا انسان رفتار می‌کند. شرکت‌ها حقوق و تعهدات خاصی دارند.
(ج) در هر نقطه از زمان، هر کشور مقدار معینی از نیروی کار، زمین قابل بهره‌برداری، سرمایه انسانی و فیزیکی و تعدادی کارآفرین دارد. کشورها، مانند مردم، با کمیلی منبع روبرو هستند کمیلی منابع هر جامعه را با مبادله مواجه می‌سازد.
(د) در برنامه‌ریزی‌های مالی خود با توجه به بحث خمس، باید ابتدا سال مالی را مشخص بکنیم.

۱۴۷ (۴)

$$\begin{aligned} \text{ریال} &= 2200 \times 1,200,000 = 2,640,000,000 \\ \text{ریال} &= 12,000,000 \times 12 = 144,000,000 \\ \text{ریال} &= 85,000,000 \times 15 \times 12 = 153,000,000 \\ &= 153,000,000 \times \frac{30}{100} \\ &= 45,900,000 \\ &= 144,000,000 + 153,000,000 + 185,000,000 \\ &= 482,900,000 \\ &= 2,640,000,000 - 482,900,000 \\ &= 2,157,100,000 \end{aligned}$$

۱۴۸ (۱ الف)

این‌که کشورها در شرایط سخت پیش‌بینی نشده، چه واکنشی نشان می‌دهند؛ به قدرتمند بودن آن‌ها بستگی دارد و لازم است تا در راستای آن، مقاومت‌سازی اقتصاد و مصونیت‌بخشی به آن را انجام دهیم.
(ب) توانایی سنجش ارزش محصولات مختلف باعث می‌شود تا پول، کار خرید و فروش کالاهای مختلف و تبدیل قیمت‌ها را به یک‌دیگر آسان کند.
(ج) برآورد منبع درآمدهای عمده دولت ایران در سال‌های اخیر نشان‌دهنده این است که درآمد مالیاتی، بیشترین منبع درآمدی دولت بوده است.

برآورد منابع و درآمدهای عمده دولت ایران در سال ۱۳۹۷ برحسب درصد

اقتصاد

الف) با گسترش ارتباطات، بانکها فعالیت خود را گسترش دادند و نقل و انتقال اسکناس هم کم‌کم دشوار شد. در این میان یکی از خدماتی که بانکها ارائه دادند، چک بود. در معاملاتی که با چک انجام می‌شود، پول نقد بین افراد رد و بدل نمی‌شود، بلکه بانک موجودی حسابی را کاهش و موجودی حساب دیگری را افزایش می‌دهد. چون افراد خودشان مبلغ چک را روی آن می‌نویسند، به آن «پول تحریری» یا «ثبیتی» گفته می‌شود.

ب) اقتصاد تک‌محصولی، اقتصادی شکننده و آسیب‌پذیر است.

الف) برای به دست آوردن نرخ رشد تولید اسمی در سال ۲۰۰۱، ابتدا باید میزان تولید ناخالص داخلی اسمی در سال ۲۰۰۱ را به دست آوریم:

$$۲۰۰۰ \text{ سال} = (۲۲,۰۰۰ + (۱۶ \times ۲۵۰)) = ۹۴,۰۰۰$$

$$۲۰۰۱ \text{ سال} = (۲۲,۰۰۰ + (۱۵ \times ۲۵۰)) = ۹۷,۵۰۰$$

حال با فرمول زیر می‌توانیم نرخ رشد اسمی سال ۲۰۰۱ را به دست آوریم:

$$\frac{\text{GDP اسمی سال } ۲۰۰۱ - \text{GDP اسمی سال } ۲۰۰۰}{\text{GDP اسمی سال } ۲۰۰۰} \times ۱۰۰$$

$$\Rightarrow \frac{۹۷,۵۰۰ - ۹۴,۰۰۰}{۹۴,۰۰۰} \times ۱۰۰ = ۳.۷$$

ب) برای به دست آوردن نرخ رشد تولید واقعی در سال ۲۰۰۲، باید ابتدا میزان تولید ناخالص داخلی را در سال‌های ۲۰۰۱ و ۲۰۰۲ به دست آوریم:

$$۲۰۰۱ \text{ سال} = (۱۵ \times ۴۵۰) + (۴۵ \times ۱۱۰۰) = ۱۱۷,۰۰۰$$

$$۲۰۰۲ \text{ سال} = (۱۷۵ \times ۴۵۰) + (۶۳ \times ۱۱۰۰) = ۱۴۸,۰۵۰$$

$$\frac{\text{GDP واقعی سال } ۲۰۰۲ - \text{GDP واقعی سال } ۲۰۰۱}{\text{GDP واقعی سال } ۲۰۰۱} \times ۱۰۰$$

$$\Rightarrow \frac{۱۴۸,۰۵۰ - ۱۱۷,۰۰۰}{۱۱۷,۰۰۰} \times ۱۰۰ = ۲۶.۵$$

الف) افزایش نقدینگی معمولاً ناشی از عملکرد بانکها است و در بیشتر موارد، نقدینگی کشورها با افزایش روبه‌رو است.

ب) تعاونی‌ها مراحل راه‌اندازی کم و بیش مشابهی با شرکتها دارند؛ اما نحوه اداره آن‌ها براساس هر نفر، یک رأی است؛ یعنی هر کدام از اعضا صرف‌نظر از این‌که چقدر از سرمایه تعاونی را تأمین کرده باشد، یک رأی خواهد داشت اما توزیع سود احتمالی در پایان دوره به نسبت سرمایه هر عضو است.

ج) تولیدکنندگان به صاحبان زمین و صاحبان سرمایه فیزیکی قیمت یا اجاره و به صاحبان عوامل انسانی مزد یا حقوق پرداخت می‌کنند. (درستی همه گزینه‌ها)

الف) حداکثر پرداختی مصرف‌کنندگان یا حداکثر دریافتی تولیدکنندگان در قیمت ۲۰۰ تومان برابر است با:

$$۲۰۰ \times ۸ = ۱۶۰۰$$

ب) قیمت و مقدار تعادلی، نقطه برخورد دو منحنی عرضه و تقاضا است، یعنی جایی که میزان عرضه و تقاضا با هم برابر هستند. این اتفاق در قیمت ۳۰۰ تومان و با ۱۶ واحد کالا رخ می‌دهد.

ج) قیمت ۴۵۰ تومان بالاتر از قیمت تعادلی است، پس ما با مازاد عرضه یا کمبود تقاضا مواجه هستیم. برای خروج از این وضعیت، باید به اندازه قیمت در سطح تعادلی (۳۰۰ تومان) قیمت کاهش پیدا کند.

الف)

$$\text{تومان} = ۱۵,۹۰۰ \times \frac{۵}{۱۰۰} = ۷۹۵$$

تومان ۱۶,۶۹۵ = ۱۵,۹۰۰ + ۷۹۵ = قیمت فروش کمیوت‌ها به فروشگاه‌ها
ب) مجموع مالیات بر ارزش افزوده برابر است با همان میزان مالیات پرداختی در آخرین مرحله:

$$۲۰,۵۰۰ \times \frac{۵}{۱۰۰} = ۱۰۲۵$$

ج) میزان مالیات پرداختی توسط فروشگاه‌ها همان است که در مرحله قبیل محاسبه کردیم.

الف) بررسی عبارتهای نادرست:

الف) نقاط بالای مرز امکانات تولید، به شرط افزایش منابع و امکانات قابل دستیابی هستند.

ج) مالکیت کامل سود، از مزایای کسب و کار شخصی است.

ه) وقتی یک اقتصاد منابع غیرفعال دارد، هیچ احتیاجی به انتقال منابع از تولید یک کالا به تولید کالای دیگر نیست.

الف)

جمعیت زیر ۱۵ سال + جمعیت ۱۵ سال و بالاتر = جمعیت کل

$$\Rightarrow \text{جمعیت زیر ۱۵ سال} - \text{جمعیت کل} = \text{جمعیت ۱۵ سال و بالاتر}$$

$$\Rightarrow ۴,۲۵۲,۰۰۰ - ۹۵۰,۰۰۰ = ۳,۳۰۲,۰۰۰ \text{ نفر}$$

جمعیت غیرفعال + جمعیت فعال = جمعیت ۱۵ سال و بالاتر

$$\Rightarrow \text{جمعیت غیرفعال} - \text{جمعیت ۱۵ سال و بالاتر} = \text{جمعیت فعال}$$

$$\Rightarrow ۲,۸۷۴,۰۰۰ - ۳,۳۰۲,۰۰۰ = -۴۲۸,۰۰۰ = \text{جمعیت فعال}$$

$$\times ۱۰۰ = \frac{\text{جمعیت بیکار ۱۵ سال و بیشتر}}{\text{جمعیت فعال ۱۵ سال و بیشتر}} = \text{نرخ بیکاری}$$

$$\Rightarrow x = \frac{۲,۸۷۴,۰۰۰ \times ۴۰}{۲,۸۷۴,۰۰۰} = \frac{۴۰}{۱۰۰} = \text{نرخ بیکاری}$$

$$\text{نرخ} = x = ۱,۱۴۹,۶۰۰ = \text{جمعیت بیکار}$$

جمعیت بیکار - جمعیت فعال = جمعیت شاغل

$$\Rightarrow ۲,۸۷۴,۰۰۰ - ۱,۱۴۹,۶۰۰ = ۱,۷۲۴,۴۰۰$$

۲ از آن جایی که CPI در هر سه سال یکسان در نظر گرفته شده است، ابتدا باید CPI سال ۲۰۰۹ را حساب کرد و متناسب با آن موارد خواسته شده را محاسبه کرد:

$$100 \times \frac{\text{سطح قیمت قبلی} - \text{سطح قیمت جدید}}{\text{سطح قیمت قبلی}} = \text{تورم}$$

$$2009 \text{ سال در سال} = \frac{2560 - 2250}{2560} \times 100 = 12\%$$

$$2008 \text{ سال در سال} = 0.12 = \frac{1120 - X}{X} \Rightarrow 0.12X = 1120 - X \quad (\text{الف})$$

$$\Rightarrow 1/12X = 1120 \Rightarrow X = \frac{1120}{1/12} = 13440$$

$$2010 \text{ سال در سال} = 0.12 = \frac{Y - 4200}{4200} = 4200 \times 0.12 = Y - 4200 \quad (\text{ب})$$

$$\Rightarrow 1134 = Y - 4200 \Rightarrow Y = 5334$$

۲ الف) کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل (برتن وودز) در سال ۱۹۴۴ تشکیل شد و نتیجه آن تشکیل بانک جهانی توسعه و صندوق بین المللی پول بود.

ب) برخی بانکها به سپرده های پس انداز سودی نمی دهند، بلکه به ازای مدت زمان سپرده گذاری، برای مشتری امتیاز دریافت وام در نظر می گیرند، به طوری که مقدار وام و دوره بازپرداخت آن تابع مقدار سپرده و مدت زمان سپرده گذاری است؛ به این بانکها، بانکهای قرض الحسنه گفته می شود.

ج) در دوران قاجار، ایران فرصت طلبی خود را برای جبران عقب ماندگی ها از دست داد.

د) می توان مراحل بودجه بندی را در چهار مرحله زیر خلاصه کرد:

- ۱- از هر منبعی که درآمدی به دست آورید، آن درآمد را ماهیانه مشخص کنید و بنویسید.
- ۲- هزینه های متغیر و ثابت خود را به صورت ماهیانه فهرست کنید.
- ۳- مجموع درآمدها و هزینه های خود را ماهیانه با یکدیگر مقایسه کنید.
- ۴- اگر هزینه ها بیشتر از درآمد بود، مخارج غیرضروری را کم کنید یا فرصتهایی را که فراموش کردید، به نظر آورید تا درآمدها افزایش یابد.

۲ دقت کنید که در این جا صرفاً هزینه تولید مدنظر نیست، بلکه باید سایر هزینه ها نیز مدنظر قرار گیرد، هر چند که با در نظر گرفتن هزینه حمل و نقل هم باز تفاوت زیادی ندارد.

چون کشور ایران عدس را ارزان تر تولید می کند، بهتر است عراق آن را از ایران وارد کند و گندم را خودش تولید کند و ایران برعکس این موضوع را عمل کند.